

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 4T/99/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320010270
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Kekeňák, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2021:6320010270.21

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno samosudcom JUDr. Ondrejom Kekeňákom, PhD., na hlavnom pojednávaní konanom dňa 28.06.2021, v trestnej veci obžalovaného Z. E., takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný Z. E., nar. XX.XX.XXXX. v C. trvale bytom N., R. XXX/X, toho času vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS C.,

s a u z n á v a z a v i n n é h o

z pokračovacieho zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák.,

p r e t o ž e

v rodinnom dome v obci D., T. XXX., ktorý obýval v spoločnej domácnosti so svojou manželkou a maloletými deťmi,

opakovane fyzicky a psychicky ubližoval svojmu maloletému synovi Z. E. nar. XX.XX.XXXX v úmysle zmeniť jeho správanie tak, aby vyhovovalo jeho predstave o správaní tohto maloletého tak, že

- od presne nezisteného dňa mesiaca apríl roku 2017 začal mal. Z. E. bezdôvodne otvorenou dlaňou udierať po zadku, najprv v časových intervaloch raz až dvakrát do mesiaca, čo trvalo do konca roka 2017,

- od začiatku roku 2018 bil maloletého už častejšie, a to dva až trikrát týždenne, pričom tieto časové intervaly skracoval a intenzitu fyzického útoku vystupňoval až do takej miery,

že v období od augusta 2018 do 17.12.2018, kedy bol maloletý Z. E. v sprievode pracovníčok ÚPSVaR Brezno privezený pre podozrenie z týrania v domácom prostredí na Detské oddelenie NsP C., n. o., kde bol do 08.01.2019 hospitalizovaný a následne na základe uznesenia Okresného súdu Brezno, č. k. 1P/81/2018-32 zo dňa 04.01.2019 o nariadení neodkladného opatrenia, odovzdaný do starostlivosti starej matky A. N.

ho v tomto období bil už takmer denne, niekedy aj dvakrát za deň tak, že ho udieral do rôznych častí tela, čím mu spôsoboval povrchové poranenia kože, odreniny, krvné podliatiny a iné zranenia, pričom poranenia takéhoto charakteru na tele maloletého vznikali aj následkom pádov po útokoch na podlahu, prípadne nárazom najmä hlavy o nábytok, dvere a rôzne predmety, ďalej ho nútil stávať tvárou k dverám,

oknu a stene aj niekoľko hodín, pričom v tomto časovom období mu tiež odopieral poskytovať pravidelne stravu v dostatočnom množstve s odôvodnením, že on "darebáka chovať nebude",

- pričom dňa 10.12.2018 približne o 15.00 hod. mu v obci D., T. XXX. v obývacej izbe rodinného domu spôsobil fyzické utrpenie tak, že ho dvakrát udrel vodítkom pre psa, ktorým mu zasiahol chrbát a nohu a spôsobil zranenia, ktoré si nevyžiadali lekárske ošetrenie a

- dňa 12.12.2018 približne o 16.00 hod. ho v rodinnom dome v obci D., T. XXX udrel rukou po zadku, v dôsledku čoho sa maloletý pošmykol a narazil čelom o murovanú kuchynskú linku, čím utrpel pomliaždenie čela - krvnú podliatinu s odreninou, zranenia ktoré ho obmedzovali v obvyklom spôsobe života po dobu do 6 dní,

následne po tom, ako Okresný súd Brezno uznesením č. k. 1P/3/2019-117 zo dňa 10.06.2019 zamietol návrh starej matky A. N. na zverenie mal. Z. E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a s účinnosťou od 10.06.2019 zveril mal. Z. E. do osobnej starostlivosti rodičov a počnúc dňom 10.06. 2019 tak zrušil výrok I. uznesenia Okresného súdu Brezno, sp. zn. 1P/81/2018- 32 zo dňa 04.01.2019,

od presne nezisteného dňa mesiaca júl 2019 v tomto konaní ďalej pokračoval a maloletého Z. E. bil takmer denne, niektoré dni aj viackrát tak, že ho udieral do hlavy a tela, sácal a kopal do neho, čím mu spôsobil povrchové poranenia kože, krvné podliatiny na hlave a celom tele a ďalšie zranenia, pričom aj v tomto časovom období ho nútil stáť tvárou k dverám, oknu, stene aj niekoľko hodín, taktiež mu odopieral poskytovať v dostatočnom množstve stravu, keď ostatné mal. deti večerali, mal. Z. musel ostať v izbe a čakať, kým sa najedia a v prípade, keď zistil, že mal. Z. si bez jeho vedomia zobral jedlo, nadával mu a kričal po ňom,

pričom jeho konanie vo vzťahu k mal. Z. E. vyvrcholilo 25.11.2019, kedy v presne nezistenom čase, v rodinnom dome v obci D., T. XXX,. obžalovaný udrel maloletého Z. E. do oblasti hlavy, následkom čoho maloletý narazil do dverí a padol na zem, kde ho obžalovaný ležiaceho na zemi dvakrát kopol tak, že mu päťou nohy z výšky približne 40 cm pristúpil na oblasť brucha,

čím maloletému Z. E. spôsobil zranenia a akútne vnútro-lebečné krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vľavo s presunom stredových štruktúr mozgu smerom doprava a následným opuchom mozgu, chronické krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vľavo, pomliaždenie s podkožným krvným výronom na čele, pomliaždenie sleziny, pomliaždenie hrudníka, chrbta v krížovej oblasti s viacpočetnými krvnými podliatinami, pomliaždenie s krvnými podkožnými podliatinami v ľavej sedacej oblasti a krvné podliatiny nad veľkým hrbolom stehnej kosti vľavo, na oboch kolenách a ďalšie,

pričom v danom prípade išlo o život ohrozujúce poranenie životne dôležitého orgánu - mozgu, ktoré si vyžiadalo opakovaný neurochirurgický lekársky operačný zákrok s dobou liečenia a práceneschopnosti viac ako 42 dní a s obmedzením v obvyklom spôsobe života nad 42 dní, niekoľkomesačnú dobu liečenia a niekoľkomesačné obmedzenie v obvyklom spôsobe života a dlhodobú rehabilitačnú liečbu,

pričom týmto vyššie uvedeným konaním obžalovaný spôsobil mal. Z. E. fyzické utrpenie spočívajúce v bolestivosti poranených miest, pričom ide o úrazové zmeny ako následok po neprimeraných telesných trestoch, podvýžive a odopieraní zdravotnej starostlivosti v zmysle nedostatočnej starostlivosti o kožu pri atopickej dermatitíde a

psychické utrpenie, keď mal. Z. E. vyššie uvedeným konaním spôsobil psychické poruchy - hyperkinetickú poruchu správania a dezinhibovanú príklonnosť v detstve ako následok krutého fyzického trestania,

pričom konanie obžalovaného voči maloletému vyústilo až do vážneho poranenia centrálného nervového systému s trvalými následkami na zdraví poškodeného mal. Z. E.,

t e d a

obžalovaný blízkej osobe spôsobil fyzické a psychické utrpenie, a to bitím, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu, alebo iným správaním, ktoré ohrozovalo jej fyzické alebo psychické zdravie, bezdôvodným odopieraním stravy, nevyhnutnej osobnej starostlivosti, zdravotnej starostlivosti a spôsobil ním ťažkú ujmu na zdraví a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. súd obžalovaného zaraďuje na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd obžalovanému ukladá ochranné protialkoholické liečenie a protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 287 ods. 1, 2 Tr. por. je obžalovaný povinný nahradiť poškodenej Dôvera, zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Einsteinova 25, IČO: 35 942 436, náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na lekárske úkony a zdravotnú starostlivosť spojenú so zraneniami poškodeného mal. Z. E. v celkovej výške 32.926,24 Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd odkazuje poškodenú Dôvera, zdravotná poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Einsteinova 25, IČO: 35 942 436, so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Podľa § 287 ods. 1, 2 Tr. por. je obžalovaný povinný nahradiť poškodenému mal. Z. E. nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., T. XXX, škodu spočívajúcu v bolestnom v celkovej výške 11.429,20 Eur, nárok na náhradu ktorej bol uplatnený prostredníctvom ustanoveného opatrovníka poškodeného maloletého JUDr. Petra Dlhopolčeka.

Podľa § 287 ods. 1, 2 Tr. por., § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka je obžalovaný povinný nahradiť poškodenému mal. Z. E., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., T. XXX, náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v celkovej výške 50.000,- Eur, nárok na náhradu ktorej bol uplatnený prostredníctvom ustanoveného opatrovníka poškodeného maloletého JUDr. Petra Dlhopolčeka.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici podal pod č. Kv/106/19 dňa 24.09.2020 na tunajšom súde obžalobu na Z. E., ktorou mu kladie za vinu spáchanie pokračovacieho zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe v nej uvedenom.

Obžalovaný Z. E. na hlavných pojednávaniach dňa 30.11.2020 a 21.12.2020 poprel spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu a vyhlásil, že sa cíti nevinný.

Vypovedal, že s manželkou Z. majú štyri deti, najstarší je syn Z., nar. XX.XX.XXXX., nasleduje dcéra Z., nar. XX.XX.XXXX, syn Z., nar. XX.XX.XXXX a Z. nar. XX.X.XXXX..

V apríli 2017 sa s manželkou Z. a štyrmi deťmi presťahovali do D. na adresu T., čo je domček pri železnici, kde bývali do času, keď bol vzatý do väzby. V tom domčeku predtým bývala jeho svokra s druhom, pričom práve zo strany svokry A. N. vyšla iniciatíva, či on s Z. a deťmi nechcú ísť bývať do tohto domčeka v D..

Na otázku samosudcu, aký bol v tej dobe do októbra 2018 vzťah jeho syna Z. a A. N. uviedol, že nebol až taký dobrý, vždy, keď si prišla po Z., chlapec sa pustil do plaču. On to v tej dobe neriešil a až neskôr sa dozvedel, že keď Z. neposlúchal, tak Z. mu povedala, aby poslúchal, lebo ináč pôjde na C.. Osobne si myslí, že Z. na C. nechcel chodiť preto, že stará mama sa mu nevenovala a má podozrenie, že ho

aj bila. Na otázku, prečo potom on ako otec súhlasil s tým, aby mal. Z. chodieval na U. uviedol, že on chodil aj do práce a keď prišiel mnohokrát z práce domov, Z. už doma nebol, bol na U., pričom ho bol odtiaľ aj niekoľkokrát zobrať a s manželkou sa preto aj hádali.

Ohľadom úderu maloletého vodičkom pre psa uviedol, že od mája 2018, kedy sa mal. Z. vrátil k nim domov do D., sa začal správať tak, že ich vôbec nerešpektoval, neposlúchal, správal sa až drzo, nerešpektoval najmä matku. V decembri 2018, keď chceli s Z. a s ostatnými deťmi ísť na návštevu, chceli zobrať aj dvoch psov. Z. Z. povedala, aby sa obliekol, pričom Z. začal robiť naschvály, nespolupracoval, veci si zámerne obliekol naopak a keďže už boli vychystaní a on mal v ruke vodičko, dvakrát udrel Z. vodičkom na psa v čase, keď už mal na sebe oblečené nohavice. Z. neplakal, zareagoval v podstate normálne, bol si vedomý, že urobil zle, a preto dostal vodičkom.

K takémuto incidentu došlo aj 18.12.2018, kedy Z. tiež niečo neposlúchol a on ho udrel po zadku a v dôsledku toho sa Z. na dlažbe v kuchyni pošmykol a udrel si hlavu.

Nasledujúci týždeň, keď bol v práci, bol Z. v sprievode sanitky a sociálky odvedený do nemocnice, kde strávil pár dní a následne rovno z nemocnice šiel na U., kde bol dočasne zverený do starostlivosti starej matky A. N.. V nemocnici bolo Z. zistené aj nejaké zranenie hlavy. Približne dva týždne potom, teda koncom decembra 2018, s manželkou zistili, že boli udaní na sociálke a bolo podané trestné oznámenie pre údajné týranie mal. Z.. Vtedy už úrady vydali príkaz, aby v nemocnici k Z. nebol pustený ani rodič, ani jeho príbuzný. Keďže jeho svokra A. N. pracuje v nemocnici v C. ako upratovačka, dostala sa k mal. Z. v dobe, kedy bol hospitalizovaný a ležal v nemocnici; začala ho nahovárať voči nemu a jeho manželke, že všetko, čo sa mu zlé stane, napr. keď ho strčí súrodenec alebo aj akýkoľvek úraz, aby povedal na neho ako na otca.

Toto však on s manželkou zistili až v júni 2019, keď sa Z. vrátil z U. a začal chodiť do škôlky v D. Napr. v škôlke riaditeľka videla, že Z. má poškrábaný nos a keď sa ho spýtala, kto mu to spravil, povedal najprv, že ocko, no po chvíli sa začal smiať a povedal, že si to spravil on sám.

V dobe od konca decembra 2018 do júna 2019 bol teda Z. u starej matky v U., pričom keď ho s manželkou chceli navštíviť alebo zobrať si ho k sebe domov na víkend, stará matka im povedala, že to nemôžu, pretože to zakázala sociálka. Po čase, keď sa jeho manželka išla pýtať na sociálku, ako to vlastne je, tak zistila, že to vôbec pravda nie je a len stará mama im robila prieky a Z. im nechcela dať domov; odopierala im styk s Z., hoci styk s ním úradne ani súdom zakázaný nemali. Len dvakrát v tomto období bol Z. u nich doma, pričom ráno ho bola z U. zobrať jeho manželka a hneď večer ho musela zaniest' naspäť k starej matke.

Na otázku, či on ako otec s manželkou iniciovali nejaký postup, aby bol maloletý Z. vrátený domov do D. uviedol, že od decembra 2018, od kedy ich pravidelne sledoval ÚPSVaR Brezno, sa viackrát dopytoval sociálnej pracovníčky, prečo je to tak, že Z. nemôže ísť domov. Je toho názoru, že samotná sociálna pracovníčka bola zavádzaná zo strany starej matky, napr. táto jej povedala, že keď Z. prišiel po jednodňovej návšteve z D. na U. prišiel zanedbaný a špinavý.

V júni 2019 prišiel Z. domov potom, ako o jeho vrátení do D. rozhodol súd, bolo to konkrétne 11.6.2019; bolo vtedy na ňom vidieť, že je rád, že prišiel domov, navzájom sa vystískali.

Obžalovaný ďalej uviedol, že správanie Z. sa zmenilo v lete 2019, približne koncom júla, kedy došlo k zrušeniu mediačnej dohody a Z. zakázali ísť na U.. Hlavne voči svojej matke Z. sa Z. začal správať tak, že ju ignoroval, robil jej prieky, napr. keď mu povedala, aby sa obul, obul si topánky naopak. Manželka reagovala na to tak, že ho začala za všetko biť. Napr. keď si obul naopak topánky, tak s nimi dostal, udrela ho, kde trafila, pričom údery boli opakované. On to videl, manželke opakovane povedal, že ak s tým neprestane, tak sa jedného dňa pobalí a odíde aj s deťmi preč. Až časom si uvedomil, že manželka to robila s úmyslom, aby sa ho zbavila, pretože už v roku 2018 bol priestupkovo postihnutý v dvoch prípadoch za to, že zbil Z.. Jeho manželka začala od leta 2019 systematicky pracovať na tom, že všetky incidenty a nevhodné správanie voči mal. Z., budú pripísané za vinu jemu. Aj keď bol v práci, manželka sa mu po príchode domov sťažovala, že Z. bol celý deň zlý, neposlúchal, stále pýtal ješ'; podstate ho nahovárala k tomu, aby ho potrestal. On Z. dohovoral, ale nezbil ho, nijako mu neublížil. Manželke povedal, že on to nevidel, preto ho za to trestať nebude.

Je pravdou, že aj pri ňom mal Z. občas výkyvy nálad, avšak nie do takej miery, ako mu to opisovala jeho manželka.

Opísal, že aj keď sa Z. vrátil zo škôlky, manželka mu hovorila, že sa tam správal zle, vždy vypichla niečo negatívne, pričom samotné učiteľky jemu osobne nič na správaní Z. nevytkli. Vždy, keď manželke vyčítal a povedal jej, že je ich povinnosť ako rodičov postarať sa o všetky deti, teda aj o Z., manželka mu povedala, že ona chce Z., Z. a Z., Z. však chce dať preč. Odôvodnila to tým, že v malom Z. vidí svojho brata R., s ktorým si nerozumela a vo vzťahu Z. k nej samej vidí tiež vzťah seba k svojej matke, s ktorou si nerozumie. On sa jej snažil dohovoriť, že sa to robí inak ako tým, že odvrhne vlastné dieťa, snažil sa vysvetliť, že k dieťaťu treba byť citlivý a snažiť sa ho pochopiť. Ona to však neakceptovala, naďalej trvala na svojom, že má už Z. dosť, že ho nezvláda a že chce, aby išiel z domu preč. Keď sa jej spýtal, že kam má ísť, povedala mu, že k jej mame na U. určite nie; bola to bezvýchodisková situácia.

Obžalovaný ďalej vypovedal, že dňa 25.11.2019 prišiel ráno približne o 06.05 hod. domov z práce z nočnej smeny. Po príchode domov mu manželka začala hovoriť, čo sa stalo v noci, t.j., že Z. našla v noci o pol druhej sedieť pri kuchynskej linke, na kuchynskej linke boli otvorené dverka a ku kuchynskej linke bola prisunutá stolička operadlom smerom ku kuchynskej linke a bola tiež otvorená chladnička, z ktorej boli vybraté hrnce, asi tam bola nejaká kapusta, pašteta a saláma. Manželka mu povedala, že Z. v noci jedol a že sa pokakal vo svojej vlastnej izbe a v kúpeľni. Ona to všetko poriadila, Z. dala spať a čakala na ráno, kedy on príde z roboty domov.

Potom, ako mu toto povedala, si on šiel ľahnúť, keďže bol po nočnej. Vstal približne okolo 11.00 hod., manželka bola už doma a vtedy si všimol na Z. že má na hlávke hrču. Skúšal mu to aj chytať, pričom hrču mal na ľavej strane čela. Manželka mu povedala, že bola s Z. u jeho obvodnej lekárky. Ona ho však oklamala, pretože u lekárky MUDr. Auxtovej bola manželka iba sama, Z. nechala u jeho matky vo N. Z. sa pýtal, či ho hrča na hlave bolí, on odpovedal, že nie. Spýtal sa ho ešte, či sa mu niečo v noci stalo, načo mu Z. povedal, že spadol z kuchynskej linky na hlavu, čo mu potvrdila aj manželka. Vtedy, keď manželka vybehla niekam do vedľajšej izby, Z. mu narýchlo povedal, že mama ho zbila preto, že ho v noci našla sedieť pri dverkách kuchynskej linky. Tak narýchlo mu povedal, že keď sedel pri kuchynskej linke, tak ho nezbila po hlávke, ale že ho kopla, pričom mu ukázal, že ho kopla do pravého boku.

Okolo siedmej hodiny večer manželku požiadal, aby deťom pripravila večeru, čo aj išla robiť. Všimol si, že Z. začala okrikovať a rozkázala mu robiť drepy. V ten večer boli doma deti Z. a Z., najstarší syn Z. bol u jeho mamy vo N.; Z. s Z. pribehli k Z. a v rámci zábavy začali tiež „drepopať“. Po chvíli si na Z. všimol, že tento ako keby už nevládal a začal lapať po dychu, preto mu povedal, aby s tým prestal a manželke začal vyčítat', prečo mu to kázala robiť a pohádali sa. Okolo ôsmej večer sa s manželkou prestal hádať, pričom manželka Z. opätovne kázala, aby robil drepy, čo chlapec poslúchol. Keďže on videl, že manželka za hodinu nebola schopná pripraviť deťom večeru, sám sa detí spýtal, či chcú jesť, na čo mu aj Z. povedal, že áno.

Keď išiel pripraviť večeru a urobil od Z. asi dva kroky smerom do kuchyne, pričom Z. v tom čase stál pri dverách vedúcich z kuchyne do obývačky, počul ako Z. spadol. Začul buchnutie o zem, ako keď spadne človek. Hneď ako počul úder, otočil sa a videl, že Z. padol, zakričal na manželku, ktorá bola v izbe, kde sa hrali deti a on sám priskočil k Z. Pribehla manželka, zdvihla Z. a odniesla ho do detskej izby. On hneď zobral mobil a volal číslo 112. Operátorovi povedal, čo sa stalo, že štvorročný syn odpadol, že mu ako keby vykrúca končatiny, pričom povedal, že Z. je zatiaľ pri vedomí, hoci na malú chvíľu upadol do bezvedomia. Operátorovi ešte povedal, že hoci nadiktoval adresu, je k nim domov ťažko potrafiť, preto vyjde na most na hlavnú cestu, kde bude čakať sanitku.

Z mosta opäť volal mobilom sanitku, keďže sanitka neprichádzala, avšak mobil sa mu vypol. Videl svetlá prichádzajúceho auta, v ktorom bola matka obžalovaného, ktorej medzičasom volala jeho manželka a povedala jej, čo sa stalo. Vypýtal si od nej mobil a volal znovu na č. 112, kde mu povedali, že sanitka je už na ceste a má počkať. Po zhruba 30 sekundách zbadal sanitku, do ktorej nasadol a navigoval šoféra sanitky k nim domov. Keď vstúpil do domu videl, že Z. bol manželkou prenesený zo svojej izby do obývačky, kde ležal na gauči. Ošetrojúca lekárka s jej zdravotníckym kolegom začali Z. ošetrovať v obývačke. Z. bol vtedy pri vedomí. Následne prišla polícia, keďže im zrejme volala lekárka. Pýtal sa lekárky, čo sa Z. stalo, na čo mu povedala, že to môže byť z únavy. Policajtov volala zrejme preto, že

údajne mal nejaké modrinky na tele. Pomohol naložiť Z. do sanitky, v tom však prišla ďalšia sanitka, do ktorej ho preložili, bol stále pri vedomí, zobrali ho do nemocnice.

V priebehu noci mu manželka vyjadrila obavy, keďže už predtým boli riešení pre podozrenie z týrania, že to bude opäť riešiť polícia. On jej povedal, aby sa upokojila a že „prinajhoršom to on vezme na seba“. Manželke povedal, že ak pôjdu k policajtom na výsluch, niečo si vymyslí, aby to vyzeralo tak, že to spravil on.

Nasledujúci deň v utorok boli Z. navštíviť v nemocnici v C., pričom lekári v C. im nevedeli poskytnúť informácie ani po telefóne ani osobne. Následne cestou z C. do C. im volali policajti z kriminálky, kde ich žiadali, aby sa dostavili na výsluch na OR PZ OKP Brezno, kde šiel s manželkou, matkou a deťmi Z. a Z..

Policajti vypočúvali najprv jeho manželku, pričom im nepovedala nič. Následne bol vypočutý on. Pri výsluchu bol na neho vyvinutý nátlak zo strany polície, a to aj fyzický - jeden z policajtov mu kázal postaviť sa, päťami oboch rúk ho začal udierať do prs aj do brucha, pričom mu povedal, že či vyzerá ako štvorročný, aby ho zbil, na čo mu povedal, že on nikoho nezbil. Následne jeho druhý kolega vošiel do miestnosti a povedal mu, aby hovoril pravdu, lebo inak skončí v najhoršej base na Slovensku; vtedy už naozaj dostal strach o svoju manželku a povedal, že im povie pravdu.

Celú výpoveď, že on Z. udrel rukou po hlave, v dôsledku čoho si Z. udrel hlavu do dverí a spadol na zem, kde mu nohou stúpil na brucho, to celé si vymyslel. Vymyslel si to kvôli tomu, že verzii, že chlapec robil drepy a odpadol, by asi nikto neveril. Aj na súde pri rozhodovaní o väzbe vypovedal rovnako ako na polícii, pričom na súde ho nikto nenútil vypovedať takým spôsobom, akým vypovedal; stále bol však v tom, že to robí pre svoju manželku.

Na otázku samosudcu, ako vysvetlí fľak na dverách, ako aj na stene, ktorý bol zachytený pri fotodokumentácii v rámci výpovede pri preverke na mieste, obžalovaný uviedol, že tento fľak na dverách bol už od roku 2018 a nikdy si ho nevšimol, všimol si ho až vtedy, keď bol s policajti v mieste bydliska na tomto procesnom úkone. Pokiaľ ide o fľak na stene, manželka mu povedala, že v podstate to utrela handrou, pretože to deti popísali, aby „ich nevadil“.

Pokiaľ ide o jeho výpoveď z 18.05.2020, v porovnaní s predchádzajúcimi výpoveďami zmenil rozhodné skutočnosti z dôvodu, že počas výkonu väzby od novembra 2019 do mája 2020 si uvedomil niektoré skutočnosti a dňa 18.5.2020 sa rozhodol vypovedať pravdu tak, ako to hovorí dnes. Vo väzbe si uvedomil, že spravil veľkú chybu tým, že to celé vzal na seba a kryl človeka, ktorý si to nezaslúži. Od manželky očakával, že vzhľadom na to, že to vzal na seba, bude sa starať o všetky štyri deti, nielen o tri deti, ale bude bojovať aj o Z.. Manželka však v marci 2020 podpísala mediačnú dohodu s pani N. a súhlasila, že Z. bude zverený jej mame. Ďalej ho sklamala tým, že v marci alebo apríli 2020 zobrala Z. a Z. do T. kde si našla priateľa, pričom obidve deti nechala spať na matraci na zemi. Na fotografii z 08.04.2020, ktorú obžalovaný predložil, je zachytené, ako má Z. narodeniny. Túto fotografiu mu poslala mama, ktorá ju stiahla z facebooku jeho manželky. Obžalovaný uviedol, že Z. má na pravej strane tváre tmavý až čierny monokel pod pravým okom. Z. je teda naďalej bitý, hoci je dočasne zverený jeho svokre A. N..

V súčasnej dobe je s manželkou v rozvodovom konaní, návrh na rozvod podala jeho manželka. Súd v tejto veci ešte neprebehol.

Na otázku prokurátora, či bol niekedy konzumentom omamných alebo psychotropných látok, obžalovaný uviedol, že užíval pervitín spolu s manželkou. S užívaním pervitínu začal ešte na strednej škole približne v rokoch 2009 - 2010. Keď sa im narodili Z. a Z., začali užívanie pervitínu obmedzovať. Keď však jeho manželka čakala Z., fetovala viac ako on. Keď pracoval v priemere raz mesačne, keď bola výplata, si zabezpečil pervitín, ktorý užíval šňupaním a manželka spolu s ním. Napriek tomu sa necíti byť závislý na omamných látkach. Na pervitín dal sumu cca od 20,- do 60,- Eur mesačne.

Sem tam si aj vypil alkohol, jeho manželka alkohol nepožívala. Alkohol užíval tak, že keď mal nočnú smenu, v priemere raz týždenne si šiel dať alkohol ráno po smene s kolegom. Keď pri svojej prvej výpovedi uviedol, že alkohol užíval často, nie je to pravda, naviedla ho na to jeho manželka, ktorá ho ovplyvnila, že keď urobí zo seba alkoholika, dajú ho na liečenie.

Na otázku prokurátora, ako bola od apríla 2017 do novembra 2019 zabezpečovaná strava pre deti u nich doma obžalovaný uviedol, že deti raňajkovali v škôlke, manželka chodila do škôlky posledná, ale keď sa vrátila, urobila raňajky aj Z. a Z.. Potom neskôr vždy, keď bol on doma, naberal všetkým štyrom deťom, teda aj mal. Z.. Deti jedávali na rôznych miestach, niektoré pred televízorom, niektoré v kuchyni. Keď mal voľno, všetci jedli spolu v kuchyni, teda aj Z..

Na otázku prokurátora, či mal Z. nejaké problémy so žalúdkom alebo so stolicou, obžalovaný uviedol, že keď prišiel k nim domov od svokry z C., mal nafúknuté bruško, nechcel nič zjesť; keď zjedol niečo slanšie, stávalo sa, že mával hnačku, zvyčajne ho to prešlo po 2 až 3 dňoch. Keď bol on v práci, Z. zvykol kradnúť v noci jedlo, robil to 2 - 3 krát do mesiaca. Nevie si vysvetliť, či sa bál pýtať si od mamy jedlo alebo sa bál zobudiť ju, alebo či bol tak naučený robiť pri svokre.

Na otázku prokurátora, či mal Z. nejaký úraz hlavy pred 25.11.2019 obžalovaný uviedol, že 23.11.2019 šiel na drevo, Z. šiel pred ním, bednička bola dosť ťažká a Z. neudržal rovnováhu, vypadol von, udrel si hlávku a skalka mu rozťala čelo. On hneď zakričal na manželku, aby mu to ošetrila. Priložila mu na to ľad, Z. prišiel potom k nemu do drevárne a pomohol mu drevo naložiť. Ešte v roku 2018 padli na Z. dvere. Ďalší úraz mal Z. na sánkovačke - zlomenú kľúčnu kosť. Okrem týchto úrazov si nespomína na žiadne iné. Žiadne deti nemali nejaký väčší úraz.

Obžalovaný uviedol, že sa stalo, že keď dal večer Z. spať, nevidel žiadnu modrinu; ráno na ňom videl, že už má modrinu. Nebolo to zakaždým, ale raz až dva krát do týždňa, keď mal nočnú si to všimol. Spýtal sa Z., ako sa to stalo, na čo mu povedal, že niekedy si to spravil sám tým, že sa udrel, niekedy mu to spravila mama. Preto sa on s manželkou hádal. Z. sa konkrétne opýtal, čo sa mu stalo, na čo mu povedal, že ho zbila mama preto, že bol zlý. Keď sa opýtal manželky, prečo ho bila, povedala mu, že jej ide na nervy a chce, aby išiel preč. Z. mal modriny zvyčajne na tvári a chrbte.

Na otázku prokurátora, kedy nastali také situácie, obžalovaný uviedol, že v roku 2017 to nebolo často, možno sa to stalo raz. Intenzívne to začalo v roku 2019, keď im bol Z. vrátený domov do D..

Potom, ako bola na základe návrhu prokurátora prečítaná zápisnica o výsluchu obvineného z prípravného konania zo dňa 27.11.2019 a 08.01.2020, z ktorých vyplýva, že

dňa 25.11.2019 v čase okolo 11.30 hod. po tom, ako sa obvinený zobudil, sa jeho syn Z. postavil do dverí vedúcich z obývačky do kuchyne, kde sa ho obvinený opýtal, čo to malo v noci znamenať, či si nevie pýtať, keď niečo chce, keďže maloletý mal v noci vyjedať jedlo z chladničky, na čo mu maloletý neodpovedal, následne ho obvinený udrel dlaňou po líci, pričom maloletý si udrel bok hlavy a padol na chrbát, potom mu obvinený asi raz alebo dvakrát z výšky približne 40 cm stúpil na brucho, pričom maloletý sa postavil, neplakal a ostal stáť vo dverách až tri hodiny do 14.45 hod. kedy sa domov vrátila manželka obvineného a okolo 20.15 hod. odpadol vo dverách do obývačky.

príčom obvinený na otázky vyšetrovateľa pri výsluchu uviedol, že mal. Z. bil približne dvakrát do týždňa, keď sa odmietol hrať a komunikovať s nimi - t.j. s rodičmi a z detí bol najviac trestaný práve Z. - fyzicky, zatiaľ čo na ostatné deti nanajvýš nakričal,

obžalovaný uviedol, že je to celé výmysel, sľúbil manželke, že to zoberie na seba, vymyslel si príbeh, ktorý by mu policajti uverili a výpoveď si pripravil v priebehu dňa 26.11.2019.

Uviedol, že svojej manželke sľúbil, že ju ochráni, ona mu sľúbila, že Z. už nebude biť. Keď sa však dostal k fotografii z apríla 2020 zistil, že jeho manželka sľub nedodržala a mal. Z. je aj naďalej bitý. Preto sa rozhodol v máji 2020 svoj postoj prehodnotiť a výpoveď zmeniť.

Policajti pri výsluchu 27.11.2019 na neho vyvíjali fyzický nátlak, bili ho, a teda výpoveď, že sa k skutku v uvedený deň priznal, učinil jednak zo strany fyzického násillia polície a jednak pod vplyvom toho, že sa bál, že policajti budú rovnakým spôsobom potupovať aj voči jeho manželke.

Na otázku prokurátora, či sa potom, ako bol vzatý do väzby, sťažoval na nejaké zranenia, ktoré mu mali spôsobiť policajti, resp. žiadal lekárske ošetrovanie, obžalovaný uviedol, že o žiadne ošetrovanie nežiadal.

Z výpovede obžalovaného z prípravného konania zo dňa 08.01.2020 vyplýva, že v období od júna 2019 trestal svojho syna Z. tým spôsobom, že ho capol po zadku, udrel ho, nakričal na neho, keď s ním nechcel komunikovať, pričom zo štyroch detí mal obžalovaný takéto problémy len s mal. Z.. Obžalovaný v reakcii na svoju predošlú výpoveď na hlavnom pojednávaní uviedol, že dňa 08.01.2020 bol ešte presvedčený, že ide kryť manželku, preto treba jeho predošlú výpoveď chápať v týchto intenciách.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 08.01.2020 vyplýva, že obžalovaný sa k mal. Z. správal inak ako k ostatným deťom, nie preto, že by ho nemal rád, ale kvôli jeho povahe, preto, ako sa maloletý správal k nemu a jeho manželke. Obžalovaný to na hlavnom pojednávaní vysvetlil tak, že je pravda, že s Z. bola trochu horšia komunikácia z dôvodu, že stará matka z matkinej strany ho huckala proti nemu a jeho manželke, no on sa napriek tomu vždy snažil s Z. komunikovať, venovať sa mu a hrať sa s ním.

V rámci výpovede v prípravnom konaní dňa 10.01.2020 obžalovaný uviedol, že asi od augusta 2018 bil svojho syna Z. aj po hlave, avšak „nie až tak silno“. Samosudca následne vyzval obžalovaného, aby sa vyjadril, či poškodeného fyzicky trestal tak, že mu spôsobil bitím modriny, na čo obžalovaný uviedol, že ho raz ho udrel po hlávke tak, že mal modrinu, za čo bol priestupkovo postihnutý v roku 2018, inak mu modrinu bitím nespôsobil.

Na otázku opatrovníka poškodeného mal. Z. E., aby uviedol, čo je pre neho dôležitejšie, bezpečnosť detí alebo bezpečnosť manželky, obžalovaný uviedol bezpečnosť svojich detí. Na otázku opatrovníka, prečo sa rozhodol kryť svoju manželku, keď vypovedal, že manželka mal. Z. bijavala uviedol, že uveril tomu, čo mu sľúbila manželka, a síce, že svoj postoj k deťom zmení, že mal. Z. už bijavať nebude. Potom, ako zistil, že manželka odišla za priateľom do T., pričom tri deti sú v Detskom domove a mal. Z. je u jeho svokry, svoj pôvodný postoj zmenil.

Opatrovník mal. poškodeného JUDr. Peter Dlhopolček na hlavnom pojednávaní 01.02.2021 uviedol, že zotrúva na uplatnenom nároku na náhradu škody voči obžalovanému Z. E. spočívajúcom v náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia mal. Z. E. v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania MUDr. Mgr. Borisom Ťažkým za 15 bodov v celkovej sume 286,20 Eur, znalcom MUDr. Milanom Kanianskym za 550 bodov vo výške 11.143,- Eur, teda spolu vo výške 11.429,20 Eur. Zotrúva aj na uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Eur s poukazom na závažnosť zranení, ktoré mal. Z. utrpel, psychickú traumu, ako aj vzhľadom na vyjadrenia znalcov, že zranenia zanechajú na maloletom trvalé následky.

Z výsluchu svedkyne poškodenej JUDr. Miriam Žolnerovej zastupujúcej zdravotnú poisťovňu Dôvera a. s. v prípravnom konaní vyplýva, že poškodený mal. Z. E. je ich poistencom. Pripája sa k trestnému stíhaniu obžalovaného a žiada v prípade uznania viny zaviazat' obžalovaného na náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poistencovi mal. Z. E. vo výške 32 942,19 Eur.

Z výpovede svedkyne Z. E. matky mal. poškodeného Z. E. a manželky obžalovaného, na hlavnom pojednávaní vyplýva, že už v čase, keď bývali v C. (od roku 2015 do 2017) sa začal obžalovaný správať k Z. horšie. Ako začal Z. chodiť k jej matke, potom ako sa presťahovali do D., tam sa to potom stupňovalo. Keďže si obžalovaný myslel, že Z. nie je jeho, začal byť na Z. agresívny, pričom toto mu na začiatku, keď sa Z. narodil povedala jej matka, na čo nemala žiadny dôvod, pretože mal. Z. je syn obžalovaného.

V D. začal obžalovaný Z. biť vodítkom pre psa po chrbte, udieral ho rukou, kopal do neho, nadával mu do darebákov. Na začiatku to nebolo také časté, bijaval ho aj na C., ale najviac v D., keď bývali osamote. Bolo to aj každý deň. Z. bol pre neho vždy darebák. Keď napr. nevedel počítat' alebo nechcel ísť na drevo, to ho vytáčalo a vtedy Z. dostal.

Keď prišli do D., mali už štyri deti. Manžel sa správal k Z. a Z. normálne, oni mali všetko, aj najmladší Z. mal všetko, ale Z. bol odsúvaný, nemohol jedávať, nemohol jesť ani sladké. Ostatné deti nedostali bitku nikdy, Z. dostával od obžalovaného každý deň bitku za hlúposti. Taktiež sa stalo, že obžalovaný zdvihol Z. rukou do vzduchu a druhou rukou mu capol po zadku, pričom raz sa stalo, že pri takomto capnutí mu zlomil kľúčnu kosť; bolo to v decembri, rok nevedela uviesť. Maloletý to má uvedené aj v zdravotnej karte, pričom ako dôvod je uvedený pád pri sánkovaní, takto to uviedol obžalovaný v nemocnici.

Peňažné prostriedky v rámci rodiny išli aj na drogy - pervitín. Finančne im pomáhali manželovi rodičia a spočiatku aj jej matka. Drogy užíval obžalovaný, ale aj ona. Spočiatku obžalovaný drogy zabezpečoval iba vtedy, keď bola výplata, potom to bolo aj častejšie, a to aj týždeň v kuse, každý deň v týždni. Obžalovaný drogy zabezpečoval od svojich kamarátov. Obžalovaný popri pervitíne užíval aj alkohol. Na nákup pervitínu v dobe, keď ho užívali, zvykla padnúť aj polovica výplaty. Obžalovaný bol agresívny k Z. vtedy, keď mal vypité, ale aj za triezva.

V domácnosti varila väčšinou ona. Deti jedávali pravidelne raňajky, obed a večeru, keď boli v škôlke, tak tam mali stravu. Z. nemal pravidelnú stravu, lebo keď doma nič neurobil, obžalovaný mu zakázal jesť a nemohla mu dať jesť ani ona, lebo to bolo z jeho výplaty kupované. Z. sa najedol jedine, keď bol v škôlke a cez víkendy mal jedine raňajky, ostatné deti jedli normálne. Tri deti boli pri stole, Z. musel čakať, kým deti dojedia a potom išiel on, ak vôbec niečo mal. Manžel huckal ostatné deti proti Z., tak ani deti nechceli s ním jedávať za to, že sa na nich pozeral.

Deti mali zo začiatku spolu dobrý vzťah, ale keď bol Z. preč pol roka, potom sa to naštrbilo; bolo to spôsobené tým, že manžel ich huckal proti Z. a deti sa nechceli s ním hrať, nadávali mu do darebákov. Z. zvykol Z. udierať autíčkom.

Ostatné deti neboli trestané, no Z. musel stávať pri stene, pri dverách, kázal mu to obžalovaný. Takto musel stáť hodinu aj dve, napr. v situácii, keď sa Z. nechcel hrať s ostatnými deťmi alebo keď bol hladný, išiel si zobrať stravu, tak ho obžalovaný zbil a postavil ho k stene. Taktiež obžalovaný vymyslel pre mal. Z. taký trest, že mal behať kolečká okolo domu alebo trampolíny, kým nepadol od únavy, pričom tento trest behania musel Z. vykonávať v letnom období, keď bývali v D. aj každý druhý deň, keď niečo nechcel urobiť alebo sa nechcel hrať s deťmi. Toto začalo v roku 2019, v skoršom období takýto druh trestu mal. Z. nemusel podstupovať.

Svedkyňa ďalej uviedla, že bitky, ktoré dostával mal. Z. od obžalovaného, boli pomerne silnej intenzity, obžalovaný bil Z. akoby mal 15 rokov. Z. zo začiatku plakal, ale potom si na to zvykol, on proste už čakal tú bitku, ani neplakal. Z. po bitke zvykol padnúť o obývaciu stenu, o stolík, o gauč, pričom keď padol, udel si hlavu. Ona obžalovanému hovorila, nech ho tak nebije, ale obžalovaný jej povedal, že sa nemá do toho starať. Boli tam prítomné aj ostatné deti, aj manželovi rodičia boli v niektorých prípadoch prítomní. Konkrétne matka obžalovaného sa na tom smiala a povedala, že keď je Z. darebák, tak si to zaslúži.

Z jej pohľadu Z. darebák nebol, bol bojzlivý a ustráchaný, bál sa s deťmi hrať, pretože obžalovaný huckal ostatné deti voči nemu a v prítomnosti ostatných detí sa mu vysmieval, hovoril pred deťmi na neho, že je darebák a že nič nevie. Takto to bolo pravidelne. Ona deti napomínala, že sa Z. nemajú vysmievať, pričom toto vravela aj obžalovanému a vyčítala mu to, kvôli tomu sa hádali. Obžalovanému jasne povedala, že mal. Z. je jeho syn, ale on si to nedal vysvetliť, stále ju podozrieval z nevery. V tej dobe ona s mamou nevychádzala dobre, pretože jej matka bola proti ich vzťahu s manželom, tak k nej ani nešla.

Z. mal nastúpiť do škôlky v septembri 2018, bolo však povedané, že sa ešte pocikáva, čo ona uviedla po dohode s manželom; pravda však bola taká, že mal modriny od bitky od manžela.

V decembri 2018 bol Z. odobratý orgánmi sociálnej starostlivosti, najprv bol hospitalizovaný v nemocnici, potom šiel k jej matke na U. a do škôlky nastúpil až potom, ako sa vrátil do D. v septembri 2019, kedy začal navštevovať MŠ v D.. V škôlke im nikto nepovedal, že by si všimli modriny, jedine riaditeľka povedala, že Z. pochudol.

Svedkyňa potajomky dávala Z. svoju stravu, Z. si chodil potajomky v noci brať stravu, lebo vedel, že obžalovaný spí. Keby si išiel zobrať stravu cez deň, tak by ho obžalovaný zbil, aj keby si stravu riadne vypýtal. Keď si napr. Z. zobral zo stola ovocie, tak ho zbil, musel ho položiť naspäť, nemohol ho zjesť. Ostatné deti mohli jesť aj sladkosti. Keď doniesla jej mama sladkosti, všetky deti sladkosti dostali, ale Z. ich nedostal.

Pri poslednom incidente to bolo tak, že obžalovaný Z. vykopol von dvermi a Z. tiekla krv. Ona bola vtedy v izbe, obžalovaný sa priznal, že ho vykopol von dvermi preto, lebo Z. sa obul naopak a bol pomalý v obliekaní. Bil ho vodítkom na psa a bil ho po chrbte, bolo to pri prvom incidente v roku 2018.

Ku dňu 25.11.2019 svedkyňa uviedla, že obžalovaný prišiel domov ráno asi o 06.15 hod. z nočnej a ona mu povedala, že Z. bol v noci v chladničke a že nemajú chlieb. Obžalovaný na neho nakričal a išiel si ľahnúť. Následne svedkyňa šla s deťmi do škôlky, okrem Z., ktorý vtedy do škôlky nešiel, lebo mu bolo zle. Okolo ôsmej sa vrátila domov a na podnet riaditeľky, že Z. je chudý, s ním šla k lekáre MUDr. Auxtovej. Z. nechala pri mame obžalovaného vo N. lebo už mu začala puchnúť hrča, ktorú mu spravil manžel v sobotu, tá bola na čele v strede. Od lekárky šla rovno k manželovej matke po Z., pričom svokra vedela, z čoho má Z. hrču na hlave, no nič na to nepovedala. Z. od nej zobrala a šli z N. pešo do D., kde prišli okolo 11.00 až 11.30 hod.

Obžalovaný bol doma, ešte spal, pričom sa na chvíľu sa prebral. Z. prvýkrát v ten deň zbil tak, že ho vyfackal, Z. spadol na zem, kde si udrel hlavu. Ona sa s obžalovaným pohádala, obžalovaný postavil Z. k stene. V ten deň nebol pod vplyvom alkoholu, ráno si nevšimla, že by mal vypité, taktiež ani keď prišla domov okolo obeda si nevšimla, že by mal vypitý alkohol. Z. stál pri stene približne hodinu, zatiaľ čo obžalovaný pozeral televízor, následne si šiel znova ľahnúť.

Z. obed nejedol, pričom vysvetlila, že ona aj Z. si mohli zobrať jesť len vtedy, keď to obžalovaný dovolil, pretože to bolo z jeho výplaty.

Okolo 15.00 hod. popoludní k nim domov prišla matka obžalovaného. Ona Z. uložila spať a s matkou obžalovaného šli na rodičovské združenie, doma ostal iba obžalovaný s mal. Z..

Okolo 16.00 hod. sa vrátila z rodičovského združenia aj so svokrou, pričom Z. bol už hore. Matka obžalovaného od nich odišla okolo 16.30 hod. až 17.00 hod. a so sebou zobrala najstaršieho syna Z.. Hneď ako odišla svokra, obžalovaný vstal a začal znova „vadiť“ Z. kvôli tomu, čo robil v noci z nedele na pondelka, teda, že si išiel sám zobrať do chladničky stravu bez dovoľenia. Vyčítal mu, prečo to robí, že on jesť nebude, pretože nič nerobí, pričom Z. bol na to už tak zvyknutý a tak odolný, že iba stál a pozeral. Z. s Z. sa hrali v detskej izbe, Z. stál v obývačke vtedy, keď mu toto manžel vyčítal, manžel pritom ležal na gauči a pozeral televízor, keďže večer mal ísť zase na nočnú. Ona vyšla vonku na drevo. Keď odchádzala z domu, Z. stál pri stene v obývačke otočený k stene čelom a obžalovaný na neho kričal, že bol v noci zobrať jesť. Keď sa vrátila, Z. náhle odpadol, udrel si hlavu, začal mať prevrátené oči, kľče v nohách a pocikal sa.

Ona rýchlo vzala MB. na ruky, odniesla ho na posteľ, na pár sekúnd sa prebral. Obžalovanému povedala, aby volal rýchlu zdravotnú službu. Z. následne opätovne upadol do bezvedomia, snažila sa ho preto prebrať, nesledovala, čo robil obžalovaný. Povedal jej, že dvakrát volal RZP.

Keď k nim prišli záchranári, pýtali sa, čo sa stalo. Povedala iba to, že Z. sa zosypal. Doktorka, ktorá prišla s RZP, volala aj políciu, pretože Z. mal na sebe aj staršie modriny. Záchranári Z. neprebrali, hneď v tú noc išiel na operáciu v C. Policajti k nim prišli ešte vtedy, keď sa záchranári pokúšali oživiť Z. a ju a obžalovaného zavreli do policajného auta. V policajnom aute sa rozprávali o tom, že Z. je zle. Ona vedela, že je s ním zle, lebo aj v minulosti sa stalo, že keď takto Z. stál pri stene, odpadol, vykrúcalo mu ruky, ale obžalovaný jej napriek tomu povedal, že on to iba hrá.

Nevedela, že Z. odpadol kvôli tomu, že ho obžalovaný zbil, pričom to, že ho zbil, keď ona bola vonku po drevo, sa dozvedela až na ďalší deň od vyšetrovateľov. Nasledujúci deň boli Z. navštíviť v C. v nemocnici, konkrétne ona, obžalovaný, jej svokra a deti Z. a Z.. Z nemocnice chceli ísť domov, avšak po ceste im volal vyšetrovateľ p. C. z OR PZ v Brezne, aby sa dostavili na výsluch, kde šla iba ona s obžalovaným. Vyšetrovateľ ich vypočúval oddelene, ona povedala iba to čo vie, teda to, čo hovorí teraz. Potom, ako bol vypočutý obžalovaný, policajti jej prišli povedať, že obžalovaný sa priznal k tomu, čo urobil Z., to znamená, že ho na zemi dokopal a postúpil mu po bruchu.

Keď bola vypočúvaná vyšetrovateľom, nijakým spôsobom ju nenútil k výpovedi, nevyvíjal na ňu žiadny nátlak.

Po incidente z 25.11.2019 sa s obžalovaným vôbec nebavili o tom, ako má svedkyňa vypovedať. Pri prvom incidente v roku 2018, kedy bol Z. tiež dobitý, sa s obžalovaným dohodli, ako budú vypovedať, t.j. že povedia, že na Z. padli dvere zo skrine.

Na otázku prokurátora, ako obžalovaný prejavoval city k deťom uviedla, že Z. bo nenávidený, Z. s Z. boli zbožňovaní. Keď bol Z. spolu s Z. doma, zbožňoval aj Z., keď bol Z. u jej mamy, začal kričať aj po Z.. Párkrát sa stalo, že aj Z. dostal facky od obžalovaného, z ktorých mal aj modriny. Syn Z. a dcéra Z. mali všetko, čo si zažiadali.

Na otázku samosudcu uviedla že mal. Z. má jej mamu veľmi rád, má k nej veľmi dobrý vzťah, rovnako má rád aj jej partnera, je tam aj v súčasnej dobe. Keď v prípravnom konaní vypovedala v tom smere, že keď bývala u rodičov obžalovaného, jej mama huckala Z. proti nim ako rodičom, myslela to tak, že jej mama povedala Z., keď bol zlý, aby poslúchal, pretože inak zavolá jej a ona ho vyvadí ako matka.

Z obžalovaného mala strach, vyhrážal sa jej, že príde o deti, poznal jej situáciu, že s mamou sa nerozpráva a že v prípade, ak by došlo medzi nimi k nezhodám, tak jej môžu zobrať deti. Domček v D., ktorý obývali, mali v prenájme od ŽSR. Doplnila, že jej matka nevedela o situácii ohľadom mal. Z., pretože ona sa s ňou nebavila.

Z. často stával pri stene a pri dverách, bolo to každý deň, niekedy aj dve hodiny, pričom ani jedno z ostatných detí takto stávať pri stene alebo pri dverách nemuselo. Takto ho k dverám a k stene staval obžalovaný, keď napr. neposlúchol, že sa mal hrať ísť s deťmi, alebo sa naopak obliekol; keď obžalovaný z domu odišiel, vždy Z. povedala, aby státie ukončil. Z., hoci mal vtedy len 3 a 1 roka, vydržal takto stáť pri dverách alebo pri stene, sám sa ani nepýtal, prečo to tak musí byť, jednoducho poslušne stál. Keď takto, nikto sa pri ňom nepristavil, neopýtal sa ho, či niečo potrebuje.

Svedkyňa uviedla, že voči nej bolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby pre to, že zanedbala starostlivosť o Z.. Cíti svoj podiel viny na tom, čo sa stalo Z., mala zakročiť skôr, aby Z. nedopadol tak, ako dopadol. Je pravda, že ráno dňa 26.11.2019 bola s matkou obžalovaného povedať sociálnej pracovníčke pani U. čo sa Z. stalo, že je v Nemocnici v C., kde ho odviezla RZP.

Na otázku obžalovaného, ako môže byť pravdivá jej výpoveď v tom smere, že mal. Z. dennodenne bil, keď napr. Z. bol do poobedia v škôlke a on išiel na poobednú smenu, svedkyňa uviedla, že v takýchto dňoch to bolo aj tak, že keď prišiel obžalovaný z práce, aj večer po desiatej začal po Z. kričať; počula to v jednom prípade v lete aj suseda E. H., ktorá sa jej na druhý deň pýtala, čo sa u nich zase dialo. Na otázku obžalovaného, prečo Z. dávala na mesiac až dva k svojej matke uviedla, aby mal kľud a pokoj od obžalovaného.

Na otázku opatrovníka mal. poškodeného, či sa niekedy rozprávala s obžalovaným ohľadom jeho postoja a priznania sa k trestnej činnosti uviedla, že sa rozprávali potom, ako sa obžalovaný dozvedel, že si našla priateľa; vtedy začal tvrdiť, že všetky zranenia urobila Z. ona. Najprv sa k tomu priznával a aj to ľutoval. Počas jedného telefonátu z väzby jej obžalovaný povedal, že kriminalisti z Brezna ho donútili k priznaniu, ona tomu neverila. Pri výsluchu na polícii dňa 26.11.2019 sedeli oproti sebe v kanceláriách na OR PZ v Brezne, na ktorých boli dvere otvorené, pričom keby to tak bolo, že obžalovaného policajti bili, tak ako jej uvádzal v telefonáte obžalovaný, bola by to počula. Obžalovaný jej začal tvrdiť to, že ho vyšetrovatelia k výpovedi donútili až potom, ako začal on sám svoju vinu popierať.

Z výpovede svedkyne A. N., matky Z. E., na hlavnom pojednávaní vyplýva, že k obžalovanému, jeho manželke a k ich deťom chodila spolu s priateľom A. S. zriedka, len keď im zavolali približne raz do mesiaca, že im treba niečo nakúpiť. Keď sa jej dcéra nestarovala a ani obžalovaný jej nič nepovedal, tak sa do nich nestarala. Jej išlo o deti, keby len obžalovaný s manželkou nemali čo jesť, tak by jej to bolo úplne jedno. Keď im takto robila na ich požiadanie nákup, kúpila bežnú stravu, a to mäso, zemiaky, deťom sladkosti; oblečenie deťom nekupovala, pretože jej rodičia povedali, že majú vecí dosť.

Potom, ako sa obžalovaný s rodinou presťahovali do D., mal. Z. býval u nich často. Fungovalo to zväčša tak, že bol u nich na U. týždeň - dva v kuse, potom šiel na týždeň až dva do D.. Bud' si ho pýtala od rodičov ona, alebo jej ho ponúkli oni. Takýmto spôsobom chodieval ku nej iba Z. Keď ju Z. videl, bol rád. Z. jej povedala, keď si ho prišla zobrať, aby mu to nehovorila, lebo, že keď Z. vedel, že ide naspäť do D., robil zle. Keď prišiel k nim na U. správal sa dobre, neboli s ním žiadne problémy; vždy, keď prišiel, veľa jedol. Na raňajky napr. zjedol aj tri krajce chleba, pričom hodinu po raňajkách si zase pýtal jesť. Takto to prebiehalo počas troch - štyroch dní, ako si ho zobrali k sebe, potom sa to upravilo.

Na otázku prokurátora, v akom stave k nim chodil Z. na U. svedkyňa uviedla, že niekedy prišiel špinavý a modrinavý; vždy mal modriny, avšak jeho rodičia jej tvrdili, že ako chodí, tak všade padá. Modriny mával najčastejšie po nohách a rukách, modrinu mal aj pod okom. Keď bol u nej na U. nevšimla si, že by to bolo tak, ako jej hovorili rodičia, teda že by Z. padal všade, kde šiel. Keď k nej domov Z. prišiel, bol špinavý nielen na oblečení, ale aj na tele, na nohách a rukách, vyzeralo to tak, ako keby nebol dlhšie umývaný. Mal pritom suchú pokožku, ktorá sa mu šúpala, pričom ona neriešila, či to bol nejaký zdravotný problém, lebo to mali riešiť rodičia.

Na otázku prokurátora, či si niekedy všimla nejaké zranenia na Z., svedkyňa uviedla, že raz, keď jej ho dali rodičia na U., mal zlomenú kľúčnu kosť. Jeden z rodičov jej povedal, že sa mu to stalo pri sánkovaní, druhý povedal, že spadol v kúpeľni. Vtedy mohol byť malý u nich mesiac, pričom s Z. sa potom stretla v C., šli s ním na kontrolu k lekárke a Z. si ho po kontrole zobrala domov. Počas toho mesiaca ako bol Z. u nej, ho rodičia nenavštevovali, telefonovala mu väčšinou matka.

Na otázku prokurátora uviedla, že po 06.12.2018, kedy bol Z., šla odniesť Z. a ostatným deťom darčeky. Rodičia jej ho nechceli ukázať; všetkým trom ostatným deťom darčeky mohla dať, len nie Z.. Ako dôvod jej uviedli, že Z. spi. Sesternica obžalovaného N. E. jej potom oznámila, že tiež boli zaniestí Z. deťom a že Z. je v nemocnici. Oznámila jej, že Z. je podvýživovaný, že keď ho prišla pozrieť, tak na ňu hneď skočil a zobrali ho do nemocnice a následne to riešila už sociálka.

Potom, ako bol dlhšiu dobu v nemocnici sa zo sociálky dozvedela, že mu hrozí, že pôjde do detského domova, preto si podala na súd žiadosť o zverenie Z. do náhradnej osobnej starostlivosti, súd jej v januári 2019 vyhovel. Z prepúšťacej správy sa dozvedela, že mal Z. bol podvýživovaný, mal aj zlé výsledky pečeňových testov. V nemocnici bol od 15.12.2018. Ona si ho k sebe domov na C. zobrala z nemocnice 07. alebo 08.01.2019, bol u nej doma približne pol roka až do júna 2019. Za ten polrok bol Z. normálny ako iné deti. Počas toho polroka, ako bol jej zverený, sa na otca ani na mamu nepýtal, pýtal sa len na súrodencov, najviac si obľúbil sestru Z.. Aj keď mu rodičov spomínala, vycítila z jeho správania a reakcií, že o rodičov nemal záujem; samotní rodičia ho boli za ten polrok u nej navštíviť asi dvakrát. Keď ho prišli navštíviť, Z. sa zľakol, že musí ísť domov do D., plakal. Počas obdobia, kedy bol Z. u nej na C., pribral, pravidelne ho vážili; bolo viditeľné aj na veciach, ktoré nosil, že priberá. Aj z hľadiska emocionálneho sa k nej správal ako normálne dieťa. Mal dobrý vzťah aj s jej priateľom, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Od júna 2019, kedy súd rozhodol, že sa Z. sa môže vrátiť domov, sa s Z. stretla dvakrát v D. cez spoločnosť Misericordia, cez ktorú sa riešilo stretávanie. Následne sa to zrušilo, pretože rodičia jej ho dali dvakrát vidieť v D. a potom už nič. Keď sa chcela s Z. stretnúť, na rodičoch si všimla, že nie sú v tomto smere ústretoví. Keď napríklad šli do D. tretíkrát a boli už na ceste v autobuse, Z. jej telefonovala, že nemusia ísť, pretože Z. má hnačku. Keď aj napriek tomu do D. prišli, Z. im ani neukázali, do domu vtedy ísť nemohla.

V dobe, kedy do D. nosievala nákupy potravín, kupovala deťom aj sladkosti, deti si to zobrali, porozdeľovali a utekali preč. Keď deťom napr. doniesla chrumky, deti si ich vysypali do misky, z ktorej jedli, pričom Z. musel sedieť, nemohol jesť dovtedy, keď ona sama skričala, že nech si zoberie aj on. Vždy keď prišli, Z. musel sedieť; keď sa opýtala, prečo musí sedieť, rodičia jej povedali, že bol zlý. Nevidela, že by obžalovaný Z. bil.

Po skončení dohody s Misericordiou sa s Z. stretla až potom, keď ležal v C. na áre v decembri 2019. Súd jej ho vtedy zveril opätovne do náhradnej starostlivosti. Keď za ním prišla do nemocnice, ani nerozprával. Keď ho navštívila v nemocnici prvýkrát, spal dva dni. V januári 2020 znova absolvoval operáciu hlavy, pričom jeho stav sa postupne zlepšoval. Všetky základné veci ako chodenie, rozprávanie, cikanie ho museli učiť odznova.

Rozdiel v jeho zdravotnom stave za obdobie január až jún 2019 a od januára 2020 do súčasnej doby, je veľký. Nevydrží pri jednej činnosti, predtým vedel, napr. aj kresliť, teraz namiesto domčeka urobí jednu čiarku. Navštevujú s ním logopedičku, učí sa rozprávať, čo mu už celkom ide. Celkovo ho môže charakterizovať tak, že je nepokojný, nevydrží pri jednej činnosti. Zatiaľ sa u neho výbuchy agresie alebo hnevu neprejavili. Spáva dobre, keď zaspí večer, zobudí sa až ráno. Začal chodiť do škôlky, musí však mať asistentku. Vyžaduje osobitný prístup v škôlke, napr. keď idú deti kresliť, on to nevydrží, vstane a behá. V súčasnej dobe čaká na operáciu hlavy v C., pretože sa mu posunula kostička na lebke.

Z hľadiska fyzického je na ňom zreteľne vidieť, že na hlave má jazvy na miestach, kde bol operovaný, pretože tam nemá vlasy. Na chrbte mu vidieť fľaky, pričom lekári v nemocnici jej tvrdili, že to môže byť od toho, že mu na chrbte zhasínali cigarety. Taktiež sa mu upravila aj suchá pokožka, ktorú mu každé ráno pravidelne natiera olejom. Má už u nej doma vybudovaný svoj režim, stravuje sa normálne, zatiaľ ho má zverenieho do predbežnej starostlivosti.

Na otázku obhajcu svedkyňa uviedla, že vzťah k svojej dcére hodnotí ako nie veľmi dobrý, v súčasnosti je s ňou v telefonickom kontakte každý deň. Dcéra sa jej na svojho manžela nesťažovala. Mal. Z. tvrdí, že ho bili obidvaja rodičia.

Vo februári 2021 obžalovaný telefonoval s Z. telefonoval 4 alebo 5 krát. Telefonické hovory prebiehajú tak, že telefón drží ona, pretože Z. ho vypína, pričom má obavy, že obžalovaný jej neverí a myslí si, že telefón mu vypína ona. Rozprávali sa normálne, napr. ako sa má, kedy oco príde. Keď spolu s otcom hovoril prvýkrát, tak mu po telefonáte bolo zle, na noc si dal k posteli lavórik, lebo si myslel, že ide zvracať, keď telefonovali spolu druhýkrát, tak už to bolo lepšie. Naposledy volali spolu 14.02.2021, komunikovali normálne. Okrem jej a mal. Z. pri telefonických hovoroch nebol nikto iný prítomný, možno raz jej priateľ A.

Keď v prípravnom konaní uviedla, že potom, ako sa Z. vrátil po operácii z C. do U., spontánne jej začal ukazovať v niektorých situáciách, ako ho otec škrtil tak, že rukami si chytil pod krkom, je to pravda.

Z výpovede svedka A. S., druha A. N., na hlavnom pojednávaní vyplýva, že bývali spolu s rodinou obžalovaného málo, nemôže povedať, že by obžalovaný kričal na Z. alebo že by ho bil. Potom ako odišli bývať na U., pri rodine obžalovaného v D. boli asi trikrát. Nevidel, že by obžalovaný deti bil. Keď boli pri rodine obžalovaného na návšteve, Z. musel sedieť v kresle, bol asi viac týranejší. Z. bol vždy „modrinavý“, keď sa rozprávali, tak vraveli, že spadol, udel sa, keď spadol z gauča. Prvýkrát si všimol na Z. že má zranenia, keď boli na oslave päťdesiatky matky obžalovaného, mal. Z. im vtedy poriadne ani neukázali, čo odôvodnili tým, že je chorý. Keď ho brávali na C., vždy mal nejakú modrinku, na rukách aj na nohách, raz možno aj na hlave. Mal špinavé aj oblečenie, špinu mal aj medzi prstami. Všetko, čo mu dali v prvé dni po príchode zjedol, báli sa, že mu bude zle, bol taký „hltavý“.

Svedok uviedol, že v D. u rodiny obžalovaného bol celkovo trikrát, jeho družka tam chodila viackrát, hlavne keď bolo treba niečo zaniešať, chodila so synom na aute. Z. sa mu sťažoval, že ho bijú.

Z. bol u nich počas šiestich mesiacoch po prvom pojednávaní, bol podvýživený, chudý a bál sa všetkého, napr. aj zvýšeného hlasu, celkovo bol veľmi zakríknutý a utiahnutý. Bolo ťažké sa s ním rozprávať o rodičoch, o mame ako tak, no o otcovi vôbec, pretože sám malý ho označil slovom „kokot“. Zisťovať príčinu bolo ťažko, lebo keď sa spomenul otec, Z. začal byť nespokojný, začal plakať, začalo ho triasť.

Jeho zdravotný stav po úrazoch z novembra 2019 opísal svedok tak, že prišiel z nemocnice vychudnutý. Aj v súčasnej dobe je na ňom badať následky zranenia, absolvoval tri operácie hlavy, keď chytí niečo do ruky, musí si to po chvíli preložiť do druhej ruky, teda problémy má hlavne s rukami. Pravidelne s ním chodievajú na logopédiu, tiež im obvodná lekárka navrhla zväžiť špeciálnu ZŠ alebo odklad školskej dochádzky, pretože Z., ktorý bude mať tohto roku 6 rokov, sa nevydrží venovať dlhšiu chvíľu jednej činnosti.

Svedok nevedel povedať, ako sa obžalovaný správal k manželke, pred nimi sa k sebe nesprávali zle, nebol svedkom ich vzájomnej hádky. S obžalovaným mali dobrý vzťah, pričom on osobne mal s obžalovaným lepší vzťah ako s Z..

Bol prítomný pri tom, keď obžalovaný volal Z. Komunikácia prebiehala celkom dobre, len Z. vypína telefón, priateľka mu musí držať telefón. Po prvom telefonáte Z. plakal.

Na otázku samosudcu svedok uviedol, že jeho družka požíva alkohol len vtedy, keď je nejaká oslava, inak nie, on tiež len príležitostne, keď ide niekde s chlapmi, tak si vypije. Nemá vedomosť o tom, že by obžalovaný s manželkou požívali omamné alebo psychotropné látky.

Svedok R. N., syn A. N., na hlavnom pojednávaní uviedol, že od apríla 2017 do novembra 2019 prichádzal do kontaktu s obžalovaným a s jeho manželkou. Občas sa stretávali tak, že prišiel do D.

pozrieť deti. Nebol svedkom fyzických trestov obžalovaného voči jeho deťom. K Z. sa obžalovaný správal inakšie, ako k ostatným deťom, mal k nemu úplne iný prístup. Myslí, že obžalovaný trom deťom, okrem Z., dovolil spraviť viac vecí ako Z.. Keď Z. spravil niečo zlé, začal po ňom kričať. Keď sa svedok párkrát stretol s Z. potom, ako sa Z. vrátil od rodičov z D. do U., všimol si na ňom viackrát, že mal modriny po rukách a po nohách. Z. pred ním málokedy spomínal otca a mamu, keď spomenul otca, tak ho spomenul tak, že otca sa bojí. Takto to povedal, keď prišiel na C. potom, ako utrpel úraz v novembri 2019. Od januára do júna 2019 Z. rodičov nespomínal.

Potom, ako sa k nim Z. na U. vrátil z nemocnice v januári 2020, je na ňom poznať badateľnú zmenu správania - je neposedný, nič dlhšie ako 5 minút v ruke neudrží. Na hlave mu vidieť preliačinu a jazvy. Keď Z. prišiel z nemocnice, spomínal otca aj mamu, hovoril, že oco ho bil, ukazoval im, že ho „rukou škrtil pod krkom a mama ho rukami chránila“.

Svedkyňa P. E., matka obžalovaného, na hlavnom pojednávaní uviedla, že obžalovaný skutok zo dňa 25.11.2019 neurobil, lebo v tom čase mal službu v Zlievarňach D., kde pracoval. Ráno 25.11.2019 k nej prišla Z., pričom si všimla, že Z. má na čele hrču, ktorú mal mať podľa vyjadrenia Z. z toho, že v noci spadol z linky. Z. k lekáreke MUDr. Auxtovej bez Z., ktorý bol pri nej v ten deň asi hodinu. Svedkyňa nechápe, ako to mohla Z. zanedbať, keď vedela, že spadol z linky, mala mu hneď zavolať záchranku, nie čakať do večera.

Mal. Z. bol hospitalizovaný dvakrát v nemocnici, prvýkrát v decembri 2018, keď niekto anonymne udal obžalovaného, že ho týral, čo však nie je pravda. Aj v tej dobe pravidelne navštevovala rodinu svojho syna, a to 2 - 3 krát do týždňa, pričom stretávala sa aj s mal. Z., zranenia si na ňom nevšimla. Nikdy nevidela, nepočula a ani by neverila, že by obžalovaný tak zbil Z., že by mal modriny po tele.

Bola svedkom toho, že obžalovaný Z. bežne capol po zadku, keď neposlúchal, teda tak, ako aj ostatným deťom. Po zadku mu dal rukou, bolo to také bežné výchovné rodičovské capnutie. Z. mal modriny primerané veku dieťaťa, modriny mal od bežnej hry, párkrát aj ona videla ako Z. padol, napr. potkol sa a spadol na zem. Modriny mával väčšinou na rukách a nohách, nevšimla si, že by mával modriny na hlave.

Je pravda, že Z. jej povedal, že vravel ocovi, aby nebil Z. pričom myslel tým len bežné rodičovské capnutie na zadok, čo jej Z. vysvetlil tým, že chce mať klud, lebo Z. „pri tomto capnutí vrieskal, akoby ho drali z kože“. Z. sa jej na nič nesťažoval. V kuse jedol, povedala jej to Z. aj Z. že stále zháňa jesť. Stalo sa, že bola u nich doma v D. zo dvakrát, keď videla, že rodičia všetkým deťom dávajú rovnako jesť.

Z. nebola nikdy zamestnaná, bola doma na rodičovskej a potom bola nezamestnaná. Obžalovaný jej aj vybavil robotu v D., ona tam nešla. Nevie, čo robila Z. celý deň, deti boli v škôlke, ona ani nenavrátila, ani neporiadila domácnosť.

S poukazom na svoju výpoveď z prípravného konania zo dňa 26.11.2019, kedy ohľadom Z. E. uviedla, že je starostlivý rodič, deti netrestá, trávi s nimi veľa času, stravu im dáva riadne svedkyňa na hlavnom pojednávaní uviedla, že potom ako bol obžalovaný zavretý, prišla na to, ako to je, zobrali im deti, čo narafičila Z., ktorá ju udala, že zbila Z.. Na oko bolo všetko v poriadku, preto vypovedala v novembri 2019, že Z. je starostlivý rodič, v skutočnosti to však bolo ináč. Názor zmenila aj preto, že matka detí dňa 06.12.2019 podala na Z. trestné oznámenie za to, že bil Z., pričom vedela, že Z. sa rozhodol, že „jej bude kryť rit“. Z. občas deťom tiež capla po zadku. Raz sa stalo, že Z. udrela telefónom Z. tak, že na telefóne praskol displej, pričom aj napriek tomu pri výsluchu v prípravnom konaní uvádzala, že Z. je starostlivý rodič a deti nebije.

Nemá vedomosť o tom, že by rodičia detí požívali alkohol; keď aj, tak len príležitostne, keď mal niekto narodeniny alebo na Vianoce. Nemá vedomosť ani o tom, že by obžalovaný s Z. požívali drogy.

V rámci výsluchu v prípravnom konaní dňa 22.01.2020 svedkyňa uviedla, že obžalovaný požíva alkohol, čo mu nie raz vytkol jeho najstarší syn. A keď si obžalovaný vypil, bol ako nepričetný a viackrát vynadal ako jej, ako aj svojej manželke.

Samosudca vyzval svedkyňu, aby sa vyjadrila k svojej výpovedi z prípravného konania a vysvetlila rozpory s výpoveďou učenou na hlavnom pojednávaní, na čo svedkyňa uviedla, že je pravda, že v

poslednom období obžalovaný pil častejšie alkohol; keď v prípravnom konaní vypovedala, že mal mať nejaké problémy s Z. a dohovárala mu, že tieto problémy alkoholom nevyrieši, tak tým myslela to, že Z. sa s deťmi hrať nechcel, nepočúval a nekomunikoval s nimi ako s rodičmi. Je pravdou, že pod vplyvom alkoholu obžalovaný jej a jej manželovi vynadal, nepamätá si už, čo konkrétne jej povedal, brala to však s rezervou.

Svedok R. E. otec obžalovaného, na hlavnom pojednávaní uviedol, že Z. vždy v noci chodil, zjedol všetko možné, čo sa dalo. Všetky deti sa najedli, no Z. vždy pýtal jedenie; bolo treba s ním niekde ísť, bolo to na Z., ona sa veľmi nestarala o tie deti. Keď nemali peniaze, tak obžalovaný volal jemu alebo jeho manželke a vždy prišiel k nim. Obžalovaný chodil do práce, zarobil peniaze, ale za týždeň už nebolo nič.

Nikdy nevidel, že by obžalovaný zbil alebo udrel deti. Obžalovaný požíval alkoholické nápoje len keď išiel z roboty s kamarátmi na pivo, ale doma si všetko musel urobiť, nesedel v krčme, vypil jedno pivo a išiel domov.

Svedok uviedol, že od roku 2017 nevidel, že by mal Z. nejaké zranenia. Je možné, že mal nejaké kožné problémy, keďže sa často škrabal po tvári.

Z výpovede svedkyne A. E., tety obžalovaného, z prípravného konania vyplýva, že zo všetkých detí obžalovaného je najstarší Z. preferovaným dieťaťom, ktoré môže urobiť všetko a všetko mu doprajú, čo nebolo možné povedať o ostatných deťoch a obzvlášť nie o Z. čo vyzozorovala pri návštevách pri rodine obžalovaného, ako aj na sociálnych sieťach, kde sa obžalovaný a jeho manželka zmieňovali o všetkých deťoch okrem Z.. Naposledy bola na návšteve u obžalovaného v júni 2019, po návrate Z. do rodiny a vyzozorovala, že Z. takmer stále plakal. Svedkyňa podľa vlastných slov uverila tvrdeniam obžalovaného, že je traumatizovaný z pobytu na U. u starej matky A. N. ktorá ho mala týrať a nestarať sa o neho. Keď Z. vtedy objala, doslova na nej ostal visieť, pričom reakcia jeho matky Z. bolo okríknutie, že „sa nemá vtierať“. Počas návštevy bol evidentný rozdiel v tom, ako sa obžalovaný správa k Z. a k ostatným deťom. Z. bol ten najviac utláčaný, odstrkovaný a okrikovaný. Po tejto návšteve sa obžalovaným ďalej stretla v práci počas striedania smien, kedy jej povedal, že asi dajú Z. do ústavu, lebo je s ním problém aj v škôlke, t.j. keď ostatné deti jedia tak on ostatným „požerie“ zvyšky, načo mu odvetila, že nech mu dajú riadne najesť a nebude to robiť. Následne sa obžalovaný demonštratívne postavil a odišiel, ako keby jej chcel dať najavo, že nie je spokojný s jej reakciou. Keď sa Z. dostal prvýkrát do nemocnice a bolo tam podozrenie z týrania, vtedy tomu vtedy ešte neverila, nechal sa presvedčiť obžalovaným, ktorý jej najskôr vysvetľoval, že na Z. spadli dvere a neskôr jej povedal, že spadol z linky.

Z výpovede svedkyne Z. T. tety obžalovaného, z prípravného konania vyplýva, že v júli 2018, keď matka obžalovaného oslavovala 50-tku, tak sa oslava konala poobede v D. v dome, kde býval obžalovaný s manželkou. Počas jej účasti na oslave jej prišlo divné, že všetky deti obžalovaného, okrem Z. voľne behali po dvore; každému, kto sa spýtal na Z. bolo povedané, že spí, potom neskôr, že nechce ísť von a potom, že pozerá rozprávky. Do konca oslavy o cca. 18.00 hod. Z. nikto nevidel, pričom ostatné deti voľne behali po dvore. Keď niekto chcel ísť na záchod do domu, tak niekto z rodiny, t.j. obžalovaný, jeho manželka alebo jeho matka sa postavili a išli s tou osobou do domu. Svedkyňa tiež šla na toaletu do domu, nevedela už presne uviesť kto, či buď Z. alebo jej svokra vošli do domu a motali sa po kuchyni, že po niečo prišli. Od obžalovaného išli spolu s A. N. v aute jej syna, kde sa A. N. počas cesty rozplakala a povedala, že sa určite niečo Z. stalo alebo je zbitý, lebo inak prečo by ho nezobrali aspoň na chvíľu von a každého, kto vošiel do domu strážili a ani jej nedovolili, aby sa s ním stretla.

Svedkyňa N. E., sesternica obžalovaného, na hlavnom pojednávaní uviedla, že asi 14.12.2018 im volala A. N. že jej obžalovaný a jeho manželka nedvíhajú telefón, či by sa nemohli u nich zastaviť. Následne šla so svojim bývalým manželom do D., kde ich obžalovaný s manželkou pustili dnu, pýtali sme sa aj na Z., povedali im, že spí v izbe. Chvíľu sa rozprávali, manžel chcel vidieť Z., vošiel do izby a za ním svedkyňa, videl Z., že je zakrytý paplónom, nebolo ho vôbec vidno. Manžel zodvihol paplón a videli, že Z. je „poudieraný, dobitý, mal krvavé ušká, po tvári mu stekala krv, táto už bola viac menej zaschnutá“. Oproti tomu, ako ho naposledy videli, bol schudnutý. Jej manžel ho zobral na ruky, posadil ho na posteľ. Z. mal bosé nohy. Manžel sa pýtal, čo sa stalo, najprv boli deti ticho. Keď sa ich opätovne spýtal, či niekto Z. zbil, deti mu povedali, že nevedia, ale že aj mama s ockom sem-tam zbijú Z.. Z. im nič nevravel, ani neplakal, bolo na ňom vidieť, že je rád, že ich vidí.

Potom prešli do kuchyne s tým, že v kuchyni boli rodičia Z., ako aj všetky tri deti; spolu s manželom sa rodičov pýtali, čo sa Z. stalo. Z. im povedala, že sa bol sánkovať a spadol na sánkach. Z. mal okrem toho modrinu na ľavej časti tváre, keď ho manžel dvíhal, tak zastenal, lebo si všimli modriny aj na chrbtovej časti. Z. dali jesť aj polievku, keď ju začal jesť, „pozeral sa na rodičov, triaslo ho“, ešte sa ona rodičov pýtala, či nemá horúčku, alebo či mu nie je zle.

Z. nič nepovedal, bol ticho a bolo na ňom vidieť strach. Vtedy s manželom chceli zobrať Z. na pár dní k sebe domov. Bezprostredná reakcia rodičov bola taká, že môžu prísť o týždeň, čo sa však už neudialo, pretože v pondelok nasledujúci týždeň, A. N. volala, že Z. je už v nemocnici. Povedala jej, že Z. a Z. zobrali policajti z dôvodu, že zrejme týrajú Z..

Odvtedy, ako boli u nich doma v decembri 2018 na vopred neohlásenej návšteve, sa už vôbec nestretávali. Keď bol Z. aj u nich, tak sa pekne vedel pýtať cikať, bolo vidieť, že nie je taký, ako tvrdili jeho rodičia, napr. že sa nevie pýtať na WC.

Najstarší syn Z. bol väčšinou pri rodičoch Z. E., Z. s Z. sa väčšinou spolu hrávali, Z. bol väčšinou odstrkávaný, odstrkávali ho Z. s Z.. Rodičia toto nejako neriešili do času, kým sa deti nezačali hádať.

Na otázku obžalovaného, či mal niekedy jej bývalý manžel konflikt s A. S., druhom A. N., svedkyňa uviedla, že má vedomosť o tom, že jej bývalý manžel sa raz pohádal s A. S., pretože jej bývalý manžel mal od určitých ľudí vedomosť, že A. S. chodí do krčmy s malým Z., pričom časom sa to vyjasnilo tak, že Z. dá hrať do pieskoviska, ktoré je v areáli pohostinstva.

Svedkyňa F. U. riaditeľka MŠ D., na hlavnom pojednávaní uviedla, že Z. začal navštevovať škôlku v septembri 2019. Po týždni, ako nechodil a nebol v MŠ v novembri 2019, tesne pred úrazom zistili, že rapídne schudol. Preto nástojila na tom, aby s ním matka navštívila pediatra. Matka jej neskôr oznámila, že s Z. bola u lekárky, ktorá jej povedala, že je tam podozrenie na cukrovku.

Z. chodil do škôlky veľmi nepravidelne, keď mal opuchnutú peru alebo opuchnutú rúčku, matka ho radšej nedala do škôlky, čo sa hlásilo aj na ÚPSVaR Brezno. Na poranenia sa pýtali matky maloletého, na čo im ona povedala, že sa udrel, alebo spadol. Z. následne v novembri 2019 už viac do MŠ neprišiel, čo hlásili na ÚPSVaR Brezna.

Nasledujúci deň, ako sa stalo Z. zranenie, pre ktoré bol odvezený RZP, matka prišla ráno do škôlky a povedala, že Z. už do škôlky nepríde, pretože ho odviezla RZP do nemocnice. Nasledujúci deň ráno, keď matka obžalovaného prišla do škôlky, tak im povedala, že „Z. ho zbil, dupal po ňom.“

Svedkyňa ďalej uviedla, že Z. veľmi pekne kreslil, motoriku mal na vysokej úrovni, akurát sa mu nechcelo robiť pohybové aktivity, napr. cvičiť, alebo hrať sa nejaké pohybové hry; povedal, že nevládze. Po rozumovej stránke vedel odpovedať, rozumel inštrukciám. Verbálne vyjadrovanie mal na úrovni daného veku. Stravovacie návyky mal tiež na výbornej úrovni, používal príbor, veľmi čisto stoloval, zjedol všetko, čo sa mu na tanieri donieslo. Cvičiť a behať sa mu nechcelo, najradšej stál alebo sedel pri učiteľkách, vyhodnotili to, že sa mu nechce a možno aj nevládze tak, ako ostatné deti.

Na otázku samosudcu uviedla, že osobne si na Z. nevšimla, že by mal nejaké kožné problémy. Z. mala aj s kolegyňou E. v triede, pričom ako jeho učiteľka si nikdy nevšimla prípadné prejavy správania v tom smere, že by mal vo zvyku postaviť sa k stene alebo k dverám a stáť nehybne niekoľko desiatok minút.

Na začiatku, keď prišiel Z. do škôlky, vyjedal spolužiakom z taniera, ale potom sa to napravilo a stoloval na peknej úrovni.

Zotrvala na výpovedi z prípravného konania v tom smere, že matka jej v niektorých situáciách povedala ako dôvod, že neprišiel do škôlky, že „v noci nespál, vyjedal chladničku, dostal kľúče a všetko posral“; týmito slovami jej to povedala matka.

Postupne zistila, že matka jej uvádzala klamlivé informácie, ktorými ospravedlňovala neúčasť Z. v škôlke, napr. že lekárka jej povedala, že má mať nejaké problémy s pečňou a následne z toho vzišlo a obrátila, že má cukrovku. Matka jej ani raz nedokázala doniesť nejaký papier alebo správu od lekára.

Z výpovede svedkyne C.. A. C., učiteľky v MŠ D., na hlavnom pojednávaní vyplýva, že je triednou učiteľka v tzv. malej triede, mal. Z. E. nastúpil k nej v septembri 2019 spoločne s bratom Z..

Už v prvý deň si všimla, že Z. mal na čele hrču, modrinu a tiež mal opuchnuté a popraskané, krvavé pery. Keď sa matky spýtala, čo to má znamenať, povedala jej, že Z. spadol na bicykli.

Druhý deň prišiel Z. s ďalšou modrinou - pod okom, o čom si vytvorila záznam. Písal sa ranný filter vyslovene osobitne na toto dieťa, pretože to bolo „také iné“. Bolo to tým, že dieťa prišlo v takom stave ako prišlo, bolo jej to zvláštne; bála sa, lebo niektorí rodičia povedia, že ho zbijú v škôlke, preto si každé ráno písala, v akom stave toto dieťa prišlo do MŠ.

Svedkyňa mala Z. v triede len tri týždne alebo mesiac, pretože vznikali konflikty s jeho mladším súrodencom Z., o čom informovala riaditeľku. Rozhodli sa, že bude lepšie dať Z. do veľkej triedy k jeho ostatným súrodencom.

Z. bol prítulný, hľadal objatie, bol milý. Pokyny učiteľiek poslúchal, nevšimla si na ňom nejaké kožné problémy. Z. často dupľoval, nikdy mu neodopierali jedlo, vždy si mohol dupľu zobrať, mal dobré stolovanie, jedol čisto. Z. bol viac pozorovateľ, nezapájal sa do cvičenia, vravel, že ho bolí telo, tak ho nenútili. Čo sa týka manuálnych zručností, spolupracoval, ceruzku vedel používať. Hygienické návyky mal vybudované veľmi dobré. Matka vravela, že v predchádzajúcej dobe sa pocikával, ale od septembra 2019 s ním nebol žiadny problém v tomto smere. Aj čo sa týkalo obúvania a obliekania, bol šikovný, nebol s ním problém.

S deťmi chodievala väčšinou do MŠ matka alebo stará matka z N. Niekedy sa stalo, že prišiel aj obžalovaný, ale veľmi málo. Všetky deti E. chodili do škôlky v D.. Keď sa lúčili s matkou, matka postískala všetky deti okrem Z.; matka ho nevedela nikdy tak postískať, ako ostatné deti, ani mu pusku nevedela dať. Nanajvýš sa tak „akože silene s ním postískala“, ale to bolo všetko.

Keď nechodil Z. dlhšie do škôlky pred tým, ako sa stal ten úraz v novembri 2019, bol vychudnutý, bolo mu vidieť líčne kosti, bol taký smutný, nebol už v jej triede.

Ako učiteľka si nikdy nevšimla, že by mal Z. vo zvyku postaviť sa k stene alebo k dverám a stáť nepohnute 10 alebo 15 minút. Raz keď mal Z. krvavé ústa a trhal si z nich chasty, na otázku, čo sa mu stalo jej odpovedal, že „ocko ma zbil“; potom ako keby sa rýchlo spamätal a povedal, že „nie, nie, spadol som“.

Neskôr matka Z. tesne pred tým, ako došlo k zraneniu v novembri 2019, modriny na tvári pokrývala mejkapom.

Na otázku samosudcu uviedla, že v ten týždeň alebo v deň, keď došlo k zraneniu mal. Z. v novembri 2019, jej matka ráno po príchode do škôlky povedala, že Z. „posral celý byt, pretože vyžral celú chladničku“, dokonca povedala, že aj konzervy.

Svedkyňa Z.. S. D., pracovníčka Centra pre deti a rodiny N., na hlavnom pojednávaní uviedla, že s rodinou E. spolupracovali na základe podnetu ÚPSVaR. Spolupráca s rodinou E. bola pre nezáujem zo strany obžalovaného a Z. E. len vo veľmi obmedzenom rozsahu. Z ich strany boli organizované termíny stretnutí, matka ich rušila, mali sa stretnúť až v novembri. V rámci Centra následne dospeli k názoru, že je potrebné navštíviť rodinu neohlásene, čo zrealizovali v polovici novembra 2019.

V domácnosti bola vtedy matka, otec a mal. Z., ostatné deti boli v škôlke. Z. bol ustráchaný, čo svedkyňa pripisovala tomu, že chlapec ju prvýkrát vidí. Nevšimla si na ňom nejaké viditeľné zranenia. Z. čo sa týkalo hračiek a škôlky odpovedal bezproblémovo, keď sa ho pýtala, napr. či má rád mamu alebo otca, tak sa pozrel predtým na mamu, než niečo povedal, ako keby od nej čakal odpoveď.

Domácnosť bola zariadená normálne s tým, že nebola uprataná; odôvodnili tým, že sa pred chvíľou vrátili, tak nestihli upratať.

Z výpovede svedkyne Z.. T. R., vedúcej Oddelenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately na ÚPSVaR Brezno, z prípravného konania vyplýva, že s prípadom sa stretla v decembri v roku 2018, kedy

Oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately bolo požiadané o súčinnosť k preverke vo veci mal. Z. E.. V priebehu decembra vykonala spolu s p. N. sociálne zisťovanie v rodine.

Prvú návštevu v rodine vykonávali za asistencie polície; pamätá si, že Z. mal na tele modriny. Vzhľadom k tomu, v akom stave dieťa našli, bolo toto za asistencie polície odvezené do NsP Brezno, kde po vykonaní prvotných vyšetrení Z. hospitalizovali.

Úrad naďalej spolupracoval s políciou, vykonali sa všetky potrebné kroky, mal. Z. bol predbežným opatrením zverený do výchovy starej matky A. N., kde aj vo vzťahu k tejto boli vykonávané šetrenia. Prostredie bolo vyhodnotené ako vyhovujúce, tiež bolo zistené, že dieťa má k tejto starej matke pozitívny vzťah a k nej vytvorené citové väzby. Prípado bol v tom čase pridelený zamestnankyni úradu Z. Z. O..

Stará matka následne aj podávala návrh na zverenie dieťaťa do výchovy, úrad už v tomto konaní zastupovala Z. N. U. ktorá následne po kolegyňi O. prevzala spisovú dokumentáciu tohto dieťaťa; súd následne zamietol návrh starej matky na zverenie dieťaťa do jej výchovy, vrátil ho do rodinného prostredia s odôvodnením, že vyšetrovaním nebolo zistené, že by bolo dieťa týrané, konanie bolo zastavené a otec dieťaťa bol riešený v priestupkovom konaní.

Úrad naďalej vykonával v tejto rodine opatrenia sociálno-právnej ochrany detí, jednalo sa o ohrozenú rodinu. V takomto prípade sú návštevy v rodine vykonávané častejšie, t. j. jeden až dvakrát do mesiaca, úrad spolupracuje s príslušným obecným úradom, s materskou školou a s lekárom. Rodine nastavili pomoc aj zo strany Centra pre deti a rodiny N., kde úrad vydal odporúčanie, aby CDR N. tiež vykonával v rodine opatrenia.

Svedkyňa ďalej uviedla, že po príchode zo šetrenia v tejto rodine nikdy neavizovali, že by tam boli nejaké problémy alebo že by dieťa bolo zbité, lebo deti sa v takýchto prípadoch aj vyzliekajú a vizuálne prezerajú a o tom, čo sa udialo, teda, že Z. bol hospitalizovaný s vážnym poranením hlavy v nemocnici, dostali informáciu asi z kriminálnej polície Dodala, že v tomto prípade zlyhala vzájomná komunikácia a informovanosť medzi materskou škôlkou, obcou a ich úradom; pokiaľ by boli oboznámení s tým, že dieťa prišlo do škôlky zbité a dokonca má modriny prekryté tónovacím krémom, bezodkladne by podnikli potrebné opatrenia.

Z výpovede svedkyne Z. Z. O., zamestnankyne Centra pre deti a rodiny N. z prípravného konania vyplýva, že v prípade Centra pre deti a rodiny N. ide o štátne zariadenie (bývalý detský domov), kde časť zariadenia funguje naďalej ako detský domov a časť zariadenia je zameraná na pobytovú a terénnu a ambulantnú prácu. Centrum pracuje na odporúčanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, kde uvedú dôvody, prečo je potrebné vykonávať prácu s rodinou. Tak to bolo aj v prípade rodiny E. kedy im bolo doručené odporúčanie dňa 04.09.2019, v ktorom boli uvedené dôvody, prečo treba vykonávať v tejto rodine opatrenia. Týmito dôvodmi bola nezamestnanosť matky, nezvládanie rodičovských zručností a kompetencie rodičov, nezvládanie starostlivosti o mal. deti v oblasti výchovy, nedostatočná a neefektívna komunikácia rodičov s deťmi, nesprávny výchovný štýl matky a otca, narušená vzťahová väzba medzi mal. Z. a súrodencami, žiadna vzťahová väzba medzi mal. Z. a otcom, zhoršený vzťah so starou matkou zo strany matky a mal. detí, nedostatočná finančná gramotnosť rodičov a slabá hygiena domácnosti.

Centrum kooperovalo s rodinou formou dobrovoľnej spolupráce, kde rodina ako taká súhlasí s touto spoluprácou. Celú túto činnosť zastrešoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, kde sa to začalo tým, že v obci D. zvolali prípadovú konferenciu, ktorá bola dňa 11.09.2019, na ktorú boli pozvaní aj manželia E.; dohodli sa podmienky, určili sa ciele práce, ako budú prebiehať návštevy, kde budú tieto prebiehať. Na prvom termíne stretnutia sa dohodli tak, že telefonicky kontaktovali matku dňa 16.09.2019. Ona však termín stretnutia následne zrušila. Potom si dohodli niekoľko ďalších nových stretnutí, ale aj tieto zrušila. Vždy si našla nejaký dôvod na to, aby neprišla - raz to bola práca, inokedy tvrdenie, že je dieťa choré, a pod.

Prvé stretnutie, ktoré sa podarilo s touto rodinou uskutočniť bolo 10.10.2019 v ambulancii Centra. Na stretnutie prišli obidvaja rodičia a pýtali sa ich, ako to u nich funguje, kde sú deti, aké majú zamestnanie. Vyjadrovali sa aj k Z. s tým, že majú pocit, že nie je v poriadku, že by s tým chceli niečo robiť, že zídu na úrad práce za kmeňovou zamestnankyňou informovať sa čo ďalej. Správali sa tak, že nie sú veľmi naklonení k spolupráci s nami ako s centrom.

Dňa 11.11.2019 realizovali stretnutie bez predchádzajúceho dohovoru a to tak, že išli priamo do rodinného prostredia. Pri návšteve im rodičia povedali, že sa vrátili práve domov z logopédie. Doma bol z detí iba Z., pričom svedkyňa ho videla prvýkrát; pôsobil na ňu ako taký ustráchaný a bol bledý. Pýtala sa ho, ako sa má, kde bol, akú má obľúbenú hračku, no veľmi málo komunikoval. Keď chcela od neho nejakú odpoveď, pozrel sa na mamu. Nevšimla si, že by mal nejaké modriny.

Z výpovede svedkyne Z.. N. U., zamestnankyne ÚPSVaR Brezno z prípravného konania vyplýva, že prípad rodiny E. prebrala od nástupu na pracovné miesto na úrade od 01.03.2019. Po nahliadnutí do spisového materiálu tejto rodiny vykonala dňa 17.04.2019 terénnu sociálnu prácu v rodine pani N. v U. Riešila aj situáciu, ktorá bola v tom čase problémová, a to kontakt mal. Z. s rodičmi, keďže medzi rodičmi a starou matkou viazla komunikácia. V čase tohto šetrenia maloletý už navštevoval materskú škôlku v U.; stará matka zabezpečovala starostlivosť o neho na veľmi dobre úrovni, neboli zistené žiadne nedostatky a to nie len v starostlivosti, ale ani čo sa týkalo domácnosti. Stará matka sa vyjadrovala aj k návšteve Z. u rodičov - povedala, že sa vrátil spokojný, pekne sa zoblíkol, poukladal si veci, z návštevy si doniesol hračky, sladkosti aj ovocie. Aj po vrátení Z. k jeho rodičom sa s touto rodinnou naďalej pracovalo na základe plánu sociálnej práce.

Ďalšie šetrenie bolo vykonané 18.06.2019, pričom pri tomto šetrení, sa v čase návštevy doma nachádzala Z. E., Z. E. a deti Z., Z. a Z. Pri tomto šetrení nezistili žiadne známky zanedbania starostlivosti o deti, deti boli primerane oblečené, čisté.

Dňa 03.09.2019 na oddelenie telefonovala pracovníčka Obecného úradu D., pani N. a oboznámila ich s tým, že ju kontaktovala riaditeľka Materskej škôlky v D. s tým, že Z. má modrinu na čele a povrchové zranenia na tele. Na základe tohto oznámenia hneď v ten deň vykonala šetrenie v rodinnom prostredí; doma sa nachádzala Z. E., Z. E., všetky štyri deti boli v materskej škôlke. S matkou bol vykonaný rozhovor, bola informovaná o tom, čo im bolo oznámené zo škôlky. Potvrdila, že je to pravda, že ona sama ráno pani učiteľku informovala o tom, že Z. spadol z bicykla, preto má modriny, povrchové zranenia kože, na bočnej časti hornej nohy, lebo otec učil deti bicyklovať bez pomocných koliesok a že aj Z. aj Z. majú modriny a odreniny.

Pri tomto rozhovore sa aj rozplakala a uviedla, že je jej ľúto, že Z. sa správa k nej odmietavo, že s nimi nekomunikuje, že sa nechce hrať so súrodencami, ale v škôlke má správanie úplne iné, tam sa rozpráva a objíma učiteľky. K tomuto sa pripojil aj otec, ktorý tiež potvrdil, že Z. je iný ako ostatné deti; keď ho zobral na prechádzku so psom, po pár krokoch sa sťažoval, že nevládze, že sa s deťmi nechce hrať.

Ďalšie šetrenie bolo vykonané 18.10.2019. Doma sa nachádzali rodičia, Z. bol pri starkej vo N., maloletý Z. spal, Z. si kreslila a Z. stál v obývačke. Deti boli čisto oblečené, no Z. mal studené rúčky. V domácnosti bol neporiadok, bolo tam chladno a domácnosť bola zanedbaná. Deti však nejavili známky zanedbania, ani telesného týrania. Matka sa zase sťažovala na Z., že klame, nadáva, že si vymýšľa, že mu deti robia zle, že kradne jedenie, aj v škole, dáva si do úst odpadky aj po iných deťoch a že s ním nikde nemôžu ísť, lebo sa za neho všade musia hanbiť. Z tohto jeho správania obviňovali starú matku. Pri tomto šetrení Z. stál medzi dverami, nehybne, bez akýchkoľvek emócií. Matke poskytli sociálne poradenstvo a tiež jej položili otázku, ako prebehlo stretnutie v CDR N., no jej reakcia bola taká, že ju nikto nebude učiť, ako má vychovávať deti.

Pri rozhovore s Z. zistili, že má studené ruky, triasol sa, aj to povedali rodičom, no ocova reakcia bola, že sa má hrať a skákať, aby mu nebola zima. Prehliadli aj Z. telo, nezistili žiadne vonkajšie známky týrania a bytia. Na ľavej strane tváre mal modrinu, sfarbenú do žltá, no povedal im, že nevie, kde sa udrel. Pýtali sa ho, či ho ocko alebo maminka bije, na čo odpovedal, že nie. Z. však pôsobil smutne, rodičia kričali, vyčítali mu jeho správanie.

Dňa 25.11.2019 úrad telefonicky kontaktovala pani E., ktorá im oznámila, že Z. nejde do škôlky, lebo že s ním musí ísť k logopedičke a detskej lekárke, pretože má nafúknuté bruško a kradne jedlo.

Dňa 26.11.2019 im telefonovala znova a oznámila, že Z. skolaboval, že v sobotu spadol von dverami, po páde nemal nič a v nedeľu spadol z linky. Vravela, že kradne jedlo a že sú podozriví, že ho týrajú.

Dňa 26.11.2019 sa Z. E. dostavila na úrad, kde s ňou bol spísaný záznam, popísala, čo sa u nich stalo, ale nepovedala nič také, čo by nasvedčovalo tomu, že by otec chlapca bil. Doslovne povedala, že otec deti nebije, odkedy majú na krku sociálku, vôbec už nie maloletého Z..

Z výpovede svedkyne MUDr. Eleny Auxtovej, ošetrojúcej lekárky maloletého Z. z prípravného konania vyplýva, že je ošetrojúcou lekárkou mal. detí E.. Čo sa týka tejto rodiny, rodičia s deťmi absolvovali všetky povinné lekárske prehliadky, ako aj očkovania. Mal. Z. bol v podstate zdravé dieťa, na preventívnej prehliadke bol dňa 27.11.2017, kedy meral 90 cm a vážil 12,5 kg. Tieto miery boli v norme a sú adekvátne veku trojročného dieťaťa. Od tejto doby s ním na prehliadke rodičia neboli, nebol na to dôvod, ďalšia plánovaná prehliadka u detí je medzi 4 - 5 rokom života. Za to obdobie, kým bol Z. u starej matky, nepotreboval žiadne lekárske vyšetrenie. Ani pri jednej z prehliadok u Z. nezistila nič také, čo by signalizovalo zlé zaobchádzanie s dieťaťom. Ani z jeho prejavov sa nedalo rozpoznať, že by tam boli nejaké problémy.

Potom, ako si bola matka u nej v ambulancii pýtať výmenný lístok k psychológovi, tak asi na druhý - tretí deň si rodičia prišli pýtať zdravotný záznam kvôli tomu, že Z. je v nemocnici. Prišli otec aj matka, ale všetko riešil Z. otec. Povedal jej, že Z. má vážny úraz hlavy, pretože spadol z linky. Rodičom zdravotný záznam nedala, keďže už mala požiadavku z nemocnice a informáciu, že sa tam asi jedná o týranie.

Ohľadom zlomeniny kľúčnej kosti uviedla, že v zdravotnej karte sa nenachádzala lekárska správa zo dňa 13.12.2017, kde je uvedené, že utrpel zlomeninu kľúčnej kosti. Túto správu priniesli rodičia až dodatočne s odôvodnením, že ešte mali dňa 29.12.2017 kontrolu na traumatologickej ambulancii, kedy už malo byť to zranenie v poriadku. O ďalších zraneniach mal. Z. nemá žiadne informácie, ani lekárske správy; nevie sa vyjadriť, či s ním rodičia navštívili pohotovosť, prípadne nejakú inú ambulanciu.

Z výpovede svedkyne S.. C. C., zamestnankyne Obecného úradu U. vo funkcii vedúcej Oddelenia sociálneho a správneho z prípravného konania vyplýva, že v decembri 2018 ju vyhľadala pani N. s prosbou o pomoc; vtedy sa dozvedela, čo sa udialo, že malý Z. je v nemocnici a že je tam podozrenie ohľadom jeho týrania. Pani N. jej povedala, že už dlhšie mala podozrenie, že Z. doma nemajú tak radi, ako ostatné deti, ona si ho preto aj častejšie brávala k sebe domov. Povedala jej, že by chcela, keby jej súd tohto chlapca zveril do opatery. Preto pani N. potom napísala na základe jej požiadavky v rámci sociálnej pomoci návrh na neodkladné opatrenie, ktorý pani N. podala na Okresný súd Brezno. Súd návrhu vyhovel a zveril mal. Z. do výchovy pani N. Zo strany obce boli v tejto rodine vykonávané šetrenia viac-menej z vlastnej iniciatívy, pretože oficiálne neboli o takúto činnosť požiadaní žiadnym iným orgánom; keďže pomáhali s návrhom, chceli si byť istý, že dieťa prišlo do vhodného prostredia.

Svedkyňa uviedla, že pani N. bola vždy ústretová, návštevy u nej sa robili náhodne bez ohlásenia, dokonca aj ona sama sa zastavila na úrade. Nezistila a ani od kolegýň nedostala takú informáciu, že by v čase šetrenia bola, či už pani N. alebo jej druh, pod vplyvom alkoholu. Osobne niekoľkokrát stretla pani N. s malým Z. môže povedať, že viditeľne mali k sebe dobrý vzťah, a to aj s jej partnerom A. Malý tam okolo nich poskakoval, bol veselý, komunikatívny. Sprostredkovane vie, že boli problémy, keď si prišli po Z. rodičia potom, čo súd zamietol návrh pani N. na zverenie Z. do jej výchovy. Vie to od kolegýň, ktoré boli svedkom toho, keď si prišla Z. aj so svojou svokrou pre neho, Z. plakal a nechcel s nimi odísť.

Z výpovede svedkyne C. F. E. bývalej zamestnankyne Centra deti a rodinu vo N. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že zotrvala na svojej výpovedi z prípravného konania. V čase, kedy bola zamestnaná v Centre, bola jej pridelená rodina E., s ktorou sa stretla dvakrát. Z vyjadrenia tejto rodiny vyplynulo, že chce spolupracovať s CDR vo N. teda že sa budú navzájom stretávať. Konkrétne túto rodinu mala na starosti jej kolegyňa D., ktorá mala viacej kompetencií ako ona.

S rodinou bolo veľmi ťažké sa skontaktovať, párkrát sa pokúšali naviazať s rodinou kontakt, dohodli si stretnutia, avšak rodičia zvykli stretnutia pravidelne rušiť. V tomto smere bol informovaný aj ÚPSVaR Brezno. Po istej dobe sa rozhodli, že urobia námatkovú kontrolu priamo doma u rodiny. Doma však nikoho nenašli, pričom do hodiny po návrate do Centra prišli obidvaja rodičia, ktorí uviedli, že susedia im dali avízo, že ich hľadali. Mali teda spolu rozhovor, či ozaj chcú s Centrom spolupracovať; vysvetlili im, že im chcú pomôcť, aby sa vedeli o deti lepšie postarať. Rodičia s tým súhlasili, dohodli si stretnutie, avšak rodičia stretnutie znova zrušili.

Jedno stretnutie sa podarilo uskutočniť, rodičia boli s deťmi doma, ona ich vtedy osobne videla. Návšteva prebehla v dopoludňajších hodinách, z jej pohľadu to bola celkom príjemná návšteva, Jej kolegyňa bola s mal. Z. ona sa rozprávala s rodičmi. Obžalovaný na ňu pôsobil príjemným dojmom, pri jej návšteve varil; bolo to jej prvé stretnutie, kedy sa snažili získať dôveru rodičov. S obžalovaným sa rozprávala o tom, kde pracuje, on jej rozprával o jedlách, ktoré varil; šlo viac menej o informatívne stretnutie, rozprávali sa možno hodinu.

Z jej pohľadu sa jej domácnosť nepáčila, pôsobila na ňu chladným dojmom, chýbala jej tam ženská ruka. Postrádala príjemnejšie prostredie pre deti. Rozprávala sa aj s matkou, riešili nejaké veci s elektrinou. Na Z. si nevšimla žiadne zranenia, pôsobil na ňu ustráchaným dojmom.

Z výpovede svedkyne B. N. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že je zamestnaná na Obecnom úrade v D. ako referentka. Obžalovaného videla prvýkrát v januári 2019, jeho manželku poznala ako obyvateľku obce.

V decembri 2018 prišla na Obecný úrad požiadavka Úradu práce o vykonanie návštevy v rodine E. Dňa 2.1.2019 vykonali neohlásenú návštevu. V čase návštevy bol doma Z. E. jeho manželka bola na náupe. Obžalovaný im oznámil, že mal. Z. je v nemocnici, Z. je na návšteve u starej mamy vo N. deti Z. a Z. boli doma. Obžalovaný im bez problémov ukázal bývanie. V dome bol poriadok, bolo opraté aj navarené. Začiatkom januára 2019 prišli za starostom obce pracovníčky Úradu práce a požiadali starostu o vykonávanie návštev v rodine E. Návštevy mali podľa požiadaviek úradu práce vykonávať do konca marca a následne podať na Úrad práce správu z návštev. Na základe tejto požiadavky bola vykonaná návšteva aj 10.1.2019, kedy bol doma obžalovaný aj jeho manželka. Obžalovaný ich informoval, že Z. bol 08.01.2019 prepustený z nemocnice, nachádza sa v U. pri starej mame. Aj v čase tejto návštevy bolo v rodine teplo a primeraný poriadok.

Následná návšteva bola vykonaná 18.1.2019, kedy obžalovaný nebol doma, bola doma len jeho manželka; aj v čase tejto návštevy bol v domácnosti primeraný poriadok.

V čase ďalšej návštevy 31.01.2019 bol doma len obžalovaný, deti boli asi v škôlke až na Z., ktorý bol doma s otcom. Obžalovaný sa k deťom správal milo, oslovoval ich zdobneninami. Následná návšteva bola 15.02.2019, kedy im manželka obžalovaného oznámila, že jej manžel zmenil zamestnávateľa a zamestnal sa v Zlievarňach D.. Ďalšie návštevy boli v dňoch 22.02.2019 a 08.03.2019.

V polovici marca boli zo strany pani O. z Úradu práce požiadané o zaslanie správ z vykonaných návštev, čo aj urobili. Táto pani im povedala, že už nie je potrebné chodiť do rodiny E. v prípade, ak to bude potrebné, Úrad práce sa im ozve. Tak sa aj stalo, kedy sa im začiatkom mája 2019 ozvala Z. U. z ÚPSVaR Brezno, ktorá im oznámila, že je potrebné opätovne chodiť do rodiny v rozsahu jedenkrát do mesiaca.

Návšteva bola vykonaná 06.06.2019, kedy bol doma obžalovaný, deti Z. aj Z., rovnako ako ich mama, v rodine bolo navarené a primerane upratané.

Približne v polovici augusta 2019 dostali z Úradu práce dodatok plánu práce návštev rodiny E., z ktorého sa dozvedeli, že majú pozorovať aj mal. Z., ktorý bol vrátený do rodiny v júni 2019 s tým, že nebolo potvrdené jeho týranie. Preto 28.08.2019 rodinu navštívili. Pani E. ich informovala, že obžalovaný šiel so všetkými štyrmi deťmi navštíviť svoju matku do N.. Pani E. upozornili, že je potrebné v domácnosti viac dbať o poriadok, nakoľko nebolo upratané.

Následne 11.9.2019 zvolal Úrad práce prípadovú konferenciu na Obecnom úrade v D., tejto sa zúčastnila aj Z. U., ďalej pani z Centra pre deti a rodinu z N. bola prítomná aj pani E.. Z. U. ju však potom ako sa dostavila na konferenciu poslala preč s tým, že nie je potrebné, aby bol na konferencii prítomný zástupca obce; po skončení konferencie ju bude o výsledku informovať.

Hoci sa sedenie v rámci tejto konferencie konalo dňa 11.9.2019, zápis im nebol dodaný ani do konca septembra, preto o dodanie zápisu urgovala a následne im 31.10.2019 Z. U. oznámila, že zápis im donesie osobne 07.11.2019.

Dňa 28.11.2019 chcela komisia Obecného úradu v D. navštíviť rodinu E. avšak 26.11.2019 Kriminálna polícia informovala starostu Obce D., že do rodiny E. bola privolaná záchranka a že doktorka rozhodla, že Z. zoberú do nemocnice.

Svedkyňa teda uviedla, že vlastne od 28.08.2019 neboli s rodinou E. vôbec v styku, nevedeli ani to, kde sú deti, situáciu poznali iba z počutia v tom smere, že sa o tri deti stará stará matkavo N. a mal.. je v nemocnici. Až 30.01.2020 Z. U. požiadala Obec D. o vykonanie návštevy v rodinnom dome s tým, že im oznámila, že deti sú zverené starej mame do N., následne 31.01.2020 vykonali návštevu, pričom v bydlisku rodiny E. nikoho nenašli. Následne 31.01.2020 sa na Obecný úrad dostavili pracovníčky ÚPSVaR, ktoré sa informovali, či v predchádzajúci deň v rodinnom dome v D. niekoho našli. Obec D. tieto pracovníčky požiadala, aby im bolo doručené rozhodnutie o zverení detí do starostlivosti starej matky vo N.. V polovici marca 2020 dostali vyjadrenie, že uznesením súdu boli deti zverené do opatery starej matky E. Až v apríli 2020 sa dozvedeli, že mal. Z. Z. a Z. sú umiestnené v Centre pre deti a rodinu a že mal. Z. bol zverený do opatery starej matky A. N..

V rámci návštev rodiny E. nikdy neprišla do osobného kontaktu s mal. Z., počas jej návštev sa nikto nesťažoval na správanie Z.. Koncom septembra, resp. začiatkom októbra 2019 ich riaditeľka MŠ v D. telefonicky informovala, že mal. Z. prišiel do škôlky s modrinami a poškrabáný, ona následne kontaktovala Z. U. z ÚPSVaR v Brezne, ktorá za ňou osobne prišla na Obecný úrad v D., dala jej kontakt na riaditeľku MŠ v D..

Doplnila, že raz stretla obžalovaného a jeho manželku vonku v Obci D., boli s nimi všetky štyri deti, videla ich pred pekárňou v D. išlo o viac-menej o náhodné stretnutie; všetky štyri deti jedli buchty alebo rožky. Rodina pôsobila na ňu pohodovým dojmom.

Svedkyňa S. A. na hlavnom pojednávaní uviedla, že je zamestnaná na Obecnom úrade v D. ako referentka, do rodiny E. začali chodiť na základe toho, že im to bolo nariadené zo strany Úradu práce od januára 2019. Túto rodinu navštevovali, kontrolovali ako rodičia s deťmi žijú, či majú nakúpené, navarené a opraté. Asi v marci 2019 prestali rodinu navštevovať.

V júli 2019 im Úrad práce opätovne nariadil túto rodinu navštevovať. Od septembra do októbra 2019 v rodine neboli, pričom svedkyňa uviedla, že v prípade, keď rodinu navštívili, chodievala tam vždy s pani N.. V novembri 2019 ju kontaktoval starosta, že v rodine sa niečo stalo, bola tam sanitka a bola privolaná aj polícia, nič bližšie im nepovedal. Sprostredkovane sa dozvedela, že tam mali byť nejaké známky zbitia dieťaťa. Následne už do tejto rodiny nechodili na kontroly. V čase, kedy rodinu navštívili bol v rodine priemerný poriadok, vždy bolo navarené; keď nebolo navarené, išla matka práve variť, deti sa hrali, alebo pozerali televízor, rodina na ňu pôsobila normálnym dojmom. Osobne sa s mal. Z. nestretla., rodičia sa jej na správanie Z. počas jej návštev v rodine nesťažovali.

Svedkyňa K. E. na hlavnom pojednávaní uviedla, že v MŠ v D. začala pracovať v januári 2016 ako učiteľka. Z. navštevoval malú triedu, ona učila deti vo veľkej triede, do ktorej následne prestúpil v roku 2019 aj Z.. Tento chlapec vyžadoval individuálny prístup, keď si ho človek nevšímal, tak vyžadoval vždy pozornosť upriamenú na seba. Vyžadoval si pozornosť učiteľky, aby sa mu človek konkrétne venoval, rád sedel pri učiteľkách, s deťmi sa nehral. V spoločnosti svojich súrodencov bol taký, že si pred svojim bratom Z. dával pozor, lebo ten mu vravel, že na neho požaluje.

Ona osobne vnímala Z. ako chúlča, myslí to tak, že chodil taký „slabučkavý“, po rozumovej stránke vôbec nezaostával, bol šikovný, ale napr. aj v jedálni jej vždy prišiel taký, že sa chcel iba rýchlo nahltáť. Jedol zvyšky z jedenia, prišlo jej to, ako taká pažravosť z jeho strany. Ako učiteľky ho aj napomenuli, ale on už bol jednoducho taký - vždy, keď sa aj v triede niečo rozdávalo, tak Z. iba čakal, kedy mu niečo dajú.

Svedkyňa výslovne uviedla, že ona sa predtým s niečím takým nikdy nestretla, takto sa nesprávali žiadne iné deti v jeho triede a ani jeho súrodenci. Keď ráno bola napr. v triede rozcvička, Z. nebol ochotný nikdy cvičiť, čo odôvodnil tým, že nevládze. Z. si vtedy iba sadol na stoličku alebo gaučik, pričom ona nevedela, že tento chlapec naozaj nevládze. Pokiaľ ide o hygienické a stolovacie návyky, tieto mal perfektné, celkovo bol šikovný.

Svedkyňa konkretizovala, že pomerne často sa stávalo, že Z. dojedal aj zvyšky stravy po iných deťoch, čo opísala tak, že keď deti odchádzali z jedálne, Z. si stál na koniec radu detí a dojedal zvyšky jedla z tanierov detí, ktoré svoje jedlo nedojedli. Tiež sa stávalo, že potom ako si zjedol svoju porciu, pýtal si dupľu.

Z. opísala ako šikovného chlapca, ktorý veľmi pekne kreslil, strihal, zručnosti mal vyvinuté na dobrej úrovni. Jeho dochádzka do škôlky však bola nepravidelná, z jej pohľadu bol častejšie doma, ako v škôlke. Zo všetkých štyroch detí E. chodil do škôlky Z. najmenej, pričom vždy keď prišiel do škôlky a videli na ňom nejakú modrinu, bol vedený konkrétny ranný filter pre mal. Z. do škôlky.

Z. mal stále také krvácajúce ústa, stále si hrýzol do pier, d'obal si do nich aj rukami, nevie, či to boli rozbité pery alebo mal herpes. Raz sa stalo, že prišiel a na nohe mal veľkú modrinu, pričom si to vedel vždy zdôvodniť, napr. že spadol alebo sa udrél, nikdy nepovedal, že by mu to urobil otec alebo mama, na svojich rodičov nikdy zle nehovoril.

Matka im to vysvetlila tak, že Z. spadol, vedela to obhájiť aj pred riaditeľkou vždy dopredu. Bolo to tak, že na Z. jedna modrina sa zahojila, následne mu však ďalšia pribudla, jeho ostatní súrodenci nemali vôbec žiadne modriny.

Pokiaľ v škôlke pracovala, obžalovaný do škôlky nechodil, s deťmi chodila buď mama alebo starká. Z. ku koncu chodil do škôlky ponatieraný krycím krémom, na tvári mal modriny, nevedela sa vyjadriť, či mal kožné problémy.

V novembri 2019 si všimla, že Z. mal hnedým krycím krémom ponatieranú celú tvár, pričom bližšie dôvody nezisťovala.

Pokiaľ ide o jeho oblečenie, vždy nosil širšie veci, keď sa ku koncu obdobia, kedy chodil do škôlky prezliekal do pyžamka, zavolała pani riaditeľku, aby sa prišla na neho pozrieť; bolo to v novembri 2019, kedy bol Z. taký vychudnutý, že mu trčali rebrá. Má vedomosť o tom, že riaditeľka to riešila s Z. mamou.

Pokiaľ ide o správanie súrodencov k mal. Z., najväčšie konflikty mal s bratom Z., preto ho aj z triedy od Z. preradili preč, pretože Z., ale aj ostatní súrodenci upozorňovali Z., nech si neberie dupľu, lebo to požalujú na neho rodičom.

Svedkyňa si všimla to, že stará mama z N. nemala k Z. taký vzťah, akoby mala mať; s Z. a Z. starká nemala problém rozlúčiť sa, ale keď si Z. žiadal pusu, tak mu dala iba takú pusu „silenú“.

Svedkyňa vnímala veľmi zreteľne rozdiel aj zo strany matky v prístupe k Z. a ostatným deťom, keď uviedla, že Z. jej prišiel ako „odstrkované dieťa“. Pri preberaní detí ráno komunikovala s matkou detí, zo začiatku bola jej komunikácia štandardná, ku koncu to bola katastrofa - matka ráno doniesla deti, nepozdravila sa, správala sa k pracovníkom škôlky drzo.

Z. sa na nikoho nikdy nestážoval. Nevšimla si, že by mala matka detí vypité, keď prišla deti do škôlky vyzdvihnúť. Raz sa stalo, že prišla pre deti s nejakou pani, ktorá bola asi pod vplyvom alkoholu, Z. E. však vypité nemala.

Zotrvala na výpovedi z prípravného konania v tom smere, že bola svedkom situácie, kedy matka raz Z. doniesla do škôlky a už od dverí na neho kričala, aby sa „neopovážil pýtať si dupľu“. Napriek tomu Z. dávali duple, pretože mu chutilo jesť.

Z výpovede svedkyne S.. R. S. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že pracuje ako vedúca sociálneho oddelenia na Obecnom úrade v U., do kontaktu s obžalovaným osobne neprišla, prišla len do kontaktu s pani N. a mal. Z. Prvýkrát to bolo v roku 2018, keď bol Z. hospitalizovaný v nemocnici a bol zverený do starostlivosti starej matky, kedy sa v U. zdržiaval do júna 2019. Potom ako bol dočasne zverený do starostlivosti starej matky, s rodinou začali spolupracovať. Z. navštevoval MŠ v U.. Spolupráca s rodinou v tom čase, aj v súčasnej dobe je veľmi dobrá, Z. reagoval na ich návštevy veľmi dobre, boli v dennodennom kontakte. Z. bol vŕcny, ústretový, bol živší.

Pokiaľ ide o spoluprácu so starou matkou, bola na veľmi dobrej úrovni, vždy boli normálne prijatí. Na Z. si nevšimla nejaké zranenia, stretávali sa nielen u nich doma, ale aj cestou do škôlky. Nemá vedomosť o tom, že by mal. Z. utrpel nejaké zranenie do júna 2019 v čase, kým bol dočasne zverený u starej mamy v U..

Vzťah Z. so starou mamou opísala ako veľmi dobrý a vrúcny, cítiť tam lásku z každej strany, či už zo strany starej matky, jej partnera, syna a jej matky B. F. Svedkyňa uviedla, že mal. Z. má k nim vrúcny vzťah, všetci sa o neho starajú.

Na otázku prokurátora vysvetlila, že rozdiel v správaní Z. v roku 2019 v porovnaní so súčasnou dobou je badateľný - Z. má logopedické problémy, je hyperaktívnejší, neudrží pozornosť. Osobne je toho názoru, že problémy sa môžu prejavovať aj v blízkej budúcnosti, napr. je otázne, či bude zaradený do bežnej ZŠ alebo do špeciálnej ZŠ v dôsledku úrazu, ktorý utrpel. Z. zle rozpráva, nevie sa vyjadrovať, niektoré spoluhrásky akoby prehľtal, ťažko mu rozumieť.

V porovnaní s rokom 2019 vyrástol, na hlave má po zranení jazvu, má vedomosť o tom, že ho čaká ďalšia operácia. Nikdy v minulosti neboli žiadne sťažnosti na rodinu starej matky a ani na jej správanie. Nemá vedomosť o tom, že by stará mama požívala alkohol, rovnako ani jej druh. Raz sa stalo, že ich videla, kedy mali vypité, avšak „iba do nálady“, vôbec neboli opití.

Svedkyňa M. O. na hlavnom pojednávaní vypovedala, že je zamestnaná ako pracovníčka Obce U.. K rodine N. chodievala na návštevy z dôvodu podozrenia na týranie maloletého, ako aj preto, aby mala pani N. podporu, keď potrebovala niečo vybaviť, či už ohľadom ÚPSVaR alebo súdu.

A. N. je občiankou obce U., preto jej z vlastnej iniciatívy Obecný úrad U. pomáhal, keďže mal byť v júni 2019 súd ohľadom zverenia mal. Z. do jej starostlivosti. Okresný súd Brezno rozhodol tak, že toto dieťa zveril rodičom, preto odpadol dôvod navštevovať pani N..

V októbri 2019 kontaktovala riaditeľku MŠ v D., informovala sa, či je ohľadom Z. všetko v poriadku; bolo jej oznámené, že Z. je živší, ale že všetko vyzerá dobre. V decembri sa dozvedela, že Z. je v nemocnici hospitalizovaný, pretože bol dobitý.

Opätovne začali navštevovať rodinu, dodnes chodia k pani N. a pomáhajú jej, aby sa Z. začlenil medzi ostatné deti.

V období do júna 2019 bol mal. Z. hravý a spokojný, bolo na ňom vidieť, že mu je u starej mamy dobre, bol aktívny a zvedavý. V súčasnej dobe je na ňom viditeľný rozdiel - je slabší v reči, menej rozpráva, ťažšie mu rozumieť, na ľavej nôžke má hendikep, pretože na ňu horšie dostupuje. Aj v škôlke k deťom bol iný, všetkých chcel objímať a cítiť dotyk ľudí. Na hlávke mu vidieť preliačinu od operácie, je viac citlivý, potrebuje cítiť deti a učiteľky, stále ľudí objíma, je veľmi naviazaný na svoju starú mamu A. N..

V dobe keď bol u starej mamy, nikdy si na ňom nevšimla nejaké zranenie, určite neboli zo strany A. N. na Z. vyvíjané nejaké fyzické tresty, neboli na ňu podané žiadne sťažnosti od susedov. Stará matka sa k Z. správa dobre so svojim partnerom, nikdy ho ani neokríkli.

Svedkyňa potvrdila svoje vyjadrenie z prípravného konania v tom smere, že stará matka jej povedala, že keď Z. volá jeho mama, je rozrušený a pocikáva sa.

Z výsluchu svedkyne Z.. E. Q. z prípravného konania vyplýva, že pracuje ako asistentka sociálnej práce v neziskovej organizácii Misericordia so sídlom v U.. Tu sa prvýkrát dostala do kontaktu s A. N. a rodinou E.. Dovtedy nikoho z nich nepoznala. Bola prítomná pri uzatváraní dohody o úprave styku starej matky A. N. a jej partnera s maloletými deťmi. Uzatváranie dohody prebiehalo v kancelárii v C. na H. X, kde bol prítomný aj otec detí E., Z. E., ktorý sa správal vulgárne, búchal dverami. Najskôr nemala pocit, že by to vôbec viedlo k nejakej dohode, avšak pani N. to „ukočírovala“ tak, že sa dohodli, no rodičia neskôr od dohody ustúpili. Celková situácia pri uzatváraní dohody bola napätá, Z. E. sa správal veľmi arogantne a vulgárne.

Svedkyňa A.. Z.. R. N. na hlavnom pojednávaní vypovedala, že pracuje ako riaditeľka neziskovej organizácie Misericordia, ktorá je akreditovaný subjekt na vykonávanie ochrany mal. detí.

V júni 2019 sa na túto organizáciu obrátila A. N., bolo to v čase krátko pred pojednávaním zverenia mal. Z. E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Kontaktovala ich na základe odporúčania Obce U. a chcela, aby ju ich organizácia zastupovala v konaní, ktoré už bežalo a v ktorom sa rozhodovalo o zverení tohto dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Keďže ich kontaktovala iba 2-3 dni pred pojednávaním, zastupovanie prevziať nemohli, nakoľko na riadne zastupovanie bol nedostatok času; preto jej poskytli poradenstvo a urobili jej prípravu na pojednávanie.

Po pojednávaní ich pani N. navštívila a oznámila im, že súd priamo na pojednávaní zrušil neodkladné opatrenie a 11.6.2019 mala mal. Z. odovzdať do starostlivosti jeho rodičom.

Zároveň ich požiadala o pomoc pri uzatvorení dohody o úprave styku s mal. Z., na základe čoho kontaktovali rodičov a ohľadom dohody o úprave styku starej matky s Z. sa stretli na pôde neziskovej organizácie na H. ulici v C.. Pri vzájomnom stretnutí sa snažili o uzavretie dohody, pričom prebehli viaceré stretnutia, ktoré opisala ako hektické a náročné. Dohoda napokon bola vytvorená, podpísali ju p. N., jej partner a p. E. s manželkou. Dohoda bola uzavretá zhruba na obdobie dvoch mesiacov s tým, že po tomto čase sa opätovne stretnú.

Základnou podmienkou rodičov mal. Z. bolo, že pani N. a jej partner pán S. sa budú stretávať so všetkými deťmi, nesmú opustiť územie obce D., pričom styk bol upravený na pár hodín, celkovo to bolo dosť problematické.

Z dostupných informácií sa dodatočne dozvedeli, že realizácia styku starej matky a jej partnera s mal. deťmi bola problematická, rodičia odmietali odovzdať deti starej matke a jej partnerovi. Stará matka ich napokon kontaktovala a povedala im, že nebude trvať na plnení dohody, pretože to nerobí dobre deťom a ani jej samej.

Svedkyňa opisala, že celkovo atmosféra počas uzatvárania dohody, pokiaľ ide o rodičov, bola „úplne katastrofálna“; konflikt medzi rodičmi a starou matkou a jej priateľom sa dá definovať ako veľmi hlboký, rodičia boli v odpore, vychádzali z toho, že súd odporučil, aby stará matka ostala v kontakte s mal. deťmi, avšak ich útoky mali veľmi osobný charakter.

Obaja rodičia na starú matku a jej partnera útočili, avšak „mimoriadne vulgárny“ bol hlavne Z. E., ktorý bol „vulgárny, hrubý a sprostý“. Na stretnutí v júli 2019 hrubo a vulgárne nadával pani N. a jej partnerovi, spomínal staré veci, ktoré medzi sebou mali v tom smere, že sa bili, požívali spolu alkohol, mal. deti vodili do krčiem a do reštaurácií. Vyčítal im, že stará matka sa nevedela postarať o svoju dcéru a nevie sa postarať ani o ich deti. V týchto narážkach mal podporu aj zo strany svojej manželky, opakovane vulgárne nadával starej matke a jej partnerovi.

Svedkyňa uviedla, že tento prípad dlhodobo sleduje a môže potvrdiť, že takýto prístup zo strany rodičov mal. Z. pretrváva k pani N. aj v súčasnej dobe.

Pokiaľ ide o zázemie starej matky A. N., žijú skromne, byt je skromne zariadený, uprataný a čistý. Nezistila, že by zo strany starej matky dochádzalo v starostlivosti o mal. Z. k nejakým nedostatkom. V čase návštevy v roku 2019 si nevšimla na mal. žiadne viditeľné zranenia.

V roku 2018 pracovala ako poslankyňa Obecného úradu U., pracovala aj ako starostka na U., pani N. pozná a môže potvrdiť, že jej život nebol ľahký, ale vedela sa vždy postarať. Pracuje v nemocnici na internom oddelení, pričom aj svedkyňa uviedla, že pracovala v nemocnici a ani na pracovisku nemala p. N. žiadne problémy, nebolo u nej nikdy zistené požívanie alkoholu ani absencie. Na jej správanie neboli žiadne sťažnosti ani zo strany občanov Obce U..

Predtým ako bol Z. H. do starostlivosti svojich rodičov v júni 2019, jeho správanie môže charakterizovať ako správanie štandardného dieťaťa, ktoré nemalo žiadne zdravotné problémy, bežne komunikoval. V súčasnej dobe potrebuje absolútne nadštandardnú zdravotnú starostlivosť - navštevuje neurológa, psychológa; bežnými ochoreniami väčšinou netrpí, avšak jedná sa o ochorenia, ktoré mu boli spôsobené

úrazom. V súčasnej dobe ho čaká ďalší operačný zákrok, kedy by mu majú implantovať implantát na preliačinu na hlávke, musí navštevovať logopéda a na základe odporúčaní aj psychiatra. Pracuje s ním odborný tím, navštevuje MŠ v U., kde má prideleného svojho asistenta, chodí k nim aj služba včasnej intervencie, pracuje s ním špeciálny pedagóg, psychológ a sociálny pracovník.

Svedkyňa v súčasnej dobe zastupuje starú matku A. N. v súdnom konaní o zverenie mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti. V čase, keď bol mal. Z. umiestnený v nemocnici v dobe krátko po úraze, rodičia zakázali kontakt starej matky A. N. s personálom nemocnice. Z tohto dôvodu bol podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý podala stará matka. Návrh bol zamietnutý, Okresný súd Brezno však ex offio začal konanie a mal. Z. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke na základe neodkladného opatrenia a udelil jej aj oprávnenie týkajúce sa informácií ohľadom jeho zdravotného stavu.

Svedkyňa spresnila, že starú matku v prebiehajúcim konaní zastupuje organizácia Misericordia, ktorá je nezisková organizácia, v ktorej ona pôsobí ako štatutár, v tejto veci sa osobne zúčastňuje pojednávani. Informácie o tomto prípade má získané na základe vlastnej práce, pretože predtým ako idú zastupovať sa súd, sa k tejto veci vyjadruje tím odborníkov - psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pracovník a na základe informácií od týchto odborníkov ona ako zástupca tejto neziskovej organizácie podáva správy do konania.

Otec od 05.02.2021 začal opätovne kontaktovať mal. Z., podľa jej názoru je to na škodu. Bez spolupráce so združením, ktoré disponuje kvalifikovanými odborníkmi, ktorí z titulu svojej odbornosti vedia byť nápomocní, to dieťaťu neprospieva; napriek tomu otec s ich združením vôbec nekomunikuje.

Bez ohľadu na okolnosti prípadu môže zodpovedne prehlásiť, že mal. Z. má narušené primárne vzťahové väzby a k tomu, aby mu pomohli, potrebujú zainteresovať celú rodinu, teda aj otca dieťaťa, ktorému odporúča spolupracovať na sanácii toho, čo sa udialo, aspoň v minimálnej miere. Tento prístup z jeho strany im však chýba, pretože pán E. celú záležitosť vníma len v rovine sporu medzi ním a starou matkou a záujmy dieťaťa sa dostávajú do úzadia. Potreby dieťaťa sú však niekde úplne inde, než ako ich vníma jeho vlastný otec.

Svedkyňa potvrdila, že A. N. žiadnym spôsobom nebráni otcovi v kontakte s mal. Z.. Je toho názoru, že stará matka nerobí veci, ktoré by odporovali záujmu mal. Z., práve naopak, pristupuje k nemu veľmi trpezlivo. Môže povedať, že mal. Z. aj vďaka jej citlivému prístupu prestal nazývať svojho otca titulom „otec kokot“ a nazýva ho iba slovom „otec“.

Svedkyňa B. F. vypovedala, že pracuje ako riaditeľka MŠ na U., s Z. jeho starou a prastarou mamou prvýkrát prišla do styku v januári 2019, kedy ho chceli dať do škôlky v dobe, kedy mal 3 roky. Nemala však pre neho miesto, preto ho prijala až na jar 2019.

MŠ v U. Z. navštevoval do júna 2019. Všetci si ho obľúbili, bol to milý, hravý, priateľský chlapec, bolo im ľúto, že v júni 2019 odchádza.

Druhýkrát ho prijala do MŠ v U. na základe žiadosti starej matky A. N. 17.6.2020 v dobe, kedy už bol po úraze. Stále ostal milý, živý a hravý, ale zaostával vo vývoji s rovesníkmi, čo bude zrejme následkom úrazu, ktorý utrpel. Zaostáva po stránke vedomostnej, komunikatívnej a sociálnej. Nemá osvojené zručné návyky primerané úrovni dieťaťa jeho veku, napr. nevie si zaviazať šnúrky na topánkach. Aj po pohybovej stránke na ňom vidieť, že to nezvláda, preto sa ho snažia v škôlke veľmi nezaťažovať. Od 17.06.2020 má v škôlke asistentku, od septembri 2020 ho má na starosti aj špeciálna pedagogička.

Ohľadom jeho správania uviedla, že je nepredvídateľné, živelné, má veľký problém s pozornosťou. Keď je v kolektíve, po istom čase mu začne vadit' hluk a ruch, zmocní sa ho nepokoj. Snažia sa ho viesť k tomu, aby kontroloval svoje správanie, podporujú jeho trpezlivosť, vytrvalosť, aby nenarúšal činnosť v triede a vyvíjal sa po každej stránke. Do MŠ chodí veľmi rád, dohodnuté pravidlá sa snaží dodržiavať. Vidieť na ňom, že pobyt v MŠ a kolektív mu prospieva - po čase sa zlepšila jeho motorika, obratnosť, fyzická koordinácia, ako aj komunikácia s deťmi. Potrebuje logopedickú starostlivosť, lebo sú situácie, kedy mu je veľmi ťažko rozumieť, pretože chce veci rýchlo povedať. Je veľmi poriadkumilovný, rád pomáha iným a chce, aby bolo všetko na svojom mieste, pretože neporiadok ho rozptyľuje.

Dobu sústredenia má krátku, grafický prejav nie je na požadovanej úrovni. Je emočne labilný, striedajú sa u neho protikladné nálady a prejavy. Zo všetkého najviac potrebuje pokojnú atmosféru, pretože krik a hluk pôsobia na neho veľmi negatívne, unavujú ho a je z nich podráždený. Dôležitý je u neho pocit bezpečia, potrebuje cítiť, že ho majú radi, že je ich kamarát. Je preto nevyhnutné s ním spolupracovať aj naďalej tak, aby napredoval po všetkých stránkach.

Hoci má vek nástupu do prvého ročníka ZŠ, zatiaľ požiadavky na prvý ročník školy nespĺňa; z tohto dôvodu navrhla odklad povinnej školskej dochádzky. Nezaznamenala počas celej doby, kedy Z. navštevuje MŠ v U., sťažnosti na správanie pani N. alebo jej partnera A. S..

Na jar v r. 2019 nebol plačlivý ani utiahnutý, bolo to šťastné a usmiate dieťa, väčšinou pozitívne naladené. Potreboval pohladieť a postíškať, pretože takého prejavu vyžadoval viac ako iné deti. Stravovacie návyky mal na primeranej úrovni, rád sa najedol, chodieval čisto oblečený. V roku 2019 nezaregistrovala, že by prišiel do MŠ s modrinami alebo inými zraneniami.

Keď porovná obdobie z roku 2019, teda obdobie pred úrazom a súčasné obdobie, na Z. sú viditeľné zmeny, a to vonkajšie a vnútorné. V roku 2019 bol celkovo primeraný veku, usmiaty, šťastnejší a výkyvy nálad sa u neho neprejavovali, hoci teraz sa prejavujú dosť často najmä vtedy, keď je hluk v triede a väčší počet detí.

V súčasnej dobe pohyby jeho tela nie sú tak skoorinované, ako by mali byť; nosí na hlave prilbu, ktorá mu slúži na to, aby ho ostatné deti neudreli do hlavy. Keď sa mu prilba sníme dole z hlavy, na hlave mu jasne vidieť preliačinu, ako keby mu tam chýbala kosť, jasne badateľné sú aj jazvy na hlave. Má spontánne výbuchy, po chvíli sa hneď spýta, či sa hnevá, či je smutná, hneď sa začne pituľovať a ospravedlňovať sa.

Do škôlky ho vodí väčšinou stará mama A. N. keď je ona v práci, príde pre neho A. S. a v prípade, že nemôže ani jeden z nich, vyzdvihne ho B. F..

Svedok S. N., ktorý bol na hlavnom pojednávaní vypočutý na základe návrhu obžalovaného uviedol, že obžalovaného pozná bežne z videnia, t. č. je aj on väzobne stíhaný pre drogovú trestnú činnosť. S obžalovaným sa pravidelne stretáva na vychádzkach vo výkone väzby, hoci nejde vždy o priamy kontakt.

V rokoch 2018 až 2020 žil v spoločnej domácnosti s B. F. Jeho teraz už bývalá družka sa pozná s Z. E. Pred tým, ako bol vzatý do väzby, začala Z. E. vypisovať jeho družke B. správy na telefón prostredníctvom aplikácie Messenger, že nevie, čo má robiť, pretože Z. sedí vo väzbe za niečo, čo nespravil, že musí dať deti do detského domova a musí odísť z N. lebo sa bojí, že aj po ňu prídu policajti, pretože Z. sa rozhodol vypovedať pravdu. Správy tohto znenia mu čítala jeho družka začiatkom roka 2020, v marci alebo apríli. V lete 2020 ukončil s B. F. vzťah a opustil spoločnú domácnosť, pričom Z. E. písala jeho družke aj to, či pôjde svedčiť v jej prospech. Má vedomosť o tom, že B. navštevovala rodinu E., nevrela mu, že by sa tam malo niečo zvláštne diať.

Svoju bývalú družku charakterizoval ako matku veľmi slabú, počas ich spoločného vzťahu ho klamala. On Z. E. ani jej deti nepozná. Vysvetlil, že spočiatku si myslel, že jeho družka si vypisuje s nejakým cudzím chlapom, potom čo mu ukázala, že jej píše Z. E., sa o jej správy viac nezaujímal. Je pravdou, že predtým ako sa s B. F. rozišiel, v nadmernej miere, takmer na dennej báze, požívala alkohol, nemá vedomosť o tom, že by užívala aj drogy.

Svedok U. A. na hlavnom pojednávaní uviedol, že obžalovaného pozná od malička, sú dobrí kamaráti, pozná aj jeho manželku. V novembri 2018 býval u obžalovaného v jeho dome v D., mal k dispozícii samostatnú izbu. Veľa si toho už nepamätá, avšak uviedol, že počas toho mesiaca obžalovaného jedenkrát videl ako bil Z. - bil ho hlava nehlava, bil ho po hlave dlaňami obidvoch rúk. Takto ho videl v momente, kedy prechádzal z kuchyne do svojej izby, v tom čase bol obžalovaný k nemu otočený chrbtom, a teda ho nevidel. Videl 2 až maximálne 3 takéto údery, pričom nevedel povedať dôvod, prečo obžalovaný bil mal. Z.. Obžalovanému dal najavo buchnutím v kuchyni, že je tam, do správania obžalovaného nijakým spôsobom inak nezasahoval. Keď obžalovaný zistil, že je tam prítomný, s bitím Z. prestal.

Svedok uviedol, že nevie, ako mu obžalovaný zdôvodnil, že bije svojho syna mal. Z., obžalovaný sa vlastne ani k tomu nejako nevyjadroval a ani on nechcel počuť od neho žiadne vysvetlenie.

Potom, ako bola na návrh prokurátora prečítaná výpoveď svedka U. A. z prípravného konania, v ktorej okrem iného uviedol, že

„v novembri 2018 bol svedkom toho, ako obžalovaný bil mal. Z. hlava-nehlava, v tom momente vbehol do izby, kde obžalovaný bil maloletého, zrúkol na neho, po čom obžalovaný s bitkou prestal, pričom obžalovaný mu bitku zdôvodnil tým, že Z. dostal preto, lebo kradne jedlo a pocikáva sa“,

svedok k vysvetleniu rozporov svojich výpovedí uviedol, že vzhľadom na odstup času si nepamätá na presné okolnosti, avšak keď vypovedal v prípravnom konaní tak, ako bolo prečítané, tak reálne vypovedal na polícii.

Svedok ďalej uviedol, že pokiaľ ide o dávanie jedla mal. deťom potvrdzuje, že boli rozdiely medzi tým, ako sa rodičia správali k Z. a k ostatným deťom. Keď bol u svojej mamy, táto mu dala 4 keksy, pre každé dieťa jeden. Teda aj Z. chcel dať keksík, avšak nemohol, pretože s tým nesúhlasili rodičia, pričom dať keksíky ostatným trom deťom rodičia dovolili. Svedok sa nevedel vyjadriť k dôvodom, prečo tak bolo učené zo strany rodičov.

Svedok potvrdil, že si dobre všimol rozdiely v správaní rodičov vo vzťahu k mal. Z. na jednej strane a k ostatným trom deťom na strane druhej. Tieto rozdiely charakterizoval tak, že rodičia Z. asi nemali radi. Vysvetlil, že mal. Z. bol stále zavretý doma, nemohol sa hrať na tablete, avšak tri ostatné deti sa hrať na tablete mohli; nemohol sa ísť von kolobežkovať, pričom traja jeho súrodenci to mali povolené. Svedok takto vypovedal zo svojej skúsenosti, ktorú nadobudol počas krátkého obdobia približne jedného mesiaca v novembri 2018, kedy býval v domácnosti rodiny E..

Takéto správanie vo vzťahu k mal. Z. bolo zo strany matky aj oca. Všimol si, že matka si mal. Z. nevšíma, nikdy však nevidel, že by matka mal. Z. bila tak, ako ho bil obžalovaný.

Svedok ďalej uviedol, že on Z. dával jedlo v situáciách, keď to nevidela jeho matka, keď si napr. objednal pizzu, malý Z. si pýtal od neho jedlo, pretože bol hladný; samozrejme, že mu jedlo dal, ale iba tak, aby ho nevidel Z.. Ostatné tri mal. deti si k nemu jedlo pýtať nechodili.

Mal. Z. podľa svedka vyzeral trochu zvláštne v porovnaní s ostatnými deťmi, síce bol chudý, avšak mal nafúknuté brucho.

Potom, ako bola na návrh prokurátora prečítaná svedkovi časť jeho výpovede z prípravného konania, v ktorej uviedol, že

„mal. Z. kradol jedlo, bolo asi aj logické, pretože koľko krát videl, že tí ostatní traja jedli teplé jedlo a on dostal iba kus chleba, a to nanajvýš s lekvárom, ktorý mu doniesol od svojej mamy“,

pričom svedok rozpory s výpoveďou z prípravného konania vysvetlil tak, že to bolo takto zhruba v troch prípadoch, keďže v podstate u E. len prespával, pretože v tej dobe, keď u nich býval, chodil do práce. Pamätá si, že boli aj situácie, že mal. Z. jedol aj z teplého jedla, ktoré bolo uvarené. Doplnil, že Z. jedol chlieb vtedy, keď rodičia mali iba dva obedy, ktoré jedli iba oni a tri zvyšné deti.

Svedok charakterizoval Z. ako utiahnutého, bojzlivého a tichého chlapca. Ostatné deti boli živé, hrali sa a behali, bol evidentný rozdiel medzi správaním týchto troch detí a Z..

Obžalovaný sa k Z. správal inak, ako k trom ostatným deťom - nevšímal si ho, správal sa k nemu tak, ako keby ho nemal rád. Z. bol pritom väčšinu času utiahnutý niekde v izbe, obžalovaný sa všetkým trom deťom okrem Z. venoval, Z. však nie.

Svedok vysvetlil, že on sa na správanie obžalovaného a na dôvod jeho správania k mal. Z. nepýtal. Vysvetlil, že podľa jeho názoru obžalovaný mal. Z. nemal rád, napr. nikdy nevidel, že by obžalovaný

niekedy Z. objal. Keď Z. nedostal sladkosť, určite bol z toho smutný, avšak jesť sladkosti a vôbec dostávať ich, mal zakázané, toto mu osobne povedali jeho rodičia.

Raz mu Z. E. povedal, že mu vysvetlí dôvod svojho správania k Z. avšak napokon sa k tomu nedostali.

Svedok uviedol, že si pamätá, že mal. Z. spával v obývačke sám, pričom raz bola v obývačke zima, preto mu dal svoj vankúš a deku, aby sa prikryl a zohrial, pričom myslí si, že matka mu to dala v noci preč. Ráno mu povedala, že vankúš a deku Z. dávať nemá. Určite bola vtedy mal. Z. zima, triaslo ho, ináč by mu veci na zakrytie ani nedal.

Na otázku, či obžalovaný požíval alkohol svedok uviedol, že po robote trikrát za týždeň si vypili, spolu vypili zhruba 1 litra borovičky, alkohol si dali aj cez víkend. Keď bol obžalovaný pod vplyvom alkoholu, mal. Z. si nevšímal. Spolu s obžalovaným si dali párkrát po robote aj pivovinu, Z. E. alkohol nepila, iba pivo, pivovinu si však dala s nimi.

Mal. Z. sa mu sám od seba nestražoval, že by ho niekto bil. Je pravda, že keď mal poranené ústa, tak mu ich ukazoval. Svedok uviedol, že vtedy chcel s ním ísť aj do nemocnice a opýtal sa ho, či ho Z. bil, pričom Z. mu na to „iba ticho prikývol“. Mal zrejme zakázané v tejto veci rozprávať.

Z. sa na Z., teda na svoju matku nikdy nestražoval v tom smere, že by ho bila. Súrodenci si mal. viacmenej nevšíkali.

Svedok uviedol, že nikdy nebol svedkom toho, že by Z. E. niečo Z. kúpil tak ako ostatným deťom napr. nejaké sladkosti, kinder vajíčka, a pod.

Je pravda, že obžalovaný na mal. Z. kričal, keď býval v dome obžalovaného, bol svedkom toho, že v niektorých situáciách Z. stával napr. pri okne, díval sa von z okna, pričom údajne to takto robil aj pol dňa. On bližšie dôvody tohto jeho správania nezisťoval.

Potom ako mu bola prečítaná výpoveď z prípravného konania, v ktorej svedok uviedol, že

„keď zisťoval dôvod takéhoto správania Z., prečo to takto Z. robí, obžalovaný mu povedal, že je debil“.

Svedok uviedol, že je pravda, že keď zisťoval, prečo to takto mal. Z. robí, obžalovaný mu povedal, „že je debil“, toto mu povedal týmto spôsobom veľakrát. Týmto slovom oslovil svojho syna mal. Z. aj v čase, keď prišla ku rodine E. nejaká návšteva, sedeli vonku na dvore, pričom mal. Z. bol vnútri v dome sám, a keď sa obžalovaného spýtal, prečo je mal. Z. vnútri sám, tak obžalovaný mu povedal, „lebo je debil“.

Pokiaľ v prípravnom konaní uviedol, že obžalovaný mu povedal, že mal. Z. nenávidí, pričom obžalovaný mu to chcel aj zdôvodniť, avšak sám svedok uviedol, že to nechcel počúvať, pretože to bolo pre neho nepochopiteľné uviedol, že keď takto vypovedal v prípravnom konaní, je to pravda.

Keď v prípravnom konaní vypovedal, že Z. bol stále dobitý, vždy mal nejakú modrinu, rozbité ústa, pričom takéto zranenia ostatné tri deti nikdy nemali, a keď sa Z. opýtal, čo sa stalo, tak mu Z. ticho povedal, že ho bije oco, svedok uviedol, že je to pravda.

Potom ako uplynul mesiac, kedy býval u rodiny E., vrátil sa bývať späť k svojej mame.

Je si istý, že v čase, keď videl ako obžalovaný bije mal. Z. po hlave, nebol pod vplyvom alkoholu ani iných omamných a psychotropných látok.

Zo začiatku sa pýtal Z. a Z., prečo sa k Z. tak správajú, no stále dostal tie isté odpovede, a síce, že „im kradne jedlo, že je debil, že sa počúrava“, pričom on nikdy nevidel, že by mu nejakým spôsobom prejavovali nejakú lásku, stískali a bozkávali ho, čo ostatným trom deťom pravidelne prejavovali.

Z výpovede svedkyne B. F. z prípravného konania vyplýva, že obžalovaného pozná od malička, chodili spolu do školy. Po skončení základnej školy išiel každý z nich svojou cestou, nestretávali sa. Z. E. spoznala sprostredkovane cez svoju matku, ktorá robila v nemocnici kuchárku, kde pracuje aj Z. mama.

Po určitom čase jej ju Z. E. predstavil ako svoju priateľku. Začali sa stretávať sporadicky, prehodili spolu pár slov.

Z. s Z. sa v kuse niekde sťahovali, mali problémy s podnájmmami, lebo neplatili a od všadiaľ ich vyhodili. S Z. sa stretla v materskej škôlke, kde chodil jej syn Q. od 01.09.2019; do škôlky Z. nosila svoje deti Z. a Z., Z. nosila do škôlky starká z N. Vtedy sa dozvedela, že majú aj ďalšieho syna Z. u starej mamy na U., že ho chcú dostať naspäť domov.

Z. jej vysvetlila, že Z. je na U. u starkej, pretože sú tam nejaké problémy, Z. si myslí, že to nie je jeho syn, že stará sa o neho jej mama a že je to takto lepšie aj pre ňu.

Po istom čase začala rodinu E. navštevovať, pravidelne sa u nich zastavila so svojim synom Q. každé poobedie, vždy sa dohodli tak, že keď sa naučí do školy a oni prídu zo škôlky, tak sa tam u nich na dvore stretnú, aby sa deti pohrali. Zvykli sa u nich zdržať od 16:00 hod. do 19:00 hod., vždy sa to odvíjalo od toho, ako sa deti hrali a od počasia.

Počas doby, ako tam chodievala so svojim synom, decká behali po dvore, hrali sa, Z. bol vždy niekde mimo v ústraní, vždy len niekde v kúte stál, napríklad keď sa deti hrali na pieskovisku, on stál pri psej búde a díval sa; bol taký utiahnutý, rodičia po ňom v kuse húkali, tiež mu robili zle aj jeho súrodenci. Pamätá si, že napríklad jeho brat Z. ho kopol a pamätá si aj to, že Z. si stále pýtal jesť. Keď k nim prišla na návštevu, vždy prišiel za ňou, že je hladný a pýtal sa jej „Teta B., nemáš niečo jesť?“. Jeho matka Z. na to reagovala tak, že on toto robí stále, keď k nim príde hocikto.

Svedkyňa ďalej uviedla, že raz v rodine E. strávila celý víkend, teda u nich aj spala. Ani jeden z rodičov sa k Z. nesprával pekne. Ešte pred ňou riešili, že pôjde do nejakého ústavu alebo do polepšovne, čo ona osobne ako matka vôbec nechápala, pretože Z. neurobil nič zlé. Môže povedať, že keď si Z. pýtal jesť, Z. mu vždy jesť dala, dokonca mu ešte aj pozhŕňala z tanierov, čo ostatné deti nezjedli a on to všetko dojedol.

Čo jej tak utkvelo v pamäti bolo to, že Z. sa v noci pocikal a ešte sa aj pozvracal, Z. ho tak zdrapila a odvieďla do kúpeľne a Z. po celú tú dobu, ako tam s ním bola, po ňom hučal, nadával mu do debilov.

Z dieťaťa, ktoré nikdy nevidela usmiať sa, bolo cítiť, že nie je šťastné.

K ostatným trom deťom sa rodičia správali úplne inak, prejavovali im city, lásku a náklonnosť, Z. bol proste „dieťa nikoho“. Nikdy nevidela, že by Z. či už Z. alebo Z. postískali, alebo aspoň boli k nemu takí, ako k ostatným trom deťom.

Vždy keď prišla ku E. na návštevu, snažila sa Z. venovať, kreslila si s ním alebo sa s ním zahrala, Z. bol k nej veľmi prítulný, sedel jej na kolenách, nechal sa postískať. Keď od nich odchádzala, pýtal sa jej, či prídu zasa. Raz, keď ich videl ísť po dedine so všetkými deťmi, obidvaja rodičia na neho kričali, aby za nimi nezaostával, „hučali do neho, že čo sa mliaga“. Už aj na tom bolo vidieť, ako sa k nemu správajú a aký majú k nemu vzťah.

Z. bol oproti ostatným trom deťom najchudší, mala pocit, že je stále hladný, pretože vždy, keď ich prišla navštíviť, prvé čo bolo, hovoril, že je hladný a pýtal si od nej jesť. Z. jej vysvetlila, že Z. sa so starkou z C. stretnúť nesmie, majú to takto určené súdom.

Svedkyňa ďalej uviedla, že k rodine E. prestala chodieť na návštevy práve z dôvodu, že sa jej nepáčilo ako sa obaja rodičia správajú k Z.. Pohádala sa s Z., pretože mu na rovinu povedala, že sa jej nepáči, ako sa správa k Z., na čo Z. reagoval veľmi podráždene, vysvetlil jej, že sa má starať o svoj život, a nie do ich života. Potom zavolať na Z., zobral deti domov a ona ostala so svojim synom Q. na ihrisku sama. Toto sa udialo na ihrisku v D. na preliezkach. Z. tam prišiel z roboty evidentne pod vplyvom alkoholu, začal vrieskať po Z., nepáčilo sa mu, že ho nečakala doma s nabratým jedlom. Toto bolo jej posledné stretnutie s E.. Z. aj vtedy na tom ihrisku bol taký utiahnutý, vychudnutý, nepáčilo sa jej ani to, že mu vždy dávali nosiť také veľké veci, vyzeral ako taký „bezďák“.

Svedkyňa uviedla, že správali sa k nemu naozaj otrasne, čo môže potvrdiť s čistým svedomím, mal. Z. bol z ich strany týraný. Všimla si na tvári Z. modriny v počte niekoľko kusov, pričom jej jeho rodičia zhodne povedali, že sa poudieral autíčkom po tvári. Nemala možnosť vidieť Z. vyzlečeného. Nevedela, že v minulosti sa v rodine E. riešilo podozrenie na týranie mal. Z. zo strany rodičov. Z. jej nikdy nepovedal nič také, že by ho mama s ocom bili.

Videla, že Z. rodičia dali „po pysku“ alebo cez hlavu alebo na zadok, nevie vysvetliť prečo to robili, nechápala ich konanie, pretože ona sama nevidela, že by Z. robil niečo zlé. Keď sa Z. spýtala, prečo ho udrela, tak jej povedala, že vnútri roztrhol nejakú písanku.

Veľmi sa jej nepáčilo aj to, že obaja rodičia mal. Z. stále nadávali, a to najmä jeho otec Z., slovami, že „je prijebaný, debilček, že sprostejšie dieťa nie je“, vkuse sa mu vyhrážal, že „pôjde do nejakého zariadenia“. Keď ho zbil aj niektorí zo súrodencov a Z. sa rozplakal, vôbec to neriešili, naopak, ešte na Z. kričali, a pýtali sa ho, že „prečo plače a čo chodí žalovať, či je žalobaba“.

Svedkyňa potvrdila, že otec mal. Z. Z. E. v nadmernej miere konzumoval alkohol, prišiel domov už z roboty pod vplyvom alkoholu. Po poslednom stretnutí na detskom ihrisku, kde sa Z. E. na ňu nahneval a vynadal jej, sa s E. prestala stretávať a o tom, čo sa Z. stalo v novembri 2019, sa dozvedela až z médií.

Z výpovede svedkyne B. F. z prípravného konania vyplýva, že Z. E. je jej vnučka, obžalovaný je jej manžel, mal. Z. je jej pravnuk. Ona rodinu svojej vnučky veľmi nenavštevovala. Keď Z. zavolała svojej mame A., že nemajú čo jesť, nabalili potraviny, požičali im aj peniaze a odniesli. Takto im pravidelne pomáhali, aj keď bývali na C. a nemali na zaplatenie účtov na elektrinu, dala im vtedy 150 €, ktoré jej nikto nevrátil.

Ona osobne ich v D. navštívila asi štyrikrát, keď prišli a malý Z. sa k nim rozbehol, Z. ho hneď zahriakol slovami „kam ideš?“, musel ísť preto nazad do kresla a tam ostať sedieť.

Z. bol pritom veľmi zlatý, šikovný a pekný chlapec. Jej dcéra A. ho dostala do dočasnej starostlivosti 08.01.2019, bol u nich do júna 2019, kedy ho Z. bola vziať späť do D. Vtedy Z. vykričala, že „je suka“, pričom Z. jej kričala, aby sa starala do R., malý Z. veľmi plakal, stále sa chcel vrátiť k nim domov.

Svedkyňa ďalej uviedla, že keď Z. pozeral televízor a videl tam, že bijú deti, hneď na to zareagoval tak, že „mňa takto oco bil“, ešte aj vo vaničke ukazoval, že ho chcel otec utopiť. Ukázal jej, že ho otec škrtil, musel spávať na zemi so psami, toto vie už od svojej dcéry.

Keď ho boli pozrieť v kúpeľoch v E., Z. jej povedal, že ho bila aj mama. Ona osobne nebola svedkom toho, že by videla ako matka alebo otec bijú Z..

Keď Z. prišiel na U. k jej dcére z D., bol aj modrinavý, ona sa ho nepýtala, no myslela si, že ho bijú rodičia. Vždy keď k nej prišiel Z. na návštevu, čo sa týka stravovania, pýtal si jesť slovami „babka, daj papat“, mal veľmi rád polievky, stalo sa, že sa najedol u jej dcéry A., a keď prišiel k nej na návštevu, znova si pýtal jesť.

Svedkyňa poprela, že by jej dcéra s parterom A. v nadmernej miere konzumovali alkohol, nikdy ich nevidela pod vplyvom alkoholu. Alkoholikov z jej dcéra a partnera robí Z. E. so svojim manželom Z., avšak úplne bezdôvodne.

Na otázku, či jej malý Z. povedal z čoho má modriny alebo či sa ho na to pýtali, uviedla, že nepýtali sa ho, „lebo vedeli, že ho bije Z.“.

Po návrate z nemocnice potom ako utrpel vážny úraz v novembri 2019 sa správa úplne inak, je agresívny a zúrivy.

Z výpovede svedka C. H. z prípravného konania vyplýva, že pracuje ako starosta Obce D., rodinu E. začali vnímať na prelome rokov 2018/2019, kedy bol hospitalizovaný ich syn, maloletý Z..

Na Obecný úrad v D. bola doručená žiadosť z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o podanie správy o povesti na menovanú rodinu; z tohto dôvodu sa začiatkom roka 2019 stretli na obecnom úrade s pracovníčkami, kde bola privolaná aj pani N. a dohodli sa na ďalšom postupe. Dohoda bola taká, že budú pravidelne navštevovať rodinu E., časový rámec stanovili do mesiaca marca 2019.

Na Obecnom úrade v D. presne nevedeli, čo sa v menovanej rodine deje; pri prvej návšteve sa dozvedeli, že Z. je v nemocnici, presný dôvod im povedaný nebol a až dodatočne sa dozvedel, že sa jedná o podozrenie z fyzického týrania.

Návštevy zo strany Obecného úradu v D. boli vykonané pravidelne od 02.01.2019 do 31.01.2019, vykonávala ich pani N. so slečnou JG..

Vysvetlil, že sa jedná o rodinu, ktorá sa do Obce D. prisťahovala, začali bývať v dome, ktorý pôvodne patrilo železnicárom a predtým ho obývala matka Z. E. so svojím priateľom. V tejto rodine až do tohto prípadu nezaznamenali žiadny problém, nemali teda ani dôvod rodinu nejakým spôsobom sledovať. On osobne apeloval na pracovníčky z odboru sociálnych vecí, ktoré majú väčšie kompetencie, väčšiu vážnosť a rešpekt.

Pokiaľ má správne informácie, rodinu navštívili približne 11 krát, návštevy boli vykonávané aj námatkovo, teda bez ohlásenia. Rodina bola monitorovaná aj ďalej potom, ako bol Z. vrátený v júni 2019 do starostlivosti rodičov; osobne bol informovaný o tom, že rodičia boli upozorňovaní ohľadom výchovných metód v tom smere, aby nepoužívali fyzické tresty, boli usmerňovaní aj čo sa týka starostlivosti o deti a domácnosť. Neboli tam zistené vo vzťahu k ostatným trom deťom okrem Z. nejaké závažné nedostatky.

Svedok uviedol, že bol informovaný o tom, že rodičia majú s Z. nejaké problémy, no napriek odporúčaniam nenavštívili s týmto dieťaťom žiadneho odborného lekára. Rodine adresovali aj požiadavky v tom smere, aby sa zdržali požívania alkoholu, najmä otec Z. E., keďže boli získané objektívne informácie v tom smere, že v nadmernej miere požíva alkohol. Na druhej strane, Z. E. nebol ani pri jednom šetrení pod vplyvom alkoholu; naopak, bol milý, javil sa ako starostlivý, všetko pomenovával zdobneninami.

Obec v rámci prijatých opatrení vykonávala kontrolnú činnosť a správy boli podávané na ÚPSVaR Brezno, odboru sociálnych vecí a rodiny.

Z výpovede svedka A. D. z prípravného konania vyplýva, že pracuje v ZHL D., obžalovaný Z. E. je jeho kolega. O tom, že je stíhaný za ublíženia na zdraví svojho syna a tiež za týranie sa dozvedel iba z televízie. K vyšetrovanej trestnej veci sám nič uviesť nevie. U Z. E. nikdy nebol doma, bol prekvapený, keď sa dozvedel to, čo sa stalo. Z. E. sa totiž v robote nikdy nesprával agresívne a ani ho nikdy nevidel, že by sa s niekým hádal; bol kľudnej, kamarátskej povahy. Z. E. mu v jeho prítomnosti nehovoril nič o rodine, nesťažoval sa na deti ani manželku.

Z výpovede svedkyne E. H. z prípravného konania vyplýva, že býva v D. a je najbližšou susedkou rodiny E., poznala mamu Z. E. ako aj Z. a jej deti, s ktorými prišli bývať do D., kde sa spoznali ešte bližšie ako susedia. Z. E. nosila poštu, taktiež keď im niečo pochybilo v kuchyni alebo potrebovali požičať peniaz, chodievala za ňou hlavne Z.. Peniaze im požičiavala priemerne raz mesačne, jednalo sa o malé sumy od 10 do 20 €, ktoré jej vždy vrátili.

Z. sa o deti starala, chodila nakupovať, starala sa riadne o domácnosť. Z. chodil do práce, deťom doprial trampolínu, kúpil im bazénik, sama nevie povedať, čo sa v tejto rodine stalo.

Nevie sa vyjadriť, aký mali rodičia vzťah k deťom, pretože k nim na návštevy nechodila, nevidela ako rodičia s deťmi komunikujú a ako sa k nim správajú. Nikdy nebola svedkom toho, že by niektoré z detí bili alebo že by vznikla nejaká konfliktná situácia.

Z. bola skôr pokojnej povahy, ona sama ju obdivovala, že vo veku 21 rokov to zvláda so štyrmi deťmi. Z. si rád vypil, Z. iba tak občas. O tom, že by mali užívať drogy iba počula, nikdy ich nevidela drogy užívať.

Mal. Z. bol v porovnaní s ostatnými tromi mal. deťmi utiahnutejší, ona to však brala tak, že každé dieťa je iné. Nikdy nemala byť možnosť s deťmi osamote, nestrážila ich, neocitla sa s nimi v takej situácii, že by sa s nimi mohla rozprávať alebo hrať. To, čo sa stalo Z. sa dozvedela iba sprostredkované z médií.

Pokiaľ ide o Z. matku A. N., svedkyňa uviedla, že ju nikdy nezažila opitú, pracuje v nemocnici, kde ju stretávala, nikdy si nevšimla, že by mala vypité. Stará matka mala najbližší vzťah k mal. Z., často si ho brávala k sebe do U..

Z výpovede svedka A. B. z prípravného konania vyplýva, že býva v obci N., pozná Z. E. od základnej školy, bližšie sa zoznámili až keď boli dospelí po strednej škole. S jeho manželkou Z. sa zoznámil práve cez Z.; Z. však začal po čase na neho žiarliť, podozrieval ho, že má niečo s Z., preto sa stiahol. Má vedomosť o tom, že bývali v nejakom dome v D. na stanici, nikdy ich však nešiel pozrieť, aby nedal zbytočnú príčinu pre nejaký vymyslený konflikt.

S Z. nemal nikdy nejaký bližší priateľský vzťah, rovnako ani s Z. Obaja sa každú chvíľu niekam sťahovali, nemali stálu robotu, Z. robil chvíľu v S., potom v D..

Na otázku, či im nosil, resp. poskytoval pervitín svedok uviedol, že na to odpovedať nebude, pretože má strach, aby si „nezavariť“ a neprivodil trestné stíhanie. Má však vedomosť o tom, že Z. ako aj Z. užívali pervitín príležitostne, to môže potvrdiť, keďže aj on osobne bol užívateľom pervitínu.

Má vedomosť o tom, že Z. Z. vykrikoval, že Z. je jeho (svedkov) syn, čo však nie je pravda, kľudne môže ísť aj na DNA testy. To, že toto Z. vykrikoval Z., vie od Z. ešte z minulých čias, kedy mu to povedala a aj mu písala, že Z. na neho žiarli. O tom, čo sa stalo v ich rodine mal. Z. sa do počul z médií.

Z výpovede svedkyne P. T. A. z prípravného konania vyplýva, že U. A. je jej syn. Z rodiny E. pozná P. E., ktorá je Z. mamou z čias, keď pracovala ako prevádzkarka v Kráľovej taverne v C., kde ona robila pomocnú kuchárku. Pozná Z. E. avšak iba zbežne, teda vie o koho ide. Istú dobu býval v ich bytovke v prenajatom byte spolu s Z., vtedy mali iba jedno dieťa. Museli sa však odsťahovať, pretože neplatili nájom ani energie a majiteľ bytu mal s nimi veľké problémy.

K ich spolužitiu sa bližšie vyjadriť nevie. Nemala o nich žiadne informácie až do doby, kedy si jej syn U. našiel u nich v D. podnájom, čo bolo v jesenných až zimných mesiacoch roka 2018, bolo to v období, kedy sa už kúrilo. U. jej najskôr tajil, kde býva, až neskôr sa dozvedela, že si prenajal izbu u Z. a Z. E. v D. v dome, ktorí oni obývali.

U. u nich býval iba krátko, možno daky mesiac, nepáčilo sa mu tam a zdôveril sa jej aj s dôvodom, kedy jej vyslovene povedal, že sa mu nepáči, ako sa Z. a Z. správajú k deťom, najviac spomínal chlapca menom Z.. Vravil jej, že nevie prečo, ale k tomuto chlapcovi sa správajú inak, ako k trom ostatným deťom. Popisoval jej aj situácie, pričom ona si pamätá, že jej vravel, že všetci dostali na večeru zemiaky a rezeň, Z. naložili iba zemiaky. Tiež jej hovoril o tom, že Z. spával vyzlečený a nezakrytý; keď ho on zakryl, tak Z. stiahol z neho prikrývku a komentoval to tak, že sa pocikáva a že pociká aj prikrývku. Samotný jej syn sa nad tým pozastavil, že veď je normálne, že deti v malom veku sa pocikávajú, pričom rodičia ich nenechávajú spať holé.

U. jej tiež porozprával o tom, že videl na vlastné oči, ako Z. bil malého Z., že on do toho zasiahol a že Z. toho chlapca potom nechal tak, ale že už si pred ním dával veľký pozor, aby viac nebol svedkom situácie a videl, že Z. bije.

Keď ona viackrát poslala po U. deťom banány alebo keksíky, U. jej po návrate povedal, že Z. tieto veci nemohol dať, pretože Z. mu to zobral, že „on to nepotrebuje, že je pažravec“. Trom ostatným deťom rodičia dať tieto veci dovolili.

Viackrát svojho syna U. vybalila, poslala po ňom rodine E. lekvár, zaváraniny alebo iné potraviny. Aj potom, ako sa syn U. vrátil naspäť bývať k nej domov, nevedel sa s tým zmieriť a stotožniť, ako sa Z. a Z. správajú k Z., že ho často nazývajú slovom „debil a vyhrážajú sa mu ústavom“. U. začal riešiť aj to, že on by si toho Z. najradšej zobral k sebe, lebo si ho veľmi obľúbil, hrával sa s ním, avšak ona mu vysvetlila, že nie je to také jednoduché a nemá na to ani splnené podmienky. Tiež jej navrhol, či by

nebolo lepšie tento prípad nahlásiť aj sociálke, no potom to zase prehodnotil s tým, že sociálka by určite zobrala všetky deti, a teda aj tie tri, o ktoré sa starajú, pričom sa tam jedná hlavne iba o toho Z..

U. jej viackrát potvrdil, že Z. má problém chodiť do práce, musel ho nútiť, aby vôbec vstal a šiel do roboty; viackrát sa stalo, že mal absencie a z práce ho vyhodili.

X X X

Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Jany Bullovej č. 61/2020, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorým bol vyšetrený duševný stav obžalovaného vyplýva, že nebola znaleckým vyšetrením zistená žiadna duševná porucha alebo choroba v zmysle psychózy, a to ani v minulosti ani v čase spáchania vyšetřovaného skutku a ani v súčasnej dobe. V súčasnej dobe chápe zmysle trestného konania v plnej miere. V súčasnosti nie je u neho prítomné duševné ochorenie s forenzným významom.

Aktuálne prebieha vynútená abstinencia pri syndróme závislosti od alkoholu a škodlivom zneužívaní pervitínu. Obžalovaný vzhľadom k svojmu duševnému stavu v čase spáchania trestného činu mohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a rovnako mohol svoje konanie ovládať. Jeho konanie nebolo chorobne determinované. V súčasnej dobe pobyt obžalovaného na slobode z psychiatrického hľadiska nie je pre spoločnosť nebezpečný, nakoľko nie je u neho prítomné duševné ochorenie v zmysle psychózy.

Z adiktologického hľadiska je u obžalovaného prítomný syndróm závislosti od alkoholu II-III štádium a škodlivé zneužívanie pervitínu. Vzhľadom na charakter vyšetřovanej trestnej činnosti je toho názoru, že aktuálne bude prospešná vynútená abstinencia v chránenom prostredí a v prípade prepustenia na slobodu, odporúča ochrannú ambulantnú protialkoholickú aj protitoxikomanickú liečbu s probačným dohľadom, s prísnou kontrolou dodržiavania úplnej abstinencie od návykových látok vrátane alkoholu, ako aj kontroly jeho sociálneho fungovania.

V psychickej oblasti je prítomná túžba po alkohole, zvyšovanie tolerancie, pretrvávajúce pitie napriek jeho zrejším negatívnym dôsledkom v sociálnej sfére; v somatickej oblasti je prítomný rozvoj abstinencnej symptomatológie po odňatí alkoholu.

Znalec zistil škodlivé zneužívanie pervitínu (prvá skúsenosť počas strednej školy, zneužívanie s prestávkami, spôsob aplikácie šňupaním, párkrát fajčením, bez vnútro-žilovej aplikácie). Posledné tri roky priznal raz do mesiaca niekoľkodňový ťah. U obžalovaného nie je prítomná degradácia osobnosti, ktorá by bola spôsobená zneužívaním psychoaktívnych látok a ktorá by následne viedla k strate schopnosti zdržať sa svojho konania.

Znalkyňa zotrvala na záveroch tohto posudku aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní. Doplnila, že v prípade ak bude obžalovanému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, považuje za prospešné vynútenú abstinenciu, pričom po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody odporúča nariadenie ochrannej protialkoholickej a protitoxikomanickej liečby ambulantnou formou v kombinácii s probačným dohľadom s cieľom kontroly dodržiavania úplnej abstinencie od všetkých návykových látok, vrátane alkoholu, ako aj jeho sociálneho fungovania. V prípade, že sa obžalovaný rozhodne, môže absolvovať ústavnú formu liečenia aj na dobrovoľnej báze.

Napriek tomu, že obžalovaný je stíhaný väzobne, teda prebieha vynútená ochranná abstinencia, jej znalecký posudok a jeho závery sú aktuálne aj v danom čase. Závislosť je celoživotné ochorenie, čo znamená, že diagnóza stanovená znaleckým posudkom ako taká, napriek tomu, že obžalovaný je rok a pol vo väzbe, u obžalovaného nevyzrála.

Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Jany Bullovej č. 62/2020, ktorým bol vyšetřený duševný stav mal. Z. E. vyplýva, že znalkyňa u maloletého v čase znaleckého vyšetřenia zisťuje prítomnosť syndrómu týraného dieťaťa, reaktívnu poruchu príchylnosti v rannom detstve - dezinhibovaný typ, hyperkinetickú poruchu na báze organického poškodenia CNS. Ďalej je prítomný deficit mentálnych

schopností - pásmo ľahkej duševnej zaostalosti, porucha vývinu reči spolu s balbutiesom (zajakavosťou). Syndróm týraného dieťaťa vznikol v súvislosti s fyzickým zneužívaním (krutým fyzickým trestaním dieťaťa), zanedbávaním zdravotnej starostlivosti (oneskorené vyhľadanie zdravotnej starostlivosti, vysvetľovanie mechanizmu úrazu, ktoré nezodpovedalo poraneniu), fyzickým zanedbávaním pri odopieraní adekvátneho stravovania dieťaťa a v súvislosti s emocionálnym zanedbávaním. Klinické prejavy syndrómu týraného dieťaťa sú kombináciou somatických a psychických zmien.

Pred závažným poškodením mozgu bolo dieťa podľa popisu správania celkovo inhibované, skôr apatické bez radosti, bez schopnosti vyjadriť živé emócie, bolesť či nesúhlas. Po závažnom poranení mozgu, ktoré vzniklo následkom krutého zaobchádzania agresora došlo k prejavom zvýšenej fyzickej agresie, sebadeštrukčných prejavov a k oslabeniu kognitívnej výkonnosti. Následkom emocionálnej deprivácie došlo k narušeniu psychického vývinu dieťaťa a jeho adaptabilného správania, čoho prejavom je aktuálny nevysvetliteľný a neovládateľný hnev u dieťaťa. Reaktívna porucha príchylnosti v rannom detstve - dezinhibovaný typ vznikla v súvislosti s anamnézou deprivácie, zlého zaobchádzania, veľmi nevhodnej starostlivosti v zmysle tvrdých nevhodných trestov v súvislosti s telesným týraním a zanedbávaním.

Chýbaním láskyplného vzťahu medzi dieťaťom a rodičom došlo k zlyhaniu v ďalšom vývojovom štádiu, čím sa dieťa nenaučilo nadviazať stabilný bezpečný vzťah. U dieťaťa je narušené jeho sociálne fungovanie, prítomné sú abnormity v sociálnych vzťahoch spolu s citovou poruchou. Prítomná je aj neprimeraná dráždivosť, výkyvy nálad, agresivita voči sebe aj voči iným, chudobné sociálne interakcie s vrstovníkmi. U maloletého je prítomný dezinhibovaný typ danej poruchy, ktorý sa vyznačuje nápadnou familiárnosťou voči cudzím osobám a chýbaním selektivity vo voľbe vzťahových osôb; dieťa je povrchne prítulné k cudzím osobám, vyžaduje si ich pozornosť aj neprimeraným spôsobom. Hyperkinetická porucha na báze organického poškodenia centrálnej nervovej sústavy sa prejavuje poruchami motoricko - percepčnými, teda hyperaktivitou, motorickou neobratnosťou, neschopnosťou relaxácie, dysfóriou pri inaktivite, ďalej poruchami kognitívnych funkcií; to znamená, že dieťa je nepozorné, neudrží pozornosť v aspekte sluchovom ani zrakovom, nie je schopné selekčného procesu, teda usmerniť pozornosť k podstatným informáciám. Dochádza k nežiadúcemu zapojeniu motoriky do aktivít procesov poznávania (prakticky je stále v pohybe). Prítomná je porucha motivácie aj vytrvalosti najmä pri aktivitách, ktoré neprinášajú okamžité uspokojenie. Porucha exekutívnych funkcií teda výkonných, seba-regulujúcich - absentuje ovládanie emócií aj impulzov, prítomná je porucha afektov, znížená tolerancia voči stresu, neschopnosť súhry s vrstovníkmi. Deficit intelektových schopností spadajúci do pásma ľahkej duševnej zaostalosti vznikol najpravdepodobnejšie na báze organického poškodenia CNS po závažnom poranení mozgu.

Konanie obvineného malo kauzálny, teda príčinný vzťah so vznikom duševných porúch, ktoré sú vyššie uvedené. Konkrétne išlo o týranie, zneužívanie a zanedbávanie dieťaťa so závažným dopadom na jeho ďalší vývoj a život. Podľa spisového materiálu a záznamov so zdravotnej dokumentácie, bola prítomná aktívna forma fyzického ubližovania vo forme násillia a krutého zaobchádzania s následnými rôznymi poraneniami, dokonca až s intrakraniálnym krvácaním. Ďalej bola prítomná pasívna forma fyzického ubližovania v zmysle nedostatočného uspokojovania životných potrieb, odopieranie jedla, ako aj forma citového týrania v zmysle ponižovania, nadávania a vyvolávania strachu. Súhra opakovanej priamej aj nepriamej agresie, ktorej bolo dieťa vystavované bez schopnosti účinnej obrany vzhľadom na jeho nízky vek spolu organickým postihnutím mozgu ako následkom krutého zaobchádzania agresora, negatívne zasiahla do psychického vývinu dieťaťa. Spustila sa manifestácia duševného ochorenia, ktoré nemá dobrú prognózu, ide o dezinhibovaný typ reaktívnej poruchy príchylnosti v detstve ale aj hyperkinetický syndróm s výraznou impulzivitou, hyperaktivitou, agresívnymi prejavmi, poruchou pozornosti s narušením jeho sociálneho fungovania, ale aj mentálnym zaostávaním. Už teraz je zjavné, že nastala disharmónia osobnostného vývinu, pre ktorú svedčí explozivita, impulzivita a agresívne prejavy.

Pokiaľ ide o prognózu a následky na duševnom zdraví dieťaťa, znalec vedel už v čase vyšetrenia konštatovať, že následky sú závažné a budú mať trvalý charakter. Deficit mentálnych schopností, ktorý vznikol následkom organického poškodenia mozgu, má trvalý charakter a prakticky ovplyvňuje všetky psychické funkcie dieťaťa. Podľa odbornej literatúry psychosociálna deprivácia vedie k dlhotrvajúcim zmenám správania, emocionálnym problémom a zaostávaniu vo vývoji dotknutej osoby. Opakované fyzické tresty spôsobujú narušenie zdravého osobnostného vývinu, spôsobujú problémy pri vytváraní adekvátnych citových väzieb, poruchy správania, ktoré sa prejavujú oslabenými zábranami, impulzivitou, agresivitou aj sebadeštrukciou. Tieto deti nedokážu zvládať svoju agresivitu, chýba im schopnosť

nadviazať pozitívne medziľudské vzťahy, chýba im dostatočná empatia a je tu aj neskôr riziko zneužívania návykových látok a alkoholu. U niektorých detí sa pridružia v dospelosti poruchy osobnosti.

Z takto kruto týraných detí bohužiaľ vyrastajú "rizikovní dospelí", ktorí sú ako rodičia dysfunkční, ktorí sa identifikujú s agresorom, chýba im empatia. Preukázané násilie medzi poskytovateľom starostlivosti a dieťaťom môže mať dopad na výber možnosti riešenia rôznych problémov práve formou agresie.

Miera psychického utrpenia, ktorá bola spôsobená maloletému zo strany obvineného dosiahla najťažšiu mieru. Konanie obvineného voči maloletému v zmysle priamej aj nepriamej agresie malo charakter absolútnej krutosti, hrubosti a bezcitnosti voči bezbrannému dieťaťu, čo vyústilo až do vážneho poranenia CNS s trvalými následkami na zdraví mal. dieťaťa. Dieťaťu chýbala emocionálna saturácia, dostatok empatie dospelaj osoby, adekvátne pozornosť a stimulácia s ohľadom na jeho vývinovú úroveň. Miesto toho bolo dieťa ponižované, odstrkované, malo obavy z opätovného konania obvineného. Dieťaťu bolo odopierané adekvátne stravovanie, čím boli spôsobené závažné následky na jeho telesnom aj duševnom zdraví (dieťa bolo vychudnuté, hladné, slabé, unavené, chudo-krvné, dokonca pri hospitalizácii na detskom oddelení NsP C. bola zistená dysfunkcia pečene a pankreasu na podklade podvýživy).

Znalkyňa jednoznačne konštatovala, že konanie obvineného dieťa prežívalo ako ťažké príkorie. Účasť maloletého na procesných úkonoch znalkyňa neodporúča s ohľadom na jeho vek a zdravotný stav.

Znalkyňa MUDr. Jana Bullová zotrvala pri výsluchu na hlavnom pojednávaní aj na záveroch posudku č. 62/2020. Mal. Z. vyšetrovala druhýkrát približne pred mesiacom v inom konaní, pričom závery, ktoré opísala v predmetnom znaleckom posudku sú v zhode aj s aktuálnym stavom. U tohto mal. stále pretrvávajú ochorenia, ktoré uviedla v predmetnom znaleckom posudku, mal. je dieťaťom výrazne motoricky nestabilným, je nepokojný, dráždivý, nevydrží pri konštruktívnych aktivitách, zaostáva v mentálnom a rečovom vývine, má nízku toleranciu na záťaž, keď reaguje impulzívne s dráždivosťou a agresivitou. Bolo u neho pozorované, že sa cíti bezpečnejšie v rodine starej matky, kde sa cíti istejšie.

Mal. Z. jej pri vyšetrení po roku spontánne uvádzal negatívne spomienky na otca, a to priamo bez vyzvania, uvádzal aj strach z jeho osoby. Konkretizovala, že mal. Z. jej ukázal jazvu - poranenie na hlave, pričom uviedol, že mu to spôsobil otec, vyťahoval si tričko a ukazoval, že otec ho bil po bruchu. Na jej otázku, aby uviedol, či ho bil aj niekto iný, cielene, či ho bila aj matka, opakovane uviedol, „nie“.

K prognóze jeho zdravotného stavu uviedla, že je veľmi nepriaznivá, sú tam doživotné trvalé následky. Vplyvom mozgového poranenia, kedy bolo u mal. prítomné subarachnoidálne krvácanie - teda krvácanie pod tvrdé mozgové blany, došlo následne k opuchu celej ľavej mozgovej hemisféry. Už pri hospitalizácii na klinikách v C. v januári 2020 konziliárny neurológ konštatoval okrem ochrnutia pravej hornej končatiny, organický psychosyndróm, čo znamená, že sú vážne poškodené kognitívne schopnosti dieťaťa. Taktiež liečebný pedagóg, ktorý mal. Z. vyšetroval počas rehabilitácie v E. v období od 24.01.2020 do 21.02.2020 zistil, že je u neho prítomný výrazný regres v oblasti kognitívnych schopností, bol potvrdený organický psychosyndróm. Uvedené v praxi znamená, že už teraz je u tohto dieťaťa prítomná ľahká duševná zaostalosť, čo je ochorenie trvalé, celoživotné a nie je možné ho zlepšiť žiadnou medikáciou.

Poukázala aj na ďalšie ochorenia, ktoré uvádzala v znaleckom posudku, konkrétne reaktívnu poruchu príchylnosti v detstve, ktorá sa môže diagnostikovať do šiestich rokov, ale potom prechádza do inej diagnózy, čo znamená, že dieťa nemôže normálne fungovať, má narušený osobnostný limit a často používa agresivitu pri nezvládaní záťaže. Znalkyňa uviedla, že podľa jej zistení bol aktívnym agresorom otec, zo strany matky išlo najmä o zakrývanie jeho správania pred okolím; v situácii, keď napr. malo dieťa početné modriny po tele, matka dieťa nedala do škôlky, aby sa na to neprišlo, alebo mu modriny ponatierala „dermacolom“. Nie je možné percentuálne vyjadriť, ktorý z rodičov akým spôsobom prispel k vzniku týchto porúch u dieťaťa. Nezistila však, že by matka mala nejaký podiel na vzniku fyzických zranení mal. Z., môže mať však podiel na vzniku duševných porúch, a to priamo na vzniku syndrómu týraného dieťaťa práve tým, že u Z. bolo zanedbávané poskytovanie zdravotnej starostlivosti a stravovanie, dieťa nebolo dostatočne citovo saturované a nemalo pocit bezpečia.

S poranením mozgu súvisí vznik troch porúch, a to reaktívna porucha príchylnosti v rannom detstve, hyperkinetická porucha správania a oneskorený vývin reči. Z jej pohľadu ako znalca psychiatra nie je

možné povedať, ktorá z týchto troch porúch je závažnejšia alebo menej závažná. Ako závažné ich hodnotí všetky tri, pretože z dieťaťa, ktoré predtým nebolo mentálne retardované, sa následkom úrazu mozgu stalo dieťa s mentálnou retardáciou a s nepriaznivou prognózou vývoja osobnosti do budúcnosti.

Odhliadnuc aj od úrazu mozgu, vzhľadom na spôsob zanedbávania z hľadiska fyzického, z hľadiska emocionálnej deprivácie, vznikli u mal. vážne duševné choroby - syndróm týraného dieťaťa a reaktívna porucha prítulnosti.

Znalkyňa vysvetlila spôsob, akým bol mal. Z. vyšetrovaný, kedy vyslovene uviedla, že pri vyšetrení bol veľmi agresívny, ničil im (znalcom) veci, štipal ich, ale bil na druhej strane aj sám seba, búchal si hlavu, jednoducho s ním nebolo možné nadviazať komunikáciu na dlhší čas. Nebol schopný nejakým spôsobom riešiť konštruktívne úlohy a bolo jasne badať, že toto dieťa má narušené sociálne fungovanie, pozornosť dospelých púta neprimeraným spôsobom. Vzťahy, ktoré maloletý nadväzuje, sú veľmi povrchné, keď napr. odchádzali, obul sa a chcel ísť s ňou.

Mal. Z. nezvláda svoje emócie, jeho intelekt zhodnotila v pásme ľahkej duševnej zaostalosti, do budúcnosti však nedokáže vylúčiť, že nastane jeho prehĺbenie. V rámci sociálneho fungovania už teraz u mal. Z. badať autistické prejavy, preto nie je vylúčené, že sa prejaví ochorenie v budúcnosti aj z okruhu autizmu. Bude viac než potrebné, aby mal maloletý Z. neustály dohľad odborníkov - psychológa a psychiatria, taktiež bude určite vyžadovať špeciálny vzdelávací proces.

Znalkyňa pri výsluchu na hlavnom pojednávaní jednoznačne zotrvala na svojom predchádzajúcom tvrdení v tom smere, že mal. Z. im pri znaleckom vyšetrení jednoznačne uvádzal, že fyzické zranenia, ukazujúc najmä na hlavu, mu spôsobil otec, pričom spontánne sa na adresu svojho otca vyjadroval veľmi vulgárne, pričom na výzvu samosudcu konkretizovala toto vyjadrenie slovom „kokoť“. Na jej priamu otázku, či ho niekedy bila aj matka, jej spontánne odpovedal nie.

Podľa zdravotnej dokumentácie bola dieťaťu zistená vo veku 5 mesiacov života atopická dermatitída; postrádala však v záznamoch nejaké ďalšie kontrolné vyšetrenia ohľadom tohto ochorenia. Neskôr tam bol zaujímavý údaj z 13.12.2017 o deviatej hodine večer - ošetrene na úrazovej chirurgii NsP C. - u v tej dobe dvojročného dieťaťa nález zlomeniny pravej kľúčnej kosti; v období od 17.12.2018 až 08.01.2019 bolo dieťa hospitalizované na detskom oddelení v NsP v C., kam bolo dieťa umiestnené na podnet ÚPSVaR pre podozrenie na týranie dieťaťa v domácom prostredí. Pri prijatí bolo opisované, že bolo dieťa kľudné, mal početné povrchové rany, hematómy (modriny), rozškrabané miesta a chrasty, na tvári, chrbte, hrudníku, bruchu, horných a dolných končatinách rôzneho dátá. Na záhlaví trojročného dieťaťa bol zistený veľký podkožný hematóm s rozmerom 8 x 10 cm, zobrazovacími vyšetreniami bola zistená staršie zlomenina rebra, diagnostické závery, pomliaždenie hrudníka, proteínovo energetická podvýživa, iný syndróm týrania bližšie neurčenou osobou, povrchové poranenie vlasatej kože hlavy, iná choroba podžalúdkovej žľazy, iná choroba pečene.

Záverom znalkyňa uviedla, že mal. Z. jednoznačne a nevyhnutne potrebuje bezpečné prostredie tak, aby bol citovo saturovaný, nesmú sa mu pripomínať okolnosti, ktoré v minulosti zažil. Je toho názoru, že je určite na mieste uloženie zákazu styku otca s maloletým, pričom si dovoľí tvrdiť, že otec by mal byť pozbavený rodičovských práv. Z. musí byť pod neustálym dohľadom odborníkov - psychológa, detského psychiatra a neurológa. Počas svojej 24 ročnej praxe sa ako lekár psychiater s takto závažným prípadom nestretla, bolo to pre ňu ako skúsenú znalkyňu veľmi ťažké.

Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Emila Bullu č. 16/2020, znalca z odboru psychológie, ktorým bola skúmaná osobnosť obžalovaného vyplýva, že táto je disharmonicky štruktúrovaná s egocentrickými rysmi. Vývin osobnosti prebiehal v štandardných rodinných podmienkach. Prítomné bolo problematické správanie na základnej aj strednej škole. V partnerskom vzťahu má tendencie k dominantnosti a direktívnosti. Vzťah k deťom je diferencovaný. Najhorší vzťah má so synom Z.. Vzťah s ostatnými tromi deťmi je podľa dostupných informácií bezproblémový. Z. vyčítal, že sa ku nim ako rodičom správa odmerane. Nevedel pochopiť, že je iný ako ďalšie tri deti. Jeho zvláštne správanie si vysvetľoval ako vzdor. Neustále mal potrebu zmeniť jeho povahu na obraz ostatných detí. Z toho, že sa mu to nedarilo bol dlhodobo frustrovaný. Vínou pripisoval svokre, ktorú obviňoval z toho, že Z. rozmaznala.

Cieľ, ktorý si obvinený vytýčil bol nereálny. Poškodený maloletý má iné povahové dispozície, ako jeho súrodenci. Pravdepodobne nikdy nebude zapadať do predstáv, ktoré má vytvorené jeho otec. Spôsob, akým chcel obvinený dosiahnuť zmenu synovho správania bol absolútne neprípustný. Tresty, ktoré uplatňoval je možné jednoznačne označiť za týranie. Neprimerané trestanie začalo, keď mal maloletý necelé tri roky a postupne naberalo na intenzite. Skončilo vážnymi somatickými zraneniami s nutnosťou opakovanej hospitalizácie a operačného zákroku v oblasti mozgu. Okrem toho bolo dieťa podvýživované, čo bolo s veľkou pravdepodobnosťou následkom pseudo-výchovného pôsobenia otca - trestanie obmedzovaním stravy, odopieranie sladkostí, a pod. Voči ostatným deťom takéto metódy neuplatňoval.

Probant nie je schopný vybočiť zo svojich konzervatívnych predstáv o svete, ani svoje názory v tejto oblasti korigovať. Schopnosť prežívania emócií je u neho diferencovaná. Je schopný milovať osoby, ktoré sa správajú podľa jeho predstáv. Inak konajúcich ľudí má tendencie zavrhať, prípadne meniť. Afektivita je u obžalovaného labilná. Veľmi rýchlo dokáže vzplanúť do impulzívnych reakcií. Empatické schopnosti a schopnosť súcitiť sú narušené. V popredí záujmu sú vlastné predstavy a potreby. V sociálnej oblasti sa dokáže správať ústretovo a dokáže nadväzovať aj dlhodobjšie priateľské kontakty. Dokáže zhodnotiť aké správanie na verejnosti mu prinesie benefit.

Agresivita je v osobnostnom obraze zastúpená vo zvýšenej miere. V konaní má podobu direktívneho presadzovania si svojich záujmov a predstáv. Môže nadobúdať podobu verbálnej aj brachiálnej agresie. Racionálna kontrola agresivity je čiastočne funkčná najmä mimo okruh rodiny. Verbálne deklaruje ľútosť nad svojimi skutkami, svedomie a etické normy však nie sú dostatočne zvnútornené.

V partnerskom vzťahu je neistý. Manželke nedôveruje a má tendencie ku kontrole jej denného režimu. Aktuálna úroveň intelektových schopností obžalovaného sa celkovo pohybuje v dolnom pásme populačnej normy. Pamäťové schopnosti v oblasti novopamäti sú na úrovni nameraného intelektu, dosahujú teda úroveň dolného pásma priemeru. Kapacita pamäťových schopností mu umožňuje zapamätať si obsah prežitých udalostí, hodnotiť ho, aj následne reprodukovať. Vyšetrením neboli zistené tendencie ku konfabuláciám. Poruchy myslenia ani vnímania zaznamenané neboli.

Čo sa týka skúmania jeho pohnútky z psychologického hľadiska, obžalovaný synovi Z. vyčítal, že sa ku nim ako k rodičom správa odmerane. Nevedel pochopiť, že je iný ako ďalšie tri deti. Jeho zvláštne správanie si vysvetľoval ako vzdor. Neustále mal potrebu zmeniť jeho povahu na obraz ostatných detí. Z toho, že sa mu to nedarilo bol dlhodobo frustrovaný. Vinu pripisoval svokre, ktorú obviňoval z toho, že Z. rozmaznala. Cieľ, ktorý si obžalovaný vytýčil bol nereálny. Poškodený maloletý má iné povahové dispozície, ako jeho súrodenci. Pravdepodobne nikdy nebude zapadať do predstáv, ktoré má vytvorené jeho otec.

V zhodne so znalcom psychiatrom znalec konštatoval, že sa nejednalo o chorobný motív konania. Správanie obžalovaného bolo v súlade s jeho osobnostnou výbavou. Prípadnú recidívu podobného konania nie je možné vylúčiť. Obžalovaný bol už v minulosti potrestaný za rovnaké správanie v priestupkovom konaní. Takýto trest však nepriniesol pozitívnu zmenu jeho postojov a správania.

Znalec Mgr. Emil Bulla zotrval na znaleckom posudku č. 16/2020 aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní. Pokiaľ uviedol, že obžalovaný má v partnerskom vzťahu tendencie k dominantnosti a direktívnosti, vysvetlil, že tieto vychádzajú z potreby obžalovaného mať veci pod kontrolou, prejavujú sa presadzovaním svojich požiadaviek, postojov a predstáv ako má fungovať rodina. Vychádza pritom zo svedeckých výpovedí manželky, že táto agresivita mala skôr charakter slovnej agresie, kedy jeho manželka vypovedala, že jej a mal. Z. obžalovaný nadával do darebákov, pretože ona nepracuje a celá finančná situácia rodiny je na jeho pleciah.

Vyjadrenie zo znaleckého posudku v tom smere, že obžalovaný nemá tendencie ku konfabuláciám vysvetlil, že tieto sú patologicky podmienené poruchy pamäte, nič také nebolo u obžalovaného znaleckým vyšetrením zistené. Ak dochádza k zmenám výpovedí, považuje to za spôsob obhajoby obžalovaného.

Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Emila Bullu č. 17/2020, ktorým bola skúmaná osobnosť mal. Z. E. vyplýva, že intelektové schopnosti maloletého sú v čase vyšetrenia v pásme ľahkého stupňa ľahkej

duševnej zaostalosti, verbálne schopnosti sú insuficientné. Slovná zásoba je veľmi slabá. Vyjadruje sa jednoslovné, prípadne v jednoduchých vetách. Mentálna úroveň dieťaťa v čase vyšetrenia zodpovedá fyzickému veku 2,5 - 3 roky.

Osobnostný vývin dieťaťa je významne narušený v oblasti exekutívnych funkcií dieťa nedokáže regulovať svoje správanie, absentuje trpezlivosť aj vnímanie potrieb iných ľudí. Všetky svoje prania chce mať uspokojené okamžite. V oblasti konania je prítomná výrazná dezinhibícia. Dieťa je emocionálne frustrované. Neprimeraným spôsobom si vyžaduje telesný kontakt aj cudzích osôb. Podobné správanie bolo popisované aj počas pobytov v materských škôlkach. V rámci rodinných vzťahov bolo dieťa odstrkované. Výchovný prístup k nemu a ostatným súrodencom bol selektívny. Emocionálne prejavy v rodine prejavované k Z. a ostatným súrodencom boli výrazne rozdielne.

Dieťa bolo podvýživné v dôsledku nedostatku jedla. Bolo neprimerané fyzicky trestané, bité otcom, fackované tak , že padalo na zem, alebo sa udieralo o časti nábytku. Voči fyzickým útokom dieťa postupne rezignovalo, prestalo sa brániť a už ani neplakalo. Za trest musel chlapec aj niekoľko hodín stáť tvárou k stene. Bol mu tiež odopieraný kontakt s rodinnými príslušníkmi, na ktorých bol citovo naviazaný. V rodine sa necítil bezpečne a nebola mu zabezpečená dostatočná ochrana pred fyzickým aj emocionálnym ubližovaním. Osobnostný vývin bol narušený v dôsledku emocionálnej frustrácie, fyzického a psychického týrania, zanedbávania a tiež v dôsledku úrazu mozgu. Tieto faktory spôsobili osobnostný regres, ktorý bude pravdepodobne nezvratný.

V súčasnosti sú prítomné impulzívne prejavy s tendenciami k sebaubližovaniu, brachiálnej heteroagresivite ako aj deštruktívne prejavy namierené voči predmetom.

V súčasnej rodine je dieťa spokojné, má saturované všetky fyzické aj emocionálne potreby. Vzťah k otcovi je negatívny . Je na otca nahneváný a tiež na neho škaredo nadáva. Vzťah voči matke je ambivaletný. Prezentuje voči nej pozitívne aj negatívne postoje. Vzťah k súrodencom je akoby vyhasnutý. Vzájomný vzťah so starou mamou N. je pozitívny. Aktuálny psychický stav významne oslabuje vierohodnosť dieťaťa. Jeho pamäťové a intelektové schopnosti sú v súčasnosti na úrovni, kedy nie je schopný správne vnímať, zapamätať si ani reprodukovať obsah prežitých udalostí. Všetky psychické zmeny maloletého majú priamu súvislosť s konaním obžalovaného.

Znalec Mgr. Emil Bulla zotrval pri výsluchu aj na záveroch posudku č. 17/2020. Konštatoval, že významné rozdiely v psychickom stave maloletého, ktorý bol u neho prítomný v apríli 2020 a pri vyšetrení po roku, zistené neboli. Čo sa týka vývinu jeho reči, dieťa urobilo mierny pokrok. V súčasnej dobe je schopný používať jednoduché vety, avšak pred rokom bol schopný tvoriť iba jednoslovné a dvojslovné odpovede. Celkovo však úroveň jeho kognitívnych schopností naďalej zaostáva za vekovou normou.

Je u neho prítomná výrazná hyperaktivita, ťažká porucha osobnosti, deficit intelektu, je narušená sociabilita a autoagresívne a heteroagresívne prejavy, ktoré sú niečo miernejšie ako boli pred rokom. Naďalej pretrváva výrazne negatívny postoj mal. Z. k svojmu otcovi. Ako znalca ho prekvapilo, že pri deficite jeho kognitívnych schopností sú postoje mal. Z. voči jeho otcovi stabilizované, čo však možno vyvodiť z toho dôvodu, že negatívne pôsobenie zo strany otca na maloletého bolo intenzívne, dlhodobé, a preto u neho zanechalo tak silnú pamäťovú stopu.

Pokiaľ ide o postoj dieťaťa k matke, tento znalec charakterizoval ako ambivalentný, čo znamená, že nemá ujasnené, či je mama dobrá alebo zlá, vyjadrenia o svojej matke mení.

Znalec jednoznačne konštatoval, že správanie otca k mal. nezodpovedalo bežnému štandardu správania sa rodiča k mal. dieťaťu. Aj v prípade, ak by maloletý, či už vedome alebo nevedome, dal nejakým spôsobom dôvod na takéto správanie otca k nemu, správanie otca k Z. jednoznačne nebolo primerané a adekvátne.

Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Emila Bullu č. 13/2020, ktorým bola skúmaná osobnosť maloletého Z. E. vyplýva, že tento maloletý je schopný uvedomovať si, v akej pozícii sa jeho otec nachádza vie, že je vo väzbe jeho prítomnosť mu chýba. Posúdiť závažnosť jeho skutkov však nedokáže, orientuje sa iba vlastnou potrebou byť s otcom čo najskôr. Táto skutočnosť môže výrazným spôsobom oslabovať jeho motiváciu vypovedať v otcom neprospech. Jeho úsudky v tejto oblasti možno hodnotiť ako katalitívne

skreslené, teda ovplyvnené na základe dominantné prežívaných emócií. U maloletého boli vo forenzne zvýšenej miere potvrdené sklony k skresľovaniu vnímaných skutočností, k dopĺňaniu medzier v pamäti neskutočnými prvkami, či k prezentácii neskutočných, či vymyslených dejov. Vzťah maloletého k otcovi je pozitívny, sám uvádza, že otec mu veľmi pomáha. Vzťah maloletého k matke je tiež pozitívny. Súčasný psychický stav nebol významným spôsobom negatívne ovplyvnený konaním obvineného.

Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Emila Bullu č. 14/2020, ktorým bola skúmaná osobnosť maloletej Z. E. vyplýva, že aktuálna úroveň intelektových schopností sa orientačne pohybuje v dolnom pásme populačnej normy. Jej výpovede sú priame nevykalkulované, pri svojom veku a osobnostnej výbave ešte nedokáže byť vypočítava a hovorí, čo si naozaj myslí; ani špecifická vierohodnosť maloletej nie je významnejšie narušená. Vzťah maloletej k matke je nezrelý, je na ňu nadmerne naviazaná. Vzťah k otcovi je neutrálny až pozitívny. Významné zmeny v priamej príčinnej súvislosti s vyšetrovaným skutkom u nej zaznamenané neboli.

Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Emila Bullu č. 15/2020, ktorým bola skúmaná osobnosť maloletého Z. E. vyplýva, že jeho intelektové schopnosti sú menej vyvážené. Ich úroveň sa orientačne pohybuje v dolnom pásme populačnej normy. Údaje z minulosti je schopný reprodukovat' na úrovni primeranej jeho veku. Produkcie jeho pamäti a predstavivosti sa ešte prekrývajú a splývajú. Jeho vzťah k otcovi je pozitívny a tak isto aj k matke. Jeho súčasný psychický stav nebol významným spôsobom negatívne ovplyvnený konaním obžalovaného.

Znalcom z odboru psychológie Mgr. Emilom Bullom bola skúmaná aj osobnosť matky Z. E. Zo záverov jeho znaleckého posudku č. 18/2020 vyplýva, že jej intelektové schopnosti sú celkove v dolnom pásme populačnej normy; v dôsledku oslabeného sebavedomia je náchylná ľahšie podliehať manipulácii zo strany dominantných osôb. Vo veku 15 rokov, keď jej osobnostný vývin nebol ustálený, sa zoznámila s obžalovaným, s veľkou pravdepodobnosťou prebrala jeho názory aj životné postoje. Jej konanie bolo často naivné, vo významnej miere ovplyvnené predstavami jej partnera. Jeho správaniu sa nedokázala účinne vzoprieť, ani keď už bolo ďaleko za hranicou etiky a normálnosti. Jej životné postoje sú nezrelé. Vzťah k vlastným deťom deklaruje ako pozitívny. V zásadných situáciách sú však jej postoje k nim zvláštne.

Vzťah k manželovi je v súčasnosti menej emocionálne nasýtený. Chce sa s ním rozviesť a udáva, že by mu už druhú šancu nedala. Afektivita je v bežných situáciách dostatočne stabilná. V strese a napätí je jej prah dráždivosti nízky. Má tendencie k prudkým verbálnym, explozívnyim reakciám. Neboli u nej zistené príznaky psychického ochorenia z okruhu psychostimulácií. Zážitky z minulosti popisuje pre forenzne účely dostatočne spoľahlivo. Vyšetrením neboli zistené tendencie ku konfabuláciám. K vedomému skresľovaniu výpovedí minulosti pravdepodobne dochádzalo pod vplyvom osoby obžalovaného. O vymanení sa spod jeho vplyvu je schopná podať výpovede, ktoré je možné považovať za blízke prežitej realite.

Vzťah Z. E. voči manželovi bol v minulosti submisívny. Zoznámila sa s ním ako 15 ročná a prebrala mnohé jeho názory a životné postoje. Aj keď konal v rozpore s jej predstavami, vždy ju dokázal presvedčiť sľubmi, že sa zmení.

V súčasnosti sú jej city voči obvinenému vlažné. Chce sa s ním rozviesť a neplánuje mu dať ďalšiu šancu. Stopy psychickej traumatizácie v priamej príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného neboli vyšetrením zistené. K vedomému zamlčovaniu skutočností v minulosti pravdepodobne dochádzalo pod vplyvom osoby obžalovaného.

Znaleckým posudkom č. 18/2019 MUDr. Borisa Ťažkého, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, boli posudzované zranenia mal. Z., ktoré mal v čase jeho hospitalizácie dňa 17.12. 2018. Zo záverov tohto posudku vyplýva, že vyšetrením maloletého dňa 18.12.2018 bolo zistené, že má na tele početné odreniny - škrabance. Dieťa sa škrabe po celom tele. Na čele približne v strede je nazelenalá krvná podliatina s okolitou polkruhovitou odreninou lokalizovanou vľavo, v strede bodovitá odrenina, na záhlaví je chrasta približne kruhového tvaru, na hornom okraji šupiny v záhlavnej časti mierne vpravo, o priemere cca 1,5 cm. V tomto mieste na mieste prilahlom cca 2 cm vľavo je ložisko alopecie. Difúzne po tvári na oboch ušniciach, na krku, na chrbte, na chrbtoch rúk, na dolných končatinách sú prítomné povrchové odreniny, škrabance. Dieťa má suchú kožu a škrabe sa po celom tele. Krvné podliatiny staršieho dáta vzniku nazelenalej farby sa nachádzajú na vnútornej ploche

vzdialenej časti pravého predlaktia, na vonkajšej strane pravého stehna a na oboch predkoleniach. Z predloženého prepisu vyšetrenia počítačovou tomografiou je popisovaný objemný podkožný krvný výron v temenno-záhlavnej krajine hlavy, teda v mieste korešpondujúcom popisovanou chrastou v tejto časti.

Čo sa týka mechanizmu vzniku poranení znalec konštatoval, že niekoľko dní pred 18.12.2018 pôsobil na hlavu dieťaťa vonkajšie mechanické násilie tupého charakteru do oblasti temenno-záhlavnej a čelovej a v minulosti, minimálne 6 a viac týždňov, niekoľko mesiacov prípadne rokov, pôsobilo násilie na pravú polovicu hrudníka. Škrabance si dieťa mohlo spôsobiť samé.

Vzhľadom k výpovedi matky o dvoch úderoch vodítkom pre psa do oblasti chrbta, po ktorých mali ostať stopy červenej farby na chrbte mal. Z., možno z hľadiska mechanizmu vzniku dôvodne uvažovať aj o následku takýchto úderov na chrbát maloletého. Chrasty na chrbte môžu byť následkom odreniny po údere vodítkom pre psa. Ide o pomerne ľahké poranenie, avšak somaticky boli zistené zanedbávania ošetrovania chorobne postihnutej kože (atopická dermatitída) a podvýživa. Doba liečby čerstvých poranení maloletého predstavuje obvykle 7 až 14 dní. V uvedenej dobe nie je započítaná realimentácia (pre podvýživu) a liečba kožného ochorenia (atopickej dermatitídy), ktoré boli u maloletého zanedbané.

Následkom úrazových zmien bol z telesného aspektu maloletý obmedzený bolesťivosťou poranených miest, najmä bolesťami hlavy a chrbta, a to po dobu 7 až 14 dní. Neposkytnutím primeraného ošetrovania kože maloletý trpel svrbením kože a bolesťivosťou rozškrabaných oblastí kože. Nedostatočnou alebo nesprávnou výživou bol ohrozený správny telesný vývoj maloletého s možnými prejavmi v psychomotorickej oblasti. Telesný vývoj maloletého je neprimeraný v zmysle podvýživy prejavujúcej sa nízkou telesnou hmotnosťou a metabolickou disociáciou (v biochemickom obraze krvi).

Zo súdno-lekárskeho hľadiska ide po komplexnom zhodnotení nálezov v danom prípade o syndróm týraného a zneužívaného dieťaťa tzv. CAN („child abuse and neglect“, pozn. sudcu), a to z hľadiska spôsobených úrazových zmien pri neprimeraných telesných trestoch, podvýžive, odopieraní zdravotnej starostlivosti v zmysle nedostatočnej starostlivosti o kožu pri atopickej dermatitíde, či podozrení na oneskorené umožnenie poskytnutia zdravotnej starostlivosti v decembri 2017.

Znalec MUDr. Mgr. Boris Ťažký, PhD. zotrval na záveroch znaleckého posudku aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní, kde uviedol, že podvýživa bola v danom prípade u mal. Z. E. spôsobená nedostatočným príjmom potravy, teda kvantitatívnym nedostatkom stravy, príp. jej nevhodným zložením, teda kvalitatívnym nedostatkom. Detský organizmus dieťaťa jeho veku sa intenzívne vyvíja, rastie, na čo sú nevyhnutné potrebné základné nutrienty alebo živiny, bielkoviny, tuky, cukry, minerály, vrátane stopových prvkov a vitamíny. Tieto látky sú stavebne potrebné na to, aby mohli rásť kosti, mäkké tkanivá, ale sú dôležité aj pre vývin mozgu - centrálného nervového systému. Z týchto dôvodov konštatoval, že u maloletého nemohol prebiehať jeho vývoj normálne, pričom toto tvrdenie sa týka najmä pohybového aparátu - kostí, svalov a šliach. Rovnako bol však u neho zasiahnutý psychický vývoj v zmysle somatického deficitu rozvoja mozgu a celého nervového systému. Dieťa je fyzicky menšie, chudé, má porušenú koordináciu pohybov - všetko toto sú prejavy deficitu psychomotorickej oblasti.

Pokiaľ ide o zlomeninu kľúčnej kosti, táto vzniká najčastejšie nepriamym mechanizmom, teda prenesene, napr. pri páde, môže však vzniknúť aj priamym mechanizmom pôsobenia násillia. Nie je možné jednoznačne vylúčiť, že zlomenina kľúčnej kosti by nevznikla pri sánkovačke. Zároveň však znalec konštatoval, že postup rodičov znemožnil presne stanoviť mechanizmus a čas vzniku poranenia, pretože údaje o mechanizme vzniku tohto poranenia zo strany matky sa líšia vo viacerých jej výpovediach a ošetrujúci chirurg v čase ošetrovania vyslovil podozrenie a predpoklad na zastaranosť poranenia pletenca pravej hornej končatiny. V danom prípade sa navyše jednalo o zlomeninu s posunom, kedy fragmenty kostí oproti sebe boli posunuté a do okolitých mäkkých tkanív došlo ku krvácaniu. Takáto zlomenina sa prejavuje obmedzením hybnosti celej pravej hornej končatiny a bolesťivosťou, jednoducho ju nemožno prehliadnuť.

Pokiaľ ide o zlomeninu rebra v pravej polovici hrudníka, jedná sa o pôsobenie vonkajšieho mechanického násillia do pravej zadobočnej časti hrudníka, nakoľko v tomto mieste sa zlomenina pravého 9. rebra vyskytovala. Zlomeniny rebier u detí sú z forenzného aspektu vždy výkričníkom, pretože sú často obrazom priamych nárazov, úderov, kopnutí a často bývajú súčasťou syndrómu týraného dieťaťa. Z hľadiska vývoja dieťaťa bol stav, ktorý zistil v decembri 2018 reverzibilný, t. j. správnu liečbou ochorení

a poskytnutím správnej výživy v správnych množstvách bol maloletý v stave, kedy bolo možné deficit zvrátiť bez trvalých následkov. Toto konštatovanie sa týka len hodnotia telesného zdravia maloletého. On nie je spôsobilý ako znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, hodnotiť jeho duševné a sociálne zdravie.

Vo veci bol ohľadom zranení, ktoré boli zistené mal. Z. E. po jeho hospitalizácii dňa 25.11.2020, vypracovaný znalecký posudok č. 7/2020 MUDr. Milanom Kanianskym, znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a úrazová chirurgia, zo záverov ktorého vyplýva, že u maloletého boli počas hospitalizácie na II. klinike Detskej anesteziológie a intenzívnej medicíny Detskej fakultnej nemocnice C. zistené zranenia - akútne vnútrolebečné krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vľavo s presunom stredových štruktúr mozgu smerom doprava (akútny subdurálny hematóm) s následným opuchom mozgu, chronické krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú (chronický subdurálny hematóm), pomliaždenie s podkožným krvným výronom na čele, pomliaždenie sleziny, pomliaždenie hrudníka, chrbta a krížovej oblasti s viacpočetnými krvnými podliatinami (výronmi) a odreninami nad tŕňovými výbežkami driekových stavcov L2, L3, L4 a nad prvým krížovým stavcom, pomliaždenie s krvnými podkožnými podliatinami - výronmi v ľavej sedacej oblasti a krvné podliatiny nad veľkým hrbolom stehnovej kosti vľavo, pomliaždenie s plošnou krvnou podliatinou na vnútornej strane pravého stehna a krvná podliatina s povrchovou odreninou v oblasti hrádze vpravo, pomliaždenie s krvnými podliatinami na oboch kolenách, pomliaždenie s krvnou podliatinou v oblasti pravého lakťa.

Čo sa týka mechanizmu vzniku poranení, subdurálny hematóm je nahromadenie krvi medzi vnútornou plochou tvrdej pleny mozgovej a povrchom mozgu krytým pavúčnicou. Zdrojom krvácania býva v úplnej väčšine pretrhnutie premošťujúcich žíl medzi povrchom mozgu a tvrdou plenu mozgovou. Roztrhnutie týchto žíl spôsobuje zotrvačný strihový pohyb mozgu proti tvrdej plene a lebke, pri krátkom a prudkom pohybe hlavy, pri akcelerácii vyvolanej aktívne pôsobiacim násilím, ale i pri decelerácii vyvolanej pasívnym nárazom hlavou do pevnej prekážky. Vzniká najčastejšie pasívnym deceleračným mechanizmom, kedy pohybujúca sa hlava naráža do pevnej prekážky. V dôsledku toho dochádza k posunu vo vnútri lebky, natiahnutiu a tým pretrhnutiu premošťujúcich žíl medzi povrchom mozgu a tvrdou plenu. Náraz hlavou na tvrdú pevnú prekážku (podlahu, stenu, dvere) v prípade, že táto plocha je hladká a nemá ostré výčnelky, nemusí zanechať známky poranenia na povrchu hlavy, koži a podkoží. K vzniku subdurálneho krvácania môže viesť u detí aj silnejší úder (postačí aj silnejšia facka), kedy sa hlava, a tým aj mozog, dostanú do čiastočnej rotácie. Nástup klinických príznakov krvácania závisí aj od rýchlosti narastania krvácania a objemu krvného výronu. Pri krvácaní z väčšej cievy a rýchlom nahromadení krvi v priestore, sa klinické príznaky objavujú skôr do desiatok minút až niekoľko hodín. Pri pomalšom krvácaní sa klinické príznaky nemusia prejaviť aj niekoľko dní až týždňov a hematóm prechádza do chronického štádia.

Akútny subdurálny hematóm sa klinicky manifestuje od niekoľko hodín do troch dní. Jedná sa väčšinou o venózne krvácanie, ktoré je postupné, pomalšie než arteriálne, až po nahromadení určitého objemu krvi v subdurálnom priestore sa krvácanie manifestuje klinicky. U detí, kde ešte nie je prítomná atrofia mozgového tkaniva, sa obyčajne prejavuje skôr, ako u dospelých, už po desiatkach minút až do niekoľkých hodín.

Za chronický subdurálny hematóm sa považujú všetky subdurálne hematómy po odznení akútnej fázy krvácania, teda po uplynutí asi 7 dní. Subdurálne hematómy manifestujúce sa medzi tretím až siedmym dňom sa označujú ako subakútne a majú známky akútneho a čiastočne chronického subdurálneho hematómu.

U mal. Z. bol podľa CT nálezu z 25.11.2019 a aj podľa operačného protokolu z 25.11.2019, prítomný akútny aj chronický subdurálny hematóm nad ľavou mozgovou hemisférou. K akútne krvácaniu došlo do oblasti už prítomného chronického subdurálneho hematómu. U maloletého došlo k masívnemu dokrvácaniu do už prítomného chronického hematómu s veľkým objemom akútneho hematómu a je vysoko pravdepodobné, že ku krvácaniu došlo následkom úrazu niekoľko desiatok minút až niekoľko hodín pred klinickou manifestáciou, teda pred nástupom bezvedomia s kľčmi.

Zranenie korešponduje s tým, ako to uvádzajú svedkovia, t. j. s nárazom hlavy do dverí po údere do tváre; čas vzniku krvácania mohol byť niekoľko hodín pred prejavom sa klinických príznakov, okolo obeda.

Poranenie sleziny typu malej lacerácie mohlo vzniknúť skočením, resp. pristúpením pätou do oblasti brucha.

Pomliaždenia hrudníka a chrbta vznikli aktívnym mechanizmom, opakovaným pôsobením tvrdého tupého predmetu (päšť, noha, obuv) na hrudník a chrbát, silou najmenej strednej intenzity. Vzhľadom na ich rozsah, lokalizáciu a početnosť znalec vylučuje vznik pasívnym mechanizmom t. j. pádom.

Pomliaždenia s podkožnými krvnými výronmi v oblasti sedacej a vnútornej strany stehna vznikli opakovanými údermi alebo kopmi nohou. Vzhľadom na ich rozmiestnenie, lokalizáciu a početnosť znalec vylúčil vznik pádom, alebo aj opakovanými pádmi.

Pomliaždeniny s podkožnými krvnými výronmi na oboch kolenách a pravom lakti mohli vzniknúť pri páde smerom dopredu. Podľa charakteru lokalizácie a sfarbenia krvných výronov, podliatiny na chrbte a hrudníku, vznikli v rôznom čase, od jedného do siedmich dní pred dokumentáciou. Podliatiny na stehnách vznikli asi 24 hodín pred dokumentáciou (26.11.2019). Podliatiny na kolenách a pravom lakti mohli vzniknúť 2 až 4 dni pred dokumentáciou.

Čo sa týka charakteru poranení, poranenie mozgu má charakter ťažkého poranenia, poranenie sleziny má charakter ťažkého poranenia, poranenia - pomliaždeniny trupu, hrudníka a končatín majú charakter ľahších až stredne ťažkých poranení.

Poranenia zo súdno-lekárskeho hľadiska majú charakter ťažkej ujmy na zdraví. Poranenie mozgu sa prejavilo poruchou vedomia s kŕčmi, poruchou hybnosti pravostranných končatín, poruchou reči, poruchou dýchania. Podkožné podliatiny sa prejavujú bolestivosťou stredného stupňa. Bola narušená funkcia mozgu, kedy následkom stlačenia mozgovvej hemisféry a presunu mozgového kmeňa subdurálnym krvným výronom došlo k poruche motoriky, reči, dočasnému vyradeniu dýchania. Život ohrozujúci stav si vyžiadala opakované operácie hlavy, nutnosť umelej pľúcnej ventilácie a komplexnú intenzívnu starostlivosť na oddelení intenzívnej medicíny. Dĺžka liečenia presiahne 42 dní. Pri poranení boli zasiahnuté životne dôležité orgány. Bol zasiahnutý mozog, čo si vyžiadalo dlho dobejšiu intenzívnu starostlivosť, vrátane umelej pľúcnej ventilácie, opakované operácie (trikrát) a dlhodobú rehabilitačnú liečbu.

Poškodený bude obmedzený v obvyklom spôsobe života najmenej niekoľko mesiacov. Zranenia zanechajú trvalé následky. Znalec ohodnotil predmetné zranenia celkovo 550 bodmi.

Zranenie - akútny subdurálny hematóm - akútne krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vzniklo o maloletého Z. vysoko pravdepodobne zavinením cudzou osobou. Takéto zranenie vzniká najčastejšie tzv. pasívnym mechanizmom, kedy telo v pohybe naráža hlavou do pevnej prekážky. Menej často vzniká takéto krvácanie tzv. aktívnym mechanizmom, keď tvrdý predmet v pohybe naráža na hlavu, napr. úder tyčou, palicou, kopnutie nohou do hlavy. Akútne krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vľavo vzniklo podľa výpovede obžalovaného úderom na pravú stranu tváre s následným nárazom ľavou stranou hlavy do dverí. Tento úder a následný náraz hlavy do dverí musel byť najmenej strednej až silnej intenzity.

Tento mechanizmus vzniku cudzím zavinením je najpravdepodobnejší aj preto, že v období, kedy došlo k vzniku krvácania, t. j. niekoľko desiatok minút až niekoľko hodín pred manifestáciou krvácania, t. j. pred 20:00 hodinou, nie je rodičmi udávaný iný úraz hlavy.

Chronické krvácanie pod tvrdú plenu mozgovú vzniklo v období najmenej týždeň, najviac 3 až 4 týždne pred jeho diagnostikovaním.

Pomliaždenie sleziny vzniklo najpravdepodobnejšie tak, ako to uvádzal obžalovaný, t. j. skočením nohou na brucho niekoľko hodín pred diagnostikovaním zranenia. Takéto zranenie vznikne pôsobením sily najmenej strednej intenzity.

Čo sa týka zranení hrudníka a chrbta, tieto vznikli aktívnym mechanizmom, opakovaným pôsobením tvrdého tupého predmetu so silou najmenej strednej intenzity. Znalec vylúčil vznik pasívnym mechanizmom, t. j. pádom. Poškodený si ich nemohol spôsobiť sám.

Čo sa týka zranení v oblasti sedacej a vnútornej strany stehna, tieto vznikli opakovanými údermi alebo kopmi nohou a vzhľadom na ich rozmiestnenie, lokalizáciu a početnosť, znalec vylúčil ich vznik pádom alebo opakovanými pádmi. Boli spôsobené zavinením cudzou osobou, a to pôsobením sily najmenej strednej intenzity.

Poranenia na oboch kolenách, na pravom lakti mohli vzniknúť pri páde smerom dopredu, poškodený si ich teoreticky mohol spôsobiť aj sám. Vzhľadom na nízku hmotnosť poškodeného, krehkosť detského organizmu a hmotnosť a silu útočníka, nemusel byť nevyhnutne použitý zraňujúci predmet pri vzniku týchto zranení.

Čo sa týka podvýživy maloletého, na základe údajov z prepúšťacej správy Detského oddelenia NsP C. z 08.01.2019, kde je údaj, že dieťa je na svoj vek dytrofické (hmotnosť i výška sú pod tretím percentilom), hmotnosť 12 kilogramov, čo je minimálna hmotnosť vo veku 3 rokov podľa tabuliek, údaj dystrofie (podvýživy) z prepúšťacej správy Detskej fakultnej nemocnice z 25.11.2019 a vyšetrenia znalcom z 18.12.2019, kde je konštatovaná astenia, znalec jednoznačne konštatoval, že toto dieťa je na svoj vek podvyživené.

Syndróm týraného, bitého a zanedbávaného dieťaťa CAN predstavuje komplex rôznych foriem týrania, bitia, zanedbávania a zneužívania detí od ranného detstva až po dospelosť. V decembri 2017 bolo dieťa vyšetrené na chirurgickej ambulancii s nálezom podkožného krvného výronu na čele a zlomeniny kľúčnej kosti vpravo. U mal. Z. boli opakovane popísané viditeľné známky početných povrchových poranení, a to už pri jeho prvej hospitalizácii na Detskom oddelení NsP C. dňa 17.12.2018, kedy popísané difúzne krvné podliatiny na čele, zaschnuté chrasty v záhlaví, opuch podkožia na hrudníku, krvné podliatiny rôznych farieb (teda z rôznych období) v oblasti rebier, na nohách škrabance a podliatiny, ako aj stav po staršej zlomenine IX. rebra vpravo. Bola vyslovená diagnóza CAN (týrané a zanedbávané dieťa).

U väčšiny poranení diagnostikovaných pri poslednej hospitalizácii v Detskej fakultnej nemocnici v C. je jednoznačne vylúčené, že by si ich maloletý mohol spôsobiť sám. Povaha týchto poranení, ich lokalizácia a časový odstup vzniku jednotlivých poranení jednoznačne svedčia o cudzom zavinení. Stav nesporne svedčí pre syndróm týraného dieťaťa. Podľa dostupnej zdravotnej dokumentácie, mal. Z. E. netrpel ochorením, ktoré by mu spôsobovalo úbytok na váhe.

Znalec MUDr. Milan Kaniansky zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní. Ohľadom skutočností, že mal. Z. by mal byť v blízkej dobe re-operovaný a mala by mu byť vložená doštička do hlavy, či teda táto skutočnosť má nejaký vplyv na výšku bodového ohodnotenia, ktoré určil v znaleckom posudku, uviedol, že pri operáciách ťažkých mozgových poranení sa prístup k mozgu dosahuje vypílením otvoru lebečnej kosti, pretože pri ťažkých mozgových poraneniach býva prítomný opuch mozgu, kedy je mozog tlačný proti kostnému krytu lebky; tento kostný kryt sa nekladá hneď po operácii späť, ale koža sa zašije preto, aby nedochádzalo k tlaku mozgového tkaniva o kosť. Až po ústupe mozgového opuchu sa v druhej fáze operácie o niekoľko týždňov vkladá tento kostný kryt na pôvodné miesto. Toto je súčasť prvej operácie, ktorá neovplyvní zdravotný stav; je to operácia iba povrchových štruktúr a nie samotného mozgu, a neovplyvní tak ani výšku bodového hodnotenia.

Na otázku prokurátora, či poranenie sleziny mohlo vzniknúť takým spôsobom, ako neskôr uvádzal obžalovaný, a síce, že maloletý sedel pri kuchynskej linke, kde ho kopl matka do pravého boku, znalec uviedol, že slezina sa nachádza v ľavom podrebrí, je málo pravdepodobné, že by mohla byť poranená úderom do pravej strany hrudníka. Kopnutie by preto muselo smerovať do strednej dolnej časti hrudníka dieťaťa.

Pokiaľ ide o otázku, či podvýživa a zranenia, ktoré znalec konštatoval v znaleckom posudku, zanechajú u mal. Z. E. trvalé doživotné následky, znalec uviedol, že trvalé následky sa budú dať hodnotiť s plnou zodpovednosťou až rok po skončení liečby. Predpokladá však vzhľadom na rozsah a charakter utrpéných zranení, že vnútro-lebečné zranenie zanechá trvalé následky. Dlhodobá podvýživa môže zanechať následky na mozgových funkciách, jedná sa o následky vo sfére intelektuálnych schopností. Detský mozog je vo vývoji, je elastický na rozdiel od mozgu dospelých, má zachované regeneračné schopnosti. Dokáže vykompenzovať aj následky ťažkého poranenia a dlhodobej podvýživy

s minimálnymi deficitmi. Ak sa teda mal. Z. dostane do primeraného prostredia, následky poranenia mozgu môžu byť minimálne.

Maloletý Z. E. bol skúmaný znalcom z odboru psychológie aj v skoršom období, a síce PhDr. Štefániou Stanislavovou, ktorá vo svojom posudku č. 101/2018 (znalecký posudok zo dňa 19.01. 2019) uviedla, že reakcie dieťaťa na zmienku o rodičoch a návrate k nim, vykazujú citeľné znaky nevhodnosti výchovných prístupov, neprimeranej výchovnej klímy vo výchovnom prostredí rodičov a môžu byť považované za faktory vedúce k narušeniu psychickej stability dieťaťa, a tým aj narušeniu vývinu mal. dieťaťa. Sociálny a emocionálny vývin dieťaťa je oneskorený, psychický stav destabilizovaný prostredím, v ktorom žil, medziľudskými vzťahmi všetkých členov rodiny, osobitne správaním sa rodičov, najmä otca. V anamnéze uvádzané pomôčovanie už po osvojených hygienických návykoch svedčí pre neurotický vývin osobnosti.

Je potrebné poukázať aj na posudkovú časť znaleckého posudku PhDr. Štefánie Stanislavovej, a síce v časti b) Psychologické vyšetrenie, kde na str. 30 posudku je zaznamenané pozorovanie mal. Z. E. v priestoroch Detského oddelenia NsP C. dňa 19.12.2018 počas jeho hospitalizácie, kde potom, čo Z. odmietol spoluprácu so znalkyňou a následne zaspal, znalkyňa získavala informácie od dievčat, s ktorými bol mal. Z. na izbe. Tieto jej uviedli, že Z. sa sťažuje na bolesti hlavy a keď sa ho opýtali na zranenia na hlave, povedal im, že ho zbil otec, lebo bol zlý. Ďalej uviedli, že Z. im chodí po nočných stolíkoch, ak niečo nájde privlastní si to, skryje sa a potom to zje. Službukonajúci personál uviedol, že pri príjme kričal, že chce „papať polievocku“, bránil sa kúpaniu a potom vzal do rúk plyšového macka a povedal trikrát: "Prijebnem ti, Boha!" a pýtal si pivo. Na izbe vzal všetky potraviny, čo dostal alebo si vzal aj z izby sestričiek, skryl si to do postele, potom sa skryl aj on a jedol. Na otázky ohľadom rodičov povedal, že maminka je dobrá, oco zlý, lebo pije a aj jemu dáva piť pivo.

X X X

Na základe prvotnej výpovede obžalovaného, kde sa obžalovaný k fyzickému útoku na mal. Z. zo dňa 25.11.2019 priznal, bola dňa 28.11.2019 vykonaná previerka jeho výpovede na mieste, kde obžalovaný presne opísal, ako došlo k jeho útoku na maloletého v obývačke ich rodinného domu; presne opísal, ako ho rukou udrel do hlavy, ako Z. následne hlavou buchol do dverí a spadol na zem, kde ho obžalovaný pristúpil nohou.

Z previerky výpovede bola vyhotovená aj fotodokumentácia (č. I. 214-225).

Súčasťou vyšetrovacieho spisu je aj zápisnica o obhliadke miesta činu zo dňa 28.11.2019, ktorá bola vykonaná v priestoroch rodinného domu č. XXX. v D.i, pričom v priestoroch obývacej izby boli na podlahe a za dverami na stene vo výške 80 cm nájdené striekance červenej farby, ktoré boli zaistené ako biologické stopy 1 a 2. Z obhliadky miesta činu bola vyhotovená aj fotodokumentácia.

Následným skúmaním zaistených biologických stôp Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ Slovenská Ľupča, ktorý podal znalecký posudok ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2020/485 v odbore kriminalistika, odvetvie kriminalistickej genetickej analýzy, bolo zistené, že pôvodcom uvedených analyzovaných krvných stôp je osoba maloletého Z. E. nar. XX.XX. XXXX.

V priebehu vyšetrovania bol do vyšetrovacieho spisu zabezpečený aj zvukový záznam volania na tiesňovú linku 112 zo dňa 25.11.2019, ktorý bol uskutočnený o 20.20 hod. a následne o 20.30 hod. obžalovaným, v ktorom žiada o poslanie vozidla záchranej zdravotnej služby z dôvodu, že chlapec odpadol, že padol na hlavu (neskôr uvádzal, že na hlavu spadol pred pár dňami a má hrčku - slabo dýcha, nechce jesť).

Súd na hlavnom pojednávaní oboznámil aj fotodokumentáciu tela mal. Z. E. zo dňa 18.12.2018, z ktorej je zrejmé, že mal na tele podliatiny, hlavne chrasty, škrabance, svedčiace o zanedbanej starostlivosti minimálne vo vzťahu k atopickej dermatitíde tak, ako konštatoval v znaleckom posudku znalec MUDr. Mgr. Boris Ťažký, PhD.

Rovnako boli na hlavnom pojednávaní prečítané aj lekárske správy NsP C. ohľadom mal. Z. E., bola oboznámená zápisnica o prehliadke jeho tela zo dňa 18.12.2018, zápisnica o obhliadke miesta činu z 28.11.2019 vrátane fotodokumentácie, ako aj priestupkový spis Okresného úradu Brezno, listiny

ÚPSVaR Brezno, listiny Obce D., listiny MŠ D. a dokumentácia ÚPSVaR Brezno spolu so správami tohto úradu, vrátane príloh.

Na hlavnom pojednávaní konanom 07.06.2021 boli prečítané prepisy hovorov z ÚVV a ÚVTOS v C. medzi obžalovaným Z. E. a jeho manželkou zo dňa 20.12.2019, 23.01.2020, 15.02.2020 a 06.03.2020, ako aj prepis hovorov zo 06.03.2020.

Ďalej bolo na hlavnom pojednávaní vykonané aj oboznámenie pripojených spisov Okresného súdu Brezno, konkrétne spisu vedeného pod sp. zn. 1P/4/2020 a 8P/210/2019.

Z nich vyplýva, že Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/4/2020-368 zo dňa 12.05.2021 rozhodol tak, že mal. Z. E. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky A. N., ktorá je oprávnená a povinná zabezpečovať starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj mal. Z., zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Matka je povinná prispievať na výživu mal. Z. sumou 40,- € mesačne, ktoré bude poukazovať vždy do 15.-teho dňa každého mesiaca vopred počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletým, ÚPSVaR Brezno, po dovŕšení plnoletosti maloletým, priamo do jeho rúk, a to počnúc dňom 01.02.2020. Dlh na výživnom za obdobie od 01.02.2020 do 12.05.2021 na výživu mal. Z. vo výške 585,48 € sa matka zaviazala zaplatiť do dvanástich mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet ÚPSVaR Brezno. Súd styk matky s mal. Z. zakázal, a to v akejkoľvek forme, vrátane kontaktovania ho prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Otcovi súd uložil povinnosť prispievať na výživu mal. Z. sumou 40,- € mesačne, ktorú bude otec poukazovať vždy do 15.-teho dňa každého mesiaca vopred počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletého na účet ÚPSVaR Brezno, po dovŕšení plnoletosti maloletého priamo do rúk Z. E., a to počnúc dňom 01.02.2020. Dlh na výživnom za obdobie od 01.02.2020 do 12.05.2021 na výživu mal. vo výške 615,48 € sa otec zaviazal zaplatiť do dvanástich mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet ÚPSVaR Brezno. Súd styk otca s mal. Z. zakázal, a to v akejkoľvek forme, vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Súd návrh otca v celom rozsahu zamietol, zrušil výrok 3, bod I a bod II neodkladného opatrenia, ktoré bolo vydané Okresným súdom Brezno pod č.k. 1Ppom/1/2019-21 zo dňa 9.12.2019 počnúc právoplatnosťou rozhodnutia súdu. Súd zároveň zrušil výrok I neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Brezno pod č.k. 9P/25/2021-11 zo dňa 08.04.2021, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia súdu.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/210/2019-318 zo dňa 12.05.2021 súd návrh navrhovateľky P. E. starej matky z otcovej strany, ktorým sa domáhala zverenia mal. detí Z., Z. a Z. E., zamietol.

Vyššie uvedené rozhodnutia Okresného súdu Brezno zatiaľ nenadobudli právoplatnosť.

Manželstvo obžalovaného s jeho manželkou Z. E., matkou mal. detí, zatiaľ nebolo rozvedené.

Zo správy Obce N. zo dňa 10.03.2020 vyplýva, že obžalovaný je prihlásený na trvalý pobyt na adrese R. č. XXX/X, v byte rodičov - matky P. E., rod. N. a otca R. E.. Je ženatý, jeho manželka sa volá Z. E., rod. N., má evidovaný trvalý pobyt v obci D.. S manželkou má mal. deti Z., nar. XX.XX.XXXX. v C., Z. nar. XX.XX.XXXX v C., Z., nar. XX.XX.XXXX v C. a Z. nar. XX.XX.XXXX. v C., všetky deti majú evidovaný trvalý pobyt na adrese D. č. XXX. K správaniu obžalovaného nemá Obec N. sťažnosti a pripomienky od spoluobčanov, nemá vedomosť, že by jeho správanie bolo prejednávané v priestupkovom konaní na Okresnom úrade v Brezne. Obec N. nemá zriadenú komisiu verejného poriadku.

Zo správy Železiarne S., a. s. zo 16.01.2019 vyplýva, že obžalovaný bol zamestnaný v tejto spoločnosti od 02.05.2014 do 02.10.2014 na prevádzkarní ťaháreň rúr. Druhý pracovný pomer bol uzavretý s obžalovaným v trvaní od 03.02.2017 do 23.05.2017 na prevádzkarní valcovňa bezšvíkových rúr, pričom pracovné pomery boli skončené okamžitým skončením pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny pre absencie zo strany obžalovaného.

Zo správy ZLH Plus, a. s. so sídlom v D. zo dňa 16.01.2019 vyplýva, že bývalý zamestnanec Z. E. pracoval v tejto spoločnosti od 13.06.2017 do 11.09.2018, pracovný pomer bol ukončený podľa § 68 Zák. práce, teda okamžitým zrušením pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, pre porušenie pracovnej disciplíny z dôvodu absencií.

Zo správy OR PZ v Brezne, Odboru poriadkovej polície, Oddelenia dokladov z 27.03.2019 vyplýva, že obžalovaný nie je držiteľom zbrojného preukazu, ani zbrane podliehajúcej povolovaciemu konaniu alebo ohlasovacej povinnosti.

Z evidenčnej karty vodiča - obžalovaného Z. E. vyplýva, že Okresný dopravný inšpektorát v Brezne dňa 13.01.2011 rozhodol o uložení trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 60 mesiacov a finančnej pokuty vo výške 1.000,- € za skutok, ktorého sa Z. E. dopustil 12.11.2010, kedy viedol motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia v čase jeho odobratia alebo zadržania a počas vedenia motorového vozidla požil alkohol alebo inú návykovú látku, teda motorové vozidlo viedol v stave vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlo. Túto skutočnosť potvrdil pri výsluchu na hlavnom pojednávaní aj obžalovaný, ktorý uviedol, že viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu.

Zo správy ÚVV a ÚVTOS v C. z 05.03.2020 vyplýva, že Z. E. bol predvedený do výkonu väzby dňa 28.11.2019, jeho správanie a vystupovanie nebolo vždy na požadovanej úrovni. Bol disciplinárne potrestaný dňa 30.01.2020 zákazom dvoch nákupov za nadväzovanie nedovolených kontaktov. Denný režim dodržiava, v styku s inými obvinenými konfliktné situácie nevyvoláva. V osobných veciach si udržiava poriadok na požadovanej úrovni. V období od 28.11.2019 do 04.03.2020 disciplinárne odmenený nebol. Kontakt s príbuznými udržiava prostredníctvom korešpondencie, návštevami, zasielaním balíkov a telefonovaním. Do pracovnej činnosti počas výkonu väzby zaradený nebol, nakoľko o pracovnú činnosť neprejavil záujem. Má dosiahnuté stredné odborné vzdelanie bez maturity. Zo správy ÚVV a ÚVTOS v C. zo dňa 14.09.2020 ďalej vyplýva, že obžalovaný neudáva žiadne špeciálne požiadavky na personál ústavu, neprejavuje žiadne adaptačné požiadavky súvisiace s výkonom väzby. Disciplinárne odmenený nebol, naďalej nie je zaradený do pracovného procesu, o ktorý neprejavil žiadny záujem.

Z výpisu z Ústrednej evidencie priestupkov MV SR zo dňa 16.09.2020 vyplýva, že obžalovaný nemá evidované žiadne priestupky.

Rodné listy mal. detí Z., Z., Z. a Z. E. preukazujú, že otcom týchto detí je obžalovaný Z. E., ich matka je Z. E., rod. N.

Z odpisu z registra trestov obžalovaného zo dňa 11.09.2020 a 25.09.2020 vyplýva, že obžalovaný nemá v registri trestov vedený žiadny záznam, doposiaľ nebol súdom trestaný.

Z uznesenia OR PZ v Brezne, OKP, ČVS:ORP-393/1-VYS-BR-2019 z 18.04.2019 vyplýva, že vyšetrovateľ OR PZ trestnú vec, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a ktorého sa dopustil Z. E. na tom skutkovom základe, že

dňa 10.12.2018 približne o 15.00 hod. v Obci D., T. XXX v obývacej izbe spôsobil fyzické utrpenie svojmu synovi Z. E. tak, že ho dvakrát udrel vodítkom pre psa, pričom mu zasiahol chrbát a nohu, zranenia ktoré si nevyžiadali lekárske ošetrenie

a dňa 12.12.2018 približne o 16.00 hod. v obci D., T. XXX. spôsobil fyzické utrpenie svojmu synovi Z. E. tak, že ho udrel rukou po zadku, mal. sa v dôsledku úderu pošmykol a narazil telom o murovanú kuchynskú linku, následkom čoho utrpel pomliaždenie čela, t. j. krvnú podliatinu s odreninou, zranenia, ktoré ho obmedzovali v obvyklom spôsobe života po dobu 7 až 14 dní,

postúpil Okresnému úradu, odboru všeobecnej vnútornej správy v Brezne, nakoľko výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

Z. E. bol v priestupkovom konaní uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 ods. 1 písm. e) Zák. o priestupkoch naplnením skutkovej podstaty písm. d) tohto zákona, ktorého sa dopustil na vyššie uvedenom skutkovom základe, pričom za tieto skutky mu bola podľa Zákona o priestupkoch uložená sankcia - pokuta vo výške 30,- €.

Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu o priestupkoch Okresného úradu Brezno podal okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno písomným podaním zo 16.01.2020 podľa § 22 ods. 1 písm. a), § 23 v spojení s § 24 Zák. o prokuratúre v znení neskorších predpisov protest a navrhol, aby Okresný úrad protestu vyhovel a uvedené rozhodnutie zrušil.

Okresný úrad Brezno, Odbor všeobecnej vnútornej správy rozhodnutím č. sp. OU-BR-OVVS-2020/001408-014 zo dňa 06.02.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.02.2020, protestu prokurátora vyhovel a zrušil rozhodnutie Okresného úradu Brezno, Odboru všeobecnej vnútornej správy č. OU-BR-OVVS-2019/007532-006 zo dňa 26.08.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17.10.2019, na základe ktorého Okresný úrad uznal Z. E. za vinného zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu na vyššie uvedených skutkových základoch.

X X X

V predmetnej trestnej veci bolo na hlavných pojednávaniach vykonané rozsiahle dokazovanie, jednak výsluchmi obžalovaného, svedkov, znalcov, ako aj listinnými dokladmi. Hodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomných súvislostiach, súd dospel k presvedčeniu o vine obžalovaného a o tom, že stíhaného zločinu sa dopustil tak, ako je uvedený v skutkovej vete tohto rozsudku a ako mu je tento skutok obžalobou prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici kladený za vinu. K tomuto presvedčeniu súd dospel napriek tvrdeniam obžalovaného, že stíhaného skutku sa nedopustil a že je nevinný. Vina obžalovaného je však podľa názoru súdu objektívne preukázaná vykonanými dôkazmi.

Súd uvádza, že obžalovaný po tom, ako bol zadržaný a ako mu bolo vznesené obvinenie s políciou spolupracoval, k skutku, ktorý utrpel mal. Z. dňa 25.11.2019 v rodinnom dome v D., T. XXX sa priznal v tom smere, že mal. Z. udrel svojou rukou do oblasti hlavy, následkom čoho maloletý hlavnou narazil do dverí a padol na zem, pričom keď Z. ležal na zemi, kopol ho nohou tým spôsobom, že mu pätou svojej nohy z výšky približne 40 cm pristúpil na oblasť brucha. V tomto smere sa v tom čase obvinený Z. E. priznal k tomuto skutku aj pri výsluchu pred sudkyňou pre prípravné konanie Okresného súdu Brezno, ktorá rozhodovala o návrhu okresného prokurátora na jeho vzatie do väzby.

Samosudca poukazuje aj na tú skutočnosť, že niekoľko dní po skutku, konkrétne 28.11.2019, bola na mieste skutku vykonaná previerka výpovede obvineného na mieste, pri ktorej obvinený presne opísal ako došlo k jeho útoku na mal. Z. v obývačke ich rodinného domu, presne opísal, ako Z. udrel do hlavy, ako Z. hlavou buchol do dverí a spadol na zem, kde ho on pristúpil nohou. Výpoveď obvineného aj pri tomto procesnom úkone presne korešponduje s jeho prvotným priznaním tak, ako je uvedené vyššie. Táto výpoveď obvineného v podstatných súvislostiach a aj čo sa týka časového rámca tohto skutku, korešponduje aj s výpoveďou svedkyne Z. E., matky mal. Z., ktorá bola v inkriminovaný deň v mieste bydliska a ktorá jednoznačne pri výsluchu opísala, že obžalovaný dňa 25.11.2019 po tom, ako sa vrátil domov z nočnej zmeny, potom ako mu povedala, že Z. v noci vystrájal, vyjedal chladničku, pošpinil sa, začal mal. Z. nadávať, vyfackal ho, v dôsledku faciek Z. spadol na zem, kde si udrel hlavu. Ona sa z dôvodu takéhoto neprístojného správania obžalovaného k dieťaťu s obžalovaným pohádala, napriek tomu ho obžalovaný postavil k stene.

Neskôr svedkyňa vypovedala ohľadom udalosti, ktoré sa stali v onen deň v popoludňajších hodinách, kedy obžalovaný začal opätovne synovi Z. vyčítať, čo robil v noci z nedele do pondelka, že si šiel sám zobrať do chladničky stravu bez dovolenia, pričom keď vyšla vonku na drevo, Z. stál pri stene obývačky otočený k stene čelom, obžalovaný na neho kričal; keď sa vrátila dovnútra domu, Z. náhle odpadol, udrel si hlavu, mal prevrátené oči a krčie v nohách, pocikal sa.

Samosudca v tomto smere poukazuje aj na výsledok skúmania zaistených biologických stôp v zmysle znaleckého posudku, ktorý vypracoval Kriministický a expertízny ústav PZ Slovenská Ľupča, ktorým bolo na základe genetickej analýzy zistené, že pôvodcom analyzovaných krvných stôp nachádzajúcich sa na stene a na dverách je osoba mal. Z. E..

Obžalovaný Z. E. neskôr v máji 2020 spáchanie tohto fyzického útoku na mal. bezbranné dieťa, ako aj ďalšej trestnej činnosti, ktorá mu je obžalobou kladená za vinu, začal popierať, pričom zmenu svojej

výpovede zdôvodnil v podstate tým, že skutok nespáchal on, ale vinu za skutok zobral na seba sám dobrovoľne z dôvodu, aby pred trestným stíhaním chránil svoju manželku Z., s ktorou má štyri deti, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti. Taktiež tvrdil, že k prvotnej výpovedi a priznaniu k tomuto skutku bol donútený zo strany vyšetrovateľa, ktorý na neho vyvíjal neprípustný fyzický a psychický nátlak.

Samosudca konštatuje, že tieto vyjadrenia obžalovaného pokladá za nevierohodné, v priebehu konania nebolo žiadnym objektívnym dôkazom preukázané, že na obžalovaného bol v priebehu celého trestného stíhania vyvíjaný akýkoľvek nátlak, či už fyzický alebo psychický, čo potvrdila aj jeho manželka Z. E. ktorá bola prítomná na oddelení vyšetrovania OR PZ v Brezne a sama uviedla, že sedela oproti miestnosti, v ktorej bol vypočúvaný jej manžel Z. E., pričom zo strany vyšetrovateľov nebol na neho vyvíjaný absolútne žiadny nátlak.

Samosudca tiež konštatuje a poukazuje na vyjadrenie obžalovaného, ktorý sám pri výsluchu na hlavnom pojednávaní uviedol, že pri výsluchu na Okresnom súde Brezno, kedy sudkyňa rozhodovala o návrhu na jeho väzobné stíhanie, sa k skutku priznal dobrovoľne, na súde na neho nebol vyvíjaný žiadny nátlak.

Verzia obžalovaného, že stíhaného skutku sa nedopustil a vinu zobral na seba iba preto, aby ochránil Z., pričom neskôr zistil, že ona si to vôbec neváži, opustila ho a našla si nového priateľa napriek tomu, že tri deti skončili v detskom domove, nie je potvrdená žiadnym dôkazom, ostáva len výlučne v rovine tvrdenia obžalovaného. Takto prezentovanú verziu obžalovaného považuje samosudca za jeho výmysel, ktorý učinil v snahe vyvinúť sa z trestnej zodpovednosti za skutok, ktorého sa dopustil dňa 25.11.2019.

Samosudca pritom poukazuje na závery znaleckého dokazovania tak, ako sú prezentované vyššie, ktoré potvrdili znalci aj pri výsluchoch na hlavnom pojednávaní, z ktorých jednoznačne vyplýva, že je nemožné, aby si mal. Z. E. zranenia, ktoré utrpel pri fyzickom útoku 25.11.2019, spôsobil sám. Znalci jednoznačne skonštatovali, že tieto zranenia mu boli spôsobené inou osobou. Jedná sa pri tom o zranenia ťažké, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou zanechajú trvalé následky najmä na psychickom zdraví tohto mal. dieťaťa.

Pokiaľ obžalovaný argumentuje tým, že vinu za tento fyzický útok zobral na seba a toto zranenie spôsobila mal. Z. jeho manželka Z., ktorá sa vyhýba trestnej zodpovednosti za spáchanú trestnú činnosť, pričom on je teraz bezdôvodne, dokonca väzobne trestne stíhaný a argumentuje pritom aj výpoveďou svedka S. N., ktorého súd vypočul na hlavnom pojednávaní na základe jeho návrhu, samosudca poukazuje, že z výpovede tohto svedka nevyplývajú žiadne relevantné skutočnosti svedčiace o vine Z. E. za tento fyzický útok na mal. Z.. Svedok S. N. totiž potvrdil len sprostredkované informácie, ktoré má od svojej bývalej družky B. F., s ktorou žil v spoločnej domácnosti, ktorá mu údajne mala ukazovať na mobilnom telefóne správy od Z. E., ktoré jej táto posielala prostredníctvom aplikácie Messenger, v ktorých bolo uvedené, že Z. má strach, čo bude, pretože Z. (obžalovaný) je stíhaný v tejto trestnej veci nevinne, bojí sa, že si po ňu príde polícia a bude tiež stíhaná väzobne. Tieto skutočnosti nevyplývajú zo žiadnych iných vykonaných dôkazov, pričom samosudca poukazuje, že v prípravnom konaní bola vypočutá aj B. F., ako svedkyňa, ktorá absolútne nepotvrdila tieto skutočnosti, ktoré na hlavnom pojednávaní uvádzal svedok S. N.. Naopak, B. F. uviedla, že pravidelne navštevovala rodinu E., kde sa jej syn Q. chodieval hrať s deťmi E., ani raz nespomenula niečo v tom smere, že by jej Z. E. mala hovoriť o predmetnej trestnej veci, resp. jej v tomto smere písať správy na mobilný telefón. Z výpovede tejto svedkyne jednoznačne vyplýva, že mal. Z. sa k rodičom správal pekne, bol to slušný chlapec, vždy, keď ich navštívila, pýtal od nej jedlo; svedkyňa podrobne popísala správanie rodičov, najmä otca Z. E. k tomuto dieťaťu a sama uviedla, že robil veľké rozdiely v prístupe k mal. Z. a ostatným trom deťom, pričom Z. označila „akoby za dieťa nikoho“. Práve z dôvodu, že Z. začala vyčítať tento podľa jej názoru nesprávny a nevhodný prístup k mal. Z. sa s Z. pohádala a do rodiny E. prestala chodiť. Svedkyňa podrobne opísala, že obidvaja rodičia mal. Z. stále nadávali, najmä jeho otec slovami, že je „prijebaný debilček, že sprostejšie dieťa na svete nie je“, vyhrážal sa mu, že „pôjde do nejakého zariadenia“ a keď Matka niektorý zo súrodencov udrel alebo zbil, s výčitkou sa ho spýtal „prečo plače a čo chodí žalovať, či je žalobaba“. Vychádzajúc z výpovede tejto svedkyne, ktorá potvrdila aj tú skutočnosť, že Z. E. v nadmernej miere konzumoval alkohol, opitý prišiel už domov z práce, pričom nešťít sa jej vulgárne vynadať ani na detskom ihrisku, kde sa v tom čase hrali mal. deti, súd považuje tvrdenie obžalovaného, ktorý sa odvoláva na výpoveď svedka S. N., ktorý podľa jeho názoru potvrdzuje verziu, že stíhaného skutku zo dňa 25.11.2019 sa mala dopustiť jeho manželka Z., za absolútne nelogickú. Navyše samosudca zdôrazňuje, že svedok S. N. je t. č. tiež väzobne stíhaný pre drogovú trestnú činnosť. Sám svedok pri výsluchu potvrdil, že s obžalovaným Z. E. sa pravidelne stretáva na vychádzkach v rámci

výkonu väzby. V tej súvislosti poukazuje samosudca aj na to, že obžalovaný bol počas výkonu väzby disciplinárne potrestaný za nadväzovanie nedovolených kontaktov. Aj v kontexte týchto skutočností súd obhajobu obžalovaného odvolávajúcu sa na svedka S. N. považuje za nedôveryhodnú.

Pokiaľ ide o skutok zo dňa 25.11.2019, kedy mal. Z. utrpel zranenia uvedené v skutkovej vete výroku tohto rozsudku, ku ktorým bolo vykonané aj rozsiahle znalecké dokazovanie, pričom obidvaja znalci, či už MUDr. Kaniansky alebo MUDr. Mgr. Boris Ťažký, PhD. zotrvali v plnom rozsahu na svojich znaleckých posudkoch, ktoré neboli zo strany obhajoby žiadnym relevantným spôsobom spochybnené a už vôbec nie vyvrátené, súd považuje vinu obžalovaného ohľadom tejto časti stíhaného skutku za spoľahlivo preukázanú.

Sám obžalovaný sa k tejto časti stíhaného skutku v prvotnom štádiu trestného stíhania potom, ako mu bolo vznesené obvinenie, ustanovený obhajca, ktorý obhajobu riadne vykonával, priznal a až neskôr začal svoj postoj meniť, čo odôvodnil v podstate tým, že vinu zobral na seba iba z dôvodu, aby chránil svoju manželku, aby jej neboli odobraté mal. deti. Obžalovaný pritom v priebehu celého konania pred súdom opisoval správanie svojej manželky Z. k deťom takým spôsobom, že ho v podstate možno označiť za týranie z jej strany. Samosudca konštatuje, že pokiaľ ide o fyzické tresty, v prebiehajúcom trestnom stíhaní možno konštatovať, že fyzických trestov na mal. Z. E. sa dopúšťal najmä obžalovaný Z. E., hoci nemožno vylúčiť určitý podiel viny jeho manželky Z. na zanedbávaní celkovej starostlivosti o mal. deti, ako aj na tom, že mal. Z. bol dieťaťom psychicky týraným, k čomu sa vo svojich výsluchoch na hlavnom pojednávaní vyjadrili aj znalci. Pokiaľ však ide o útok z 25.11.2019, samosudca konštatuje, že je preukázané vykonaným dokazovaním, že tohto skutku sa dopustil práve obžalovaný, pričom práve týmto skutkom spôsobil mal. Z. najťažšie zranenie, v dôsledku ktorého bude maloletý s vysokou pravdepodobnosťou trpieť následkami počas celého svojho života.

Nelogicky tak vyznieva tvrdenie obžalovaného, že k skutku sa priznal, aby vinu zobral na seba, aby Z. E. nebola trestne stíhaná, pretože už v minulosti bolo u nich doma podozrenie na týranie, keď sám obžalovaný vo svojich výpovediach uvádzal a vykresľoval Z. E. ako neschopnú matku, ktorá nebola schopná postarať sa nielen o neho, ale ani o štyri deti, pričom podľa neho všetku starostlivosť o domácnosť zabezpečoval v podstate on. Keď to takto vykreslil obžalovaný vo svojej výpovedi, nelogicky potom vyznieva jeho snaha kryť manželku Z.; naopak logickejšie by bolo podľa názoru súdu, keby za danej situácie obžalovaný vypovedal hneď pravdu a na nej aj ďalej zotrval; veď uvedené by znamenalo, že Z. ako matka, ktorá zbila Z. tak, že mu spôsobila život ohrozujúce zranenia a ako matka, ktorá nebola schopná sa o neho postarať, a ako matka, ktorá ho týrala, by bola väzobne stíhaná a on by mal možnosť pokojne a nerušene žiť so svojimi štyrmi mal. deťmi, o ktoré sa vrátane Z. podľa svojich slov riadne staral.

Vina obžalovaného však nie je preukázaná len výpoveďou svedkyne Z. E., ktorú sa obžalovaný snažil spochybníť aj tým, že poukázal na to, že aj jeho manželka Z., s ktorou je aktuálne v rozvodovom konaní, je tiež stíhaná pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ale je objektívne preukázaná aj skutočnosťami vyplývajúcimi z iných dôkazov, a to jednak svedeckých výpovedí a znaleckého dokazovania. Samosudca poukazuje najmä na výpoveď svedkyne A. N., svedkov A. S., R. N., B. F. A. E. a Z. T., ako aj na výpoveď svedka U. A.. Skutočnosti vyplývajúce z výpovede vyššie uvedených svedkov totiž svedčia o dlhodobom nevhodnom správaní Z. E. k svojmu synovi Z. ktoré vyvrcholilo práve dňa 25.11.2019; svedčia o tom, že jeho prístup k tomuto dieťaťu bol úplne odlišný a absolútne nevhodný s porovnaním s prístupom k zvyšným trom deťom. Svedkovia jednoznačne opisali, ako sa obžalovaný k mal. Z. správal, ako mu vulgárne nadával a ako ho odstrkoval, bránil mu dávať jedlo.

Samosudca poukazuje najmä na výpoveď svedka U. A., keď obžalovaný výpovede vyššie uvedených svedkov namietal titulom príbuzenského vzťahu k rodine zo strany manželky.

Svedok U. A., podľa vlastných slov obžalovaného, jeho kamarát, ktorý u neho býval na jeseň 2019 približne po dobu jedného mesiaca, pri výsluchu v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, zotrval na tej časti výpovede, kde uviedol, že raz v dome obžalovaného videl na vlastné oči, ako obžalovaný po hlave bije mal. Z.. Bolo to v situácií, kedy obžalovaný nevedel, že svedok ho vidí, pričom potom ako ho zbadal, s bitím Z. prestal a ani dodatočne toto svoje správanie voči mal. Z. svedkovi nevysvetlil. Aj svedok A. potvrdil, že obžalovaný mal voči synovi Z. úplne rozdielny prístup, ako k ostatným trom deťom. Z. bol neustále hladný, stále si pýtal aj od neho niečo jesť, pričom keď deťom E. doniesol nejakú stravu alebo sladkosti, ktoré mu dala jeho mama, obžalovaný to zakázal dať mal. Z.,

príčom ostatným trom deťom tieto veci svedok dať mohol. Svedok potvrdil, že sám mal. Z. mu opakovane prikývol na otázku, či ho otec bije.

Skutočnosti vyplývajúce z výpovede svedka U. A. sú potvrdené aj výsluchom svedkyne P. T. A. jeho matky, ktorá potvrdila, že jej syn U. sa často pozastavoval nad tým, ako je možné, že Z. E. môže mať takýto prístup k svojmu synovi Z. pričom presne jej opísal správanie obžalovaného k tomuto chlapcovi; povedal jej aj to, ako v jednej situácii na vlastné oči videl, ako Z. svojho syna bije, ako ho vydeľuje, nedáva mu jesť, ako mu maloletý opakovane potvrdil, že ho bije otec, pričom dokonca uviedol, že keď ho v noci chcel zakryť prikrývkou a dať mu vankúš, pretože chlapec spal nezakrytý na posteli a triaslo ho, lebo mu bola zima, rodičia mu to zakázali. Okrem týchto skutočností svedok U. A., kamarát obžalovaného vypovedal v neprospech obžalovaného v podstate aj v tom smere, že obžalovaný v nadmernej miere požíval alkohol a pravidelne užíval aj pervitín.

Pokiaľ ide o výpovede svedkov - matky obžalovaného a jeho otca, na tomto mieste samosudca konštatuje, že títo svedkovia a skutočnosti vyplývajúce z ich výpovedí, majú tendenciu napomôcť obžalovanému, nie sú však podopreté žiadnymi objektívnymi dôkazmi. Samosudca poukazuje na príbuzenský pomer týchto dvoch osôb k obžalovanému, ktorý je ich syn, ako aj na rozvrátené vzťahy v rodine, keď títo svedkovia v zhode s obžalovaným, pripisujú vinu za to, čo sa mal. Z. stalo, len jeho matke. Sudca poukazuje aj na to, že títo svedkovia s obžalovaným nežili v spoločnej domácnosti, hoci obžalovaného navštevovali. Významnú úlohu však zohráva práve vzťah týchto osôb k manželke obžalovaného Z. E., ktorý za žiadnych okolností nemožno označiť ako štandardný vzťah svokrovcov k neveste. Samosudca napr. poukazuje na výpoveď svedkyne P. E., matky obžalovaného na hlavnom pojednávaní, kedy uviedla, že nemá vedomosť, že by jej syn Z. požíval alkohol, maximálne príležitostne, keď má niekto narodeniny alebo na Vianoce. V prípravnom konaní dňa 22.01.2020 pritom táto svedkyňa vypovedala, že obžalovaný alkohol požíva, pričom keď si obžalovaný alkohol vypil, správval sa „ako nepríčetný“ a viackrát vynadal jej - teda vlastnej matke, ako aj manželke Z.. Na vysvetlenie rozporov medzi týmito výpoveďami svedkyňa uviedla iba toľko, že je pravda, že obžalovaný v poslednom období alkohol pil častejšie. Nevedela sa logicky vyjadriť k svojmu tvrdeniu z prípravného konania, kedy o. i. vypovedala, že svojmu synovi Z. dohovárala, že problémy s Z. alkoholom nevyrieši; na hlavnom pojednávaní uviedla iba toľko, že tým myslela to, že Z. sa s deťmi hrať nechcel, nepočúval a riadne nekomunikoval s rodičmi. Potvrdila, že jej syn jej pod vplyvom alkoholu vynadal, rovnako aj svojmu otcovi. Tu samosudca poukazuje aj na tú skutočnosť, že nadmerné požívanie alkoholu zo strany obžalovaného bolo preukázané nielen viacerými svedeckými výpoveďami, ale k požívaniu alkoholu hoci len v obmedzenej miere - príležitostnej sa priznal aj obžalovaný, avšak znalci jednoznačne skonštatovali závislosť obžalovaného na alkohole, ako aj na omamných a psychotropných látkach a z tohto dôvodu odporučili uloženie ochranného liečenia.

Nemožno opomenúť aj skutočnosti, ktoré vyplynuli nielen zo svedeckých výpovedí, ale aj zo znaleckého dokazovania, kedy aj samotní znalci, ktorí vyšetrovali mal. Z. vo svojich posudkoch, ako aj pri výsluchoch na hlavnom pojednávaní potvrdili, že maloletý Z. im opakovane potvrdil, že „ho bije otec“. Na ich otázku, či ho bije aj matka, mal. odpovedal slovom „nie“.

Samosudca poukazuje aj na skutočnosti vyplývajúce z výsluchu svedkyne A. E. a Z. T., teda príbuzných obžalovaného z matkinej strany. Svedkyňa A. E., teta obžalovaného, pri výsluchu okrem iného uviedla, že počas jej návštev v domácnosti E. bol evidentný rozdiel v tom, ako sa obžalovaný Z. E. správa k Z. a k ostatným trom deťom. Z. bol najviac utláčaný, odstrkovaný a okrikovaný. Sám obžalovaný jej povedal, že Z. dajú do ústavu, lebo je s ním problém v škôlke, čo vysvetlil napr. tým, že keď ostatné deti riadne jedia, tak on ostatným „požerie zvyšky“. Svedkyňa Z. T. potvrdila, že počas návštevy v rodine E. jej prišlo divné, že všetky deti okrem Z. voľne pobežovali po dvore, hrali sa, pričom keď sa dopytovala, kde je Z. a čo je s ním, tak jej obžalovaný povedal, že spí, pričom keď niekto počas oslavy chcel ísť na záchod do domu, tak buď obžalovaný, jeho manželka alebo matka obžalovaného sa postavili a šli s tou osobou do domu z dôvodu, aby sa táto osoba nestretla s mal. Z. Obdobne aj svedkyňa N. E., sesternica obžalovaného, pri výsluchu potvrdila, že keď raz navštívili rodinu E. na vlastné oči videla Z. že je zakrytý paplónom, pod ktorým ho vôbec nebolo vidieť. Keď jej manžel paplón zdvihol, videla, že Z. „doudieraný, dobitý, mal krvavé ušká, po tvári mu stekala krv, ktorá už bola zaschnutá“. Bol veľmi schudnutý, keď ho zobrali na ruky, triasol sa, pričom im nič nevravel. Rodičia im túto situáciu vysvetlili tým, že sa „poudieral a padol na sánkovačke“.

O rozdielnom prístupe v správaní sa rodičov, ale najmä obžalovaného k mal. Z., svedčia aj skutočnosti vyplývajúce z výsluchu svedkyne F. U. C.. A. C. teda riaditeľky MŠ D. a učiteľky tejto škôlky. Tieto svedkyne jednoznačne vypovedali, že k mal. Z. mali rodičia úplne iný prístup, ako k trom ostatným deťom. Potvrdili, že Z. chodieval do škôlky s modrinami, doudieraný, jeho matka tieto zranenia zakrývala krycím krémom tzv. Dermacolom, pričom vznik týchto poranení im nevedela logicky vysvetliť. Z. z tohto dôvodu často vynechával predškolskú dochádzku, pričom aj prístup matky k mal. Z. označili ako bezcitný a chladný.

Tieto vyjadrenia učiteľiek, ktoré prichádzali do kontaktu s mal. Z. v podstate na dennej báze, keďže Z. navštevoval ich predškolské zariadenie, do značnej miery korešpondujú aj so skutočnosťami vyplývajúcimi zo znaleckého dokazovania. Zo záverov znaleckého posudku znalca Mgr. Emila Bullu č. 18/2020, ktorý znalecky skúmal osobnosť Z. E., okrem iného vyplýva, že jej vzťah k obžalovanému bol v minulosti submisívny, zoznámila sa s ním ako 15 ročná, nekriticky preberala mnohé jeho názory a životné postoje, a to aj v prípade, keď konal v rozpore s jej predstavami. Znalec konštatoval, že k vedomému zamlčovaniu skutočností v minulosti pravdepodobne dochádzalo pod vplyvom osoby obžalovaného, pričom jeho správaniu sa nedokázala účinne vzoprieť, ani v prípade, keď už bolo „ďaleko za hranicou etiky a normálnosti“.

Samosudca poukazuje v tejto súvislosti aj na výpoveď Z. E., ktorá pri výsluchu na hlavom pojednávaní priznala svoj podiel viny na tom, že voči správaniu obžalovaného, ktorý mal. Z. týral, nezakročila, pretože sa ho bála; situáciu naopak zakrývala, aby správanie obžalovaného nevyšlo najavo. Znalec MUDr. Emil Bulla pritom konštatoval, že vyšetrovaním Z. E. neboli u nej zistené tendencie ku konfabuláciám, pričom k vedomému skresľovaniu výpovedí v minulosti pravdepodobne dochádzalo pod vplyvom osoby obžalovaného; po vymanení sa spod jeho vplyvu je Z. E. schopná podať výpovede, ktoré je možné považovať za blízke prežitej realite.

Sudca poukazuje aj na znalecký posudok Mgr. Emila Bullu č. 16/2020, ktorý k osobnosti obžalovaného konštatoval, že má výrazné egocentrické rysy. Obžalovaný mal. Z. neustále vyčítal, že sa k svojim rodičom správa odmerane, jednoducho nevedel pochopiť, že chlapec Z. je iný ako ďalšie tri deti. Jeho zvláštne správanie si vysvetľoval ako vzdor a mal neustálu potrebu zmeniť jeho povahu na obraz ostatných detí. Z toho, že sa mu to nedarilo, bol dlhodobo frustrovaný, pričom vinu pripisoval svojej svokre, ktorú obviňuje z toho, že Z. rozmaznala. Obžalovaný nie je schopný korigovať v tejto sfére svoje správanie, vybočiť zo svojich predstáv, je schopný milovať osoby, ktoré sa správajú podľa jeho predstáv a naopak, inak správajúcich a konajúcich ľudí, má tendencie zavrhať a meniť. Obžalovaný veľmi rýchlo dokáže vzplanúť do impulzívnych reakcií, jeho empatické schopnosti a schopnosť súcitiť sú narušené. V popredí záujmu sú jeho vlastné predstavy a potreby. Agresivita je v osobnostnom obraze obžalovaného zastúpená vo zvýšenej miere, má podobu direktívneho presadzovania si svojich záujmov a predstáv, môže nadobúdať podobu verbálnej, ako aj brachiálnej agresie. Má tendencie kontrolovať svoju manželku, ktorej nedôveruje. Pokiaľ ide o pohnútku jeho správania k synovi Z. znalec konštatoval, že obžalovaný Z. vyčítal, že sa k nim ako k rodičom správa odmerane, pričom mal. Z. má dané iné povahové dispozície ako jeho ostatní traja súrodenci, čo však obžalovaný nebol schopný pochopiť a už vôbec nie akceptovať. Znalec uviedol, že u obžalovaného nezistil patologické podmienené poruchy pamäte. V tom kontexte treba chápať aj jeho vyjadrenie uvedené v znaleckom posudku, a síce, že obžalovaný nemá tendencie ku konfabuláciám; na druhej strane konštatoval, že ak obžalovaný mení výpovede, je potrebné to považovať za spôsob jeho obhajoby.

Samosudca poukazuje aj na znalecké dokazovanie vykonané znalkyňou MUDr. Janou Bullovou, znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorá u obžalovaného zistila nadmerné požívanie alkoholu a škodlivé zneužívanie pervitínu, pričom uviedla, že obžalovaný v čase spáchania trestného činu mohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a svoje konanie mohol ovládať. Jeho konanie nebolo chorobne determinované. Navrhla mu uloženie ochranného protialkoholického a protitoxikomanického liečenia.

Táto znalkyňa u mal. Z. E. jednoznačne konštatovala tak, ako to vyplýva z posudku č. 62/2020, prítomnosť syndrómu týraného dieťaťa, reaktívnu poruchu príchylnosti v rannom detstve, hyperkinetickú poruchu na báze organického poškodenia centrálnej nervovej sústavy (CNS). U mal. Z. sa jednoznačne jedná o týranie, zneužívanie a zanedbávanie dieťaťa so závažným dopadom na jeho ďalší vývoj a život. Bola u neho prítomná aktívna forma fyzického ubližovania vo forme násilia, krutého

zaobchádzania s následnými rôznymi poraneniami, dokonca s intrakraniálnym (vnútro-lebečným) krvácaním. Konštatovala, že miera psychického utrpenia, ktorá bola tomuto dieťaťu spôsobená, dosiahla najťažšiu možnú mieru, pretože konanie voči maloletému malo charakter absolútnej krutosti, hrubosti a bezcitnosti voči bezbrannému dieťaťu, čo v konečnom dôsledku vyústilo do vážneho poranenia CNS s trvalými následkami na zdraví dieťaťa. Z. chýbala emocionálna saturácia, dostatok empatie dospeléj osoby, adekvátne pozornosť; namiesto toho bol Z. ponižovaný, odstrkovaný, mal obavy z opätovného konania obžalovaného. Bolo mu odopierané adekvátne stravovanie, čím mu boli spôsobené závažné následky na jeho telesnom aj duševnom zdraví, pretože bol vychudnutý, hladný, slabý, chudokrvný a unavený, pri hospitalizácii v nemocnici mu bola zistená disfunkcia pečene a pankreasu z dôvodu podvýživy. Takéto konanie dieťa jednoznačne prežívalo ako ťažké príkorie.

Samosudca poukazuje aj na závery znaleckých dokazovaní znalcov MUDr. Borisa Ťažkého, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, ktorý posudzoval zranenia mal. Z. v čase jeho hospitalizácie 17.12.2018, pričom podstatné skutočnosti vyplývajúce z tohto znaleckého dokazovania sú zhrnuté na strane 59 odôvodnenia rozsudku; znalec konštatoval, že tieto zranenia, s výnimkou škrabancov, si dieťa nemohlo spôsobiť samé. Rovnako znalec MUDr. Milan Kaniansky, znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a úrazová chirurgia v posudku č. 7/2020, ako aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní, podrobne rozobral z odborného hľadiska zranenia, ktoré mal. utrpel v súvislosti s úrazom z 25.11.2019, pričom znalec jednoznačne vylúčil, že toto zranenie si dieťa mohlo spôsobiť samé. Konštatoval, že mu bolo spôsobené inou osobou, pričom súd na základe vykonaného dokazovania hodnotiac dôkazy jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti vo vyššie uvedených intenciách, dospel k presvedčeniu, že toto zranenie mu spôsobil práve obžalovaný Z. E..

V neposlednom rade súd poukazuje aj na skutočnosti vyplývajúce zo znaleckého posudku PhDr. Štefanie Stanislavovej, znalkyne z odboru psychológie, ktorá vypracovala posudok č. 101/2018 datovaný dňom 19.01.2019, závery ktorého sú zhrnuté na strane 65 odôvodnenia rozsudku. Z nich o. i. vyplýva, že reakcie mal. dieťaťa svedčia o nevhodnosti výchovných prístupov, neprimeranej výchovnej klíme v domácom prostredí. Samosudca poukazuje aj na posudkovú časť tohto znaleckého posudku (str. 30), kde je zaznamenané pozorovanie mal. Z. v priestoroch Detského oddelenia NsP C. dňa 19.12.2018, kedy bol hospitalizovaný a jeho spontánne správanie (strana 65 odôvodnenia).

Z vykonaných dôkazov, najmä z výpovedí svedkov Z. E., A. N. A. S., R. N., B. F., A. E., Z. T., N. E., B. F., U. A., znaleckých posudkov znalca z odvetvia psychiatrie MUDr. Jany Bullovej č. 61/2020 a hlavne č. 62/2020, znalca z odboru psychológie Mgr. Emila Bullu č. 16/2020 a č. 17/2020, PhDr. Štefanie Stanislavovej č. 101/2018, previerky výpovede na mieste obvineného zo dňa 28.11. 2019, ohliadky miesta činu zo dňa 28.11.2019 a na to nadväzujúcich výsledkov skúmania Kriministického a expertízneho ústavu PZ Slovenská Ľupča, ktorý podal znalecký posudok ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2020/485 v odbore kriminalistika, odvetvie kriminalistickej genetickej analýzy, ďalej znaleckých posudkov z odboru zdravotníctvo a farmácia znalcov MUDr. Mgr. Borisa Ťažkého PhD. (posudok č. 18/2019) a MUDr. Milana Kanianskeho (posudok č. 7/2020), priestupkového spisu Okresného úradu Brezno č. OU-BR-OVVS-2019/007532, ale aj prepisov hovorov obvineného z ÚVV a ÚVTOS C. a fotodokumentácie tela mal. Z. z 18.12.2018 vyplýva, že obžalovaný tomuto maloletému vulgárne nadával, že je debil, ponižoval ho, selektoval od súrodencov, pravidelne ho fyzicky napádal - udieral do oblastí hlavy, chrbta, zadku, na fyzické trestanie používal vodítko od psa, čím mu spôsoboval povrchové poranenia kože, odreniny, krvné podliatiny a iné zranenia, pričom poranenia takéhoto charakteru na jeho tele vznikali aj následkom pádov po jeho útokoch na podlahu, prípadne nárazom najmä hlavy o nábytok, dvere a rôzne predmety, ďalej maloletý musel stávať tvárou k dverám, oknu, stene aj niekoľko hodín, pričom v predmetnom časovom období mu tiež odopieral pravidelnú stravu v dostatočnom množstve a zanedbal zdravotnú starostlivosť o maloletého Z. v zmysle nedostatočnej starostlivosti o kožu pri atopickej dermatitíde.

Je dostatočne preukázané, že obžalovaný Z. E. spôsoboval fyzické psychické utrpenie svojmu synovi, maloletému Z. E. nar. XX.XX. XXXX vyššie uvedeným spôsobom, pričom tohto konania sa dopúšťal v období od mesiaca apríl 2017 do mesiaca november 2019, teda po dlhší čas, pričom týmto svojim konaním mu spôsobil ťažkú ujmu na zdraví.

Vyššie uvedené dôkazy súčasne vyvracajú verziu - obhajobu obžalovaného, ktorú použil vo svojej výpovedi dňa 18.05. 2020, že skutku z 25.11.2019 sa nedopustil a taktiež že fyzické násilie (vrátane

vzniku zranení, ktoré utrpel mal. Z. dňa 25.11. 2019) páchané na maloletom pripísal na zodpovednosť svojej manželke Z. E., ktorá sa, podľa jeho vyjadrení, ani nedokázala postarať o mal. deti.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že obžalovaný sa pôvodne už v procesnom postavení obvineného k skutku z 25.11.2019 priznal, pričom, a to súd zdôrazňuje, jeho priznanie - výpoveď nebola zo strany orgánov činných v trestnom konaní prijatá nekriticky, ale bola vykonaná previerka jeho výpovede na mieste, ktorá bola aj fotograficky zadokumentovaná a tam zaistené biologické (krvné) stopy boli podrobené expertíze so záverom, že ich pôvodcom je práve mal. Z., nar. XX.XX. XXXX. Okolnosti vzniku zranení mal. Z. dňa 25.11. 2019 tak, ako ich opísal v tom čase obvinený Z. E. pri previerke jeho výpovede na mieste, sú v úplnej zhode so závermi znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a úrazová chirurgia, MUDr. Milana Kanianskeho.

Výpovede ošetrojúcej lekárky maloletého MUDr. Eleny Auxtovej, zamestnancov ÚPSVaR Brezno Z.. T. R., Z... O. Z.. N. U., zamestnancov obce D. C. H., B. N., S. A., zamestnancov Materskej školy D. F. U., C.. A. C., K. E., zamestnancov Centra pre deti a rodiny N. Z.. S. D. C. F. E. zamestnancov neziskovej organizácie Misericordia A. Z. R. N., Z. E., zamestnancov obce U. S. C. C. S.. R. S. M. O., ako aj Materskej školy U. B. F. dokresľujú osobnosť a charakter osoby obžalovaného a súčasne vyvracajú jeho tvrdenia o nevhodnom výchovnom prostredí a výchovných metódach starej matky maloletého A. N. a jej druhá A. S.. Naopak, znalci sa vyjadrili, že výchovné prostredie u nej je pre mal. Z. jednoznačne vhodné a priaznivé, maloletý Z. je obklopený láskou, starostlivosťou a citlivým prístupom, ktorý mu jeho vlastní rodičia nedokázali dať, práve naopak, jeho vlastný otec ho takmer pripravil o život a lekárom sa ho podarilo zachrániť „len v hodine dvanástej“.

Preto samosudca akékoľvek vyjadrenia obžalovaného v tom smere, že jeho syn Z. je u starej matky bitý a týraný, čo sa snažil preukázať aj predloženou fotografiou tvrdiac, že Z. má na nej pod okom monokel (z fotografie pritom táto skutočnosť vôbec nevyplýva), považuje za absolútne scesné, odtrhnuté od reality, až za hraničiace s drzosťou. U obžalovaného absentuje akákoľvek sebareflexia, čo napokon konštatovali aj znalci, keď ho označili za egocentrickú osobnosť s výrazne agresívnymi sklonmi.

Skutkovú podstatu pokračovacieho zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) ods. 3 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona naplní ten, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie, a to bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku, alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti bývania, výchovy alebo vzdelávania a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť a tento čin páchal po dlhší čas.

Podľa § 122 ods. 10 Tr. zák. za pokračovací trestný čin sa považuje, ak páchatel pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatela spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatela spáchať uvedený trestný čin.

V ust. § 123 ods. 1 Tr. zák. je uvedené, že ublížením na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného.

V zmysle § 123 ods. 3 písm. e) Tr. zák. sa ťažkou ujmu na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie ktorou je poškodenie dôležitého orgánu.

V súdenom prípade došlo k život ohrozujúcemu poraneniu mozgu a taktiež aj k poraneniu ďalšieho životne dôležitého orgánu - sleziny.

V zmysle § 123 ods. 3 písm. i) Tr. zák. sa ťažkou ujmom na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je porucha zdravia trvajúca dlhší čas.

Podľa § 123 ods. 4 Tr. zák., poruchou zdravia trvajúcou dlhší čas sa na účely tohto zákona rozumie porucha, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

V tejto súvislosti samosudca poukazuje na závery znalca MUDr. Milana Kanianskeho, ktoré odôvodňujú použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty - ods. 3 písm. a) § 208 Trestného zákona, teda, že konaním obvineného bola spôsobená ťažká ujma na zdraví.

V zmysle § 127 ods. 4 Tr. zák. sa blízkou osobou sa na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodeneц a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú.

Podľa § 138 písm. b) Tr. zák., sa závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas.

Súdnou praxou bolo ustálené, že za dlhší čas pri pokračovacom trestnom čine je možné považovať také konanie, keď sú jednotlivé čiastkové útoky páchané v slede aspoň niekoľkých mesiacov (malo by ísť aspoň o šesť mesiacov) s pravidelnosťou vždy aspoň po niekoľkých týždňoch. V tomto prípade je z konania obvineného zrejma aj určitá miera sústavnosti. Uvedený názor podporuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 6/2012 (ktorý si osvojil aj Ústavný súd SR vo svojom náleze II. ÚS 262/2016-48 zo dňa 15.06.2016), podľa ktorého v prípade, ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou bude "dlhší čas" kratší, ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou, pričom všeobecne sa za dlhší čas považuje doba 6 mesiacov.

K vyvodu záveru, že v tomto prípade bola splnená aj zákonná podmienka "po dlhší čas" došlo aj na základe intenzity konania obžalovaného.

V skutkovej vete rozsudku opísaným konaním obžalovaného bol naplnený objekt a objektívna stránka vyššie uvedeného zločinu. Subjekt uvedených trestných činov je všeobecný. Páchatelom môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba. Na naplnenie subjektívnej stránky uvedeného trestného činu sa vyžaduje úmyselné zavinenie. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že obžalovanému Z. E. možno nesporne pričítať úmysel priamy podľa § 15 písm. a) Trestného zákona, nakoľko vzhľadom na zistené okolnosti prípadu chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom.

Vo vzťahu k motívu jeho konania možno ustáliť, že obžalovaný sa dopúšťal konania, ktoré mu je kladené za vinu v snahe zmeniť správanie maloletého, ktoré nezodpovedalo jeho predstavám, tak aby sa správal ako ostatné deti, pričom na pozadí je badateľná skutočnosť, že obžalovaný bol infikovaný tvrdeniami niektorých osôb v jeho okolí, že mal. Z. nie je jeho synom.

Konanie Z. E. po právnej stránke naplnilo všetky zákonné znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože spôsobil fyzické a psychické utrpenie svojmu vlastnému synovi mal. Z. tak, že mu vulgárne nadával, že je debil, ponižoval ho, selektoval od súrodencov, pravidelne ho fyzicky napádal - udieral do oblastí hlavy, chrbta, zadku, na fyzické trestanie používal vodítko od psa, čím mu spôsobil povrchové poranenia kože, odreniny, krvné podliatiny a iné zranenia, pričom poranenia takéhoto charakteru na jeho tele vznikali aj následkom pádov po jeho útokoch na podlahu, prípadne nárazom najmä hlavy o nábytok, dvere a rôzne predmety, ďalej musel stávať tvárou k dverám, oknu, stene aj niekoľko hodín, pričom v predmetnom časovom období mu tiež odopieral pravidelnú stravu v dostatočnom množstve a zanedbal zdravotnú starostlivosť o maloletého v zmysle nedostatočnej starostlivosti o kožu pri atopickej dermatitíde, čo mal. Z. pociťoval ako ťažké príkorie, pričom mal. Z. svojimi konaniami spôsobil dňa 25.11.2019 ťažké ublíženie na zdraví vo forme akútneho subdurálneho hematómu (toto zranenie si vyžiadalo tri operačné zákroky) a pomliaždenia sleziny s dobou liečenia,

práceschopnosti a obmedzenia v obvyklom spôsobe života nad 42 dní, pričom tieto zanechajú trvalé následky.

Pojem fyzické alebo psychické utrpenie uvedený v základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona je naplnený už vtedy, ak poškodená osoba pociťuje protiprávne konanie páchatel'a ako príkorie (teda ako zlo, bezprávie, krivdu), t. j. ako konanie, ktoré sústavne nepriaznivo ovplyvňuje jej každodenný život a vyvoláva sústavnejšie obavy z opätovného protiprávneho konania páchatel'a.

Kvalifikačným hľadiskom následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo forme fyzického alebo psychického utrpenia je jeho hromadnosť (či trvalosť), teda to, že útoky sú opakované (či sústavné) a práve táto opakovanosť spôsobuje fyzické, či psychické utrpenie poškodenej osobe, ktoré nie je len celkom krátko, prechodného charakteru.

Pri posudzovaní charakteru utrpenia je nutné vziať do úvahy i osobné pomery postihnutého, hlavne však jeho vek a jeho duševný stav. Mal. Z. v mesiaci apríl 2017 dosiahol vek dvoch rokov a v novembri 2019 (obdobie ohraničujúce začiatok a koniec konania obvineného - skutku) mal vek cca. tri a pol roka. Konanie obvineného, ako dospelaj osoby spočívajúce okrem iného aj vo fyzických trestoch, ktoré zanechali na tele mal. Z. stopy vo forme podliatin, kožných trhlín, hrče, a pod. v spojení s odopieraním stravy, zanedbaním zdravotnej starostlivosti (tu treba poukázať na výsluch znalca MUDr. Mgr. Borisa Ťažkého, PhD. zo dňa 21.03.2019, ktorý uviedol, že v prípade hlbších škrabancov / spôsobené nekontrolovaným škrabaním sa maloletého z dôvodu jeho kožného ochorenia/ v oblasti chrbta, tieto obmedzujú v obvyklom spôsobe života hlavne bolesťovosťou, môžu byť prekážkou pri pohyboch trupu, najmä pri predklonoch, úkonoch, môžu byť prekážkou pri spaní na chrbte a pod.), atď. nesporne spôsobovalo mal. Z. fyzické, ako aj psychické utrpenie vyššej intenzity; je úplne namieste hovoriť o ťažkom príkore.

Konanie obžalovaného však vo vzťahu k mal. Z. ďalej pokračovalo a vyvrcholilo dňa 25.11.2019, keď maloletému boli spôsobené zranenia, ktoré samé o sebe sú ťažkou ujmom na zdraví. Opakujúce sa cykly domáceho násillia sú pre dieťa veľmi traumatizujúce. Úmyselné aktívne fyzické násillie na dieťati, pri ktorom ide o použitie sily voči dieťati, ktoré vedie či už k ľahkému alebo ťažkému ublíženiu na zdraví (syndróm bitého dieťata) je neoddeliteľne spojené s psychickým utrpením. Riziko narušenia ďalšieho vývoja tak psychického ako aj somatického je tým väčšie, čím je týrané dieťa mladšie. Násillie páchané na deťoch zanecháva vo väčšine prípadov na fyzickom a psychickom vývoji dieťata doživotné traumy.

Súd opätovne poukazuje na závery znaleckého skúmania MUDr. Jany Bullovej a síce, že miera psychického utrpenia, ktorá bola spôsobená maloletému zo strany obvineného dosiahla najťažšiu mieru. Konanie obvineného voči maloletému v zmysle priamej aj nepriamej agresie malo charakter absolútnej krutosti, hrubosti a bezcitnosti voči bezbrannému dieťati, čo vyústilo až do vážneho poranenia CNS s trvalými následkami na zdraví dieťata. Dieťati chýbala emocionálna saturácia, dostatok empatie dospelaj osoby, adekvátne pozornosť a stimulácia s ohľadom na jeho vývinovú úroveň. Miesto toho bolo dieťa ponižované, odstrkované, malo obavy z opätovného konania obvineného. Dieťati bolo odopierané adekvátne stravovanie, čím boli spôsobené závažné následky na jeho telesnom aj duševnom zdraví (dieťa bolo vychudnuté, hladné, slabé, unavené, chudokrvné, dokonca pri hospitalizácii na detskom oddelení NsP C. bola zistená dysfunkcia pečene a pankreasu na podklade podvýživy) Znalkyňa jednoznačne konštatuje, že konanie obvineného dieťa prežívalo ako „ťažké príkorie“.

Obžalovaný Z. E. svojím konaním opísaným vo výrokovej časti rozsudku tak porušil záujmy a hodnoty spoločnosti chránené Trestným zákonom, v tomto prípade záujem spoločnosti na ochrane blízkych osôb pred domácim násillím.

Pod pojmom fyzické alebo psychické utrpenie sa rozumie taký stav, ktorý sa vyznačuje telesnými alebo duševnými bolesťami, ktoré ovplyvňujú obvyklý spôsob života týranej osoby a netrávajú celkom krátky, prechodný čas. Týranie je zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie.

V danom prípade je súd toho názoru, že všetky znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty vyššie uvedeného zločinu sú naplnené a obžalovaný je zo stíhaného zločinu vinný. Vyššie uvedené dôkazy

jednotlivo i vo svojich vzájomných súvislostiach preukazujú vinu obžalovaného zo stíhaného zločinu tak, ako mu je kladený za vinu obžalobou a ako je to zhrnuté v skutkovej vete výroku tohto rozsudku.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol najmä na spôsob spáchania trestného činu, jeho následky, zavinenie, pohnútku, poľahčujúcu okolnosť, ako aj na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť nápravy.

Obžalovaný konal v tzv. priamom úmysle (§ 15 písm. a) Tr. zák.), pretože chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť záujem spoločnosti na ochrane blízkych osôb a ochrane osôb, ktoré sú so zreteľom na nedostatok veku (deti) v starostlivosti alebo výchove iných osôb. V danom prípade sa teda jedná o ochranu pred domácim násilím.

Obžalovanému poľahčuje, že v minulosti pred spáchaním trestného činu viedol riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.); súd u neho nevzhladol žiadnu priťažujúcu okolnosť.

Trestný zákon v ustanovení § 208 ods. 3 hrozí za spáchanie zločinu týrania blízkej a zverenej osoby trestom odňatia slobody vo výmere 7 až 15 rokov. V dôsledku prevahy poľahčujúcej okolnosti sa znižuje horná hranica trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák. o jednu tretinu; v danom prípade teda horná hranica trestu odňatia slobody predstavuje 12 rokov a 4 mesiace, dolná sa nemení, zostáva na úrovni 7 rokov.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák., trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výkon k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradil od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Na tomto mieste považuje samosudca za potrebné uviesť, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu tzv. sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť totiž súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadnuť, patrí aj osoba páchatela, pomery páchatela (majetkové, rodinné, osobné, v neposlednom rade aj sociálne), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak vedie súd k požiadavke prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, bráni len čisto mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste a jeho ukladaní.

Vzhľadom na charakter stíhaného skutku, jeho závažnosť, ako aj rozsah, súd najprv konštatuje, že u obžalovaného Z. E. vzhľadom aj na výmeru zákonom stanovenej trestnej sadzby, uloženie iného trestu ako nepodmienečného trestu odňatia slobody neprichádza do úvahy. Zákonná výmera trestu po úprave aplikáciou § 38 ods. 2, 3, 8 Trestného zákona predstavuje 7 rokov až 12 rokov a 4 mesiace. Súd zohľadňujúc osobitosti a okolnosti tohto prípadu, závažnosť spáchanej trestnej činnosti, jej následky na nevinnom mal. dieťati, dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a 6 mesiacov zodpovedá zákonným hľadiskám na ukladanie trestov, v dostatočnej miere obsahuje prvok represie, individuálnej a generálnej prevencie, a v neposlednom rade je trestom spravodlivým. Reflektuje aj postoj obžalovaného počas celého súdneho konania, kedy súd u obžalovaného nevzhladol žiadny prejav úprimnej ľútosť nad konaním, ktorého sa dopustil voči bezbrannému maloletému dieťaťu.

Takto uložený trest je svojou výmerou určený v odstupe 10 mesiacov smerom nahor od strednej trestnej sadzby, ktorý v danom prípade predstavuje 9 rokov a 8 mesiacov, a to napriek tomu, že obžalovaný nebol doposiaľ súdom trestaný a ide teda o jeho prvé odsúdenie. Na druhej strane, trest v maximálnej výmere 12 rokov a 4 mesiace, ktorý navrhol uložiť prokurátor, by dozaista bol vzhľadom na konanie, ktorého sa obžalovaný dopustil, trestom „zaslúženým“, avšak vzhľadom na doposiaľ čistý register obžalovaného, podľa názoru súdu trestom, ktorý by nezohľadnil túto poľahčujúcu okolnosť - doposiaľ bezúhonný život obžalovaného, teda neprimerane prísny.

Súd musí pri určení výmery trestu vziať do úvahy aj zreteľ na sociálne postavenie obžalovaného, pomery v akých žil spolu s manželkou a štyrmi mal. deťmi, jeho vzdelanie, ako aj pomery, v ktorých vyrástol. Súdom v danom prípade musí tieto okolnosti zvážiť veľmi citlivo, automaticky neuložiť prvotrestanému páchatelovi trest v bezprostrednej blízkosti, resp. na samej hornej hranici zákonnej sadzby, ale musí vziať na zreteľ

aj špecifiká prípadu, sociokultúrne prostredie, v ktorom rodina žila a v neposlednom rade mať na pamäti aj to, aby trest v neprimeranej miere nepostihol najmä mal. deti, ktoré sú už beztak nepochopiteľným správaním obidvoch rodičov, no najmä otca, nespravodlivo potrestané tým, keď aj ostatné tri deti museli žiť v prostredí, v ktorom bol ich súrodeneц dlhodobo surovo, fyzicky a psychicky týraný a nateraz skončili umiestnené v ústavnej starostlivosti.

Súd obžalovaného zaradil na výkon trestu v súlade s ust. § 48 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

V súlade so závermi znaleckého dokazovania MUDr. Jany Bullovej (znalecký posudok č. 61/2020), súd uložil obžalovanému ochranné liečenia podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák., a to ochranné protialkoholické a ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou. Znalkyňa jednoznačne dospela k potrebe uložiť tieto ochranné opatrenia obžalovanému, pričom ich potreba podľa názoru súdu vyplýva aj objektívne z vykonaného dokazovania, keď viacerí svedkovia jednak na strane rodiny obžalovaného, ale aj nezainteresovaných osôb, či už priateľov, susedov alebo aj pracovníčok a zamestnankýň Obecného úradu a Materskej školy konštatovali, že obžalovaný v nadmernej miere požíva alkohol, pričom sám obžalovaný jeho požívanie bagatelizuje, uvádza, že ho požíva iba v miere príležitostnej. Nepopiera pritom ani užívanie pervitínu. Samotné uloženie vyššie uvedených ochranných liečení je objektívne odôvodnené závermi znaleckého dokazovania, ktoré neboli žiadnym spôsobom spochybnené; znalkyňa zotrvala na výsledkoch znaleckého dokazovania aj pri výsluchoch na hlavnom pojednávaní.

Pokiaľ ide o uplatnené nároky na náhradu škody, súd priznal poškodenej Dôvera, zdravotná poisťovňa, a. s. náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na lekárske úkony a zdravotnú starostlivosť spojenú so zraneniami, ktoré utrpel poškodený mal. Z. E. v celkovej výške 32.926,24 €. Nárok na náhradu škody zo strany tejto poškodenej bol uplatnený riadne a včas (čl. 335, zväzok 2 vyšetrovacieho spisu), pričom poškodená uplatnila nárok na náhradu škody spočívajúci v lekárskejších úkonoch a zdravotnej starostlivosti spojených s liečením zranenia zo dňa 17.12.2018 v celkovej výške 1.716,52 € podľa predložených dokladov a vyčíslenia a uplatnila nárok na náhradu škody vo výške 31.209,72 € za lekárske úkony a zdravotnú starostlivosť spojenú s liečením zranení mal. Z. E., ktoré utrpel dňa 25.11.2019. Súčet týchto dvoch položiek predstavuje priznanú sumu 32.926,24 €. Zrejme nedopatrením zo strany splnomocnenej zástupkyne Dôvera, zdravotná poisťovňa, a. s. bola uplatnená náhrada za liečebné náklady na zranenia, ktoré utrpel poškodený mal. Z. E. dňa 25.11.2019 vo výške 31.225,67 €, pričom podľa predloženého vyčíslenia predstavuje rozdiel v jednotlivých položkách nezrovnalosť v sume 15,95 €. Táto nepatrná čiastka, ktorú súd poškodenej Dôvera, zdravotná poisťovňa, a. s. nepriznal, nakoľko suma 15,95 € nie je predloženými dokladmi preukázaná, predstavuje dôvod pre odkázanie tejto poškodenej so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na civilný proces v zmysle § 288 ods. 2 Tr. por. tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Nárok na náhradu škody bol uplatnený aj v prospech poškodeného mal. Z. E., za ktorého práva poškodeného vykonával súdom ustanovený opatrovník JUDr. Peter Dlhopolček. Tu treba povedať, že nárok na náhradu škody bol aj za poškodeného Z. E. uplatnený riadne a včas, súdom ustanovený opatrovník na uplatnenom nároku na náhradu škody zotrval aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní. Súd preto priznal poškodenému mal. Z. E. nárok na náhradu škody, ktorá spočíva v bolestnom v celkovej výške 11.429,20 €, pričom táto položka pozostáva za bolestné v zmysle znaleckého posudku MUDr. Borisa Ťažkého (čl. 1025, zväzok 5 vyšetrovacieho spisu) za 15 bodov, pričom za toto bodové ohodnotenie predstavuje nárok 286,20 €. Ďalej pozostáva z nároku za bolestné vo výške 550 bodov v zmysle posudku znalca MUDr. Kanianskeho (čl. 1067), pričom predstavuje v tejto časti sumu 11.143,- €. Súčet týchto dvoch položiek predstavujúci odôvodnený a preukázaný nárok na náhradu škody spočívajúci v bolestnom v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania predstavuje priznanú sumu 11.429,20 € spolu.

JUDr. Peter Dlhopolček uplatnil ako opatrovník mal. poškodeného aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške, ktorú vyčísľil na sumu 50.000,- €.

Podľa § 11 Obč. zák., fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Obč. zák., fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustil od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Obč. zák., pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods.1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Obč. zák., výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, na základe ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 46 ods. 1 Tr. por. vety prvej, poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené, či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Súd sa z dôvodu, že aj tento nárok na náhradu škody - nemajetkovej ujmy bol uplatnený riadne a včas, zaoberal jednak opodstatnenosťou, ale aj výškou uplatneného nároku. Vychádzal pritom z ust. § 287 ods. 1 Tr. por., vyššie citovaných ustanovení Obč. zák. ako aj zo zákona NR SR č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dospel k záveru, že nárok, ktorý bol uplatnený, je čo do jeho dôvodu opodstatnený a uplatnený oprávnene, pričom pokiaľ ide o výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (50.000,- €), súd sa s touto výškou stotožnil. Poukazuje pritom najmä na závery znaleckého dokazovania znalkyne MUDr. Jany Bullovej vyjadrené v znaleckom posudku č. 62/2020 (strana 50 a nasl. odôvodnenia rozsudku), keď znalkyňa okrem iného konštatovala, že miera psychického utrpenia, ktorá bola spôsobená mal. Z. zo strany jeho vlastného otca dosiahla najťažšiu možnú mieru. Konanie obžalovaného prežíval maloletý ako ťažké príkorie. Samosudca zdôrazňuje, že obžalovaný je uznaný za vinného zo skutku, ktorého čiastkových útokov sa dopúšťal pravidelne, opakovane, pričom ich intenzitu stupňoval, od presne nezisteného dňa mesiaca apríl roku 2017, kedy mal maloletý približne 2 roky, pričom jeho agresívne správanie voči maloletému, ktorý bol voči jeho konaniu vo forme psychického týrania a fyzických bitiek úplne bezmocný, vyvrcholilo až dňa 25.11.2019. Samosudca poukazuje na závery znalcov MUDr. Kanianskeho a MUDr. Ťažkého, ktoré sú podrobne rozvedené v predchádzajúcich častiach odôvodnenia (strana 59 a nasl.), pričom samotní znalci konštatovali, že je viac než pravdepodobné, že následky takéhoto zaobchádzania si mal. Z. E. ponesie so sebou, či už vo sfére psychickej resp. fyzickej, s najväčšou pravdepodobnosťou po celý život. Z týchto dôvodov súd považuje sumu 50.000,- €, ktorú priznal ako náhradu nemajetkovej ujmy maloletému poškodenému, ktorý na dlhodobom bezcitnom správaní sa svojho otca voči svojej bezbrannej osobe nemal absolútne žiadny podiel a vinu, za primeranú, oprávnenú a spravodlivú.

Proti vyhlásenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor v neprospech obžalovaného. Odvolanie proti rozsudku podal aj obžalovaný, a to proti všetkým jeho výrokom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.